

**POWIATOWA STACJA SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNA
W KOLBUSZOWEJ**

Adres: 36-100 Kolbuszowa, ul.11-go Listopada 10
tel. 0 17 2271150; fax 0 17 2271150

www.gov.pl/web/psse-kolbuszowa

e – mail: psse.kolbuszowa@sanepid.gov.pl

**Informacja o stanie bezpieczeństwa
sanitarnego powiatu kolbuszowskiego
za 2024r.**

Sporządził :

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Kolbuszowej

Data i podpis

I. Informacja ogólna o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Państwowa Inspekcja Sanitarna zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. Dz. U. z 2024r poz. 416 (ustawa o PIS) jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami: higieny środowiska, pracy, procesów nauczania i wychowania, wypoczynku i rekreacji, zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku, higieniczno-sanitarnymi jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne. Celem jest ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Państwowa Inspekcja Sanitarna równolegle z rozwojem gospodarczym powiatu kolbuszowskiego systematycznie rozszerza swoje zadania w zakresie zdrowia publicznego. Wymiernym tego efektem jest planowa i systematyczna poprawa stanu higieny środowiska naturalnego człowieka. Wypracowywane przez organy PIS informacje, służą do identyfikowania i formułowania najistotniejszych problemów związanych z wpływem otaczającego środowiska na zdrowie społeczeństwa. Zagrożenia bezpieczeństwa sanitarnego są niezwykle zróżnicowane, zmienne i nieprzewidywalne, co dotychczas pokazały ostatnie lata. W przedstawionym Państwu raporcie o stanie sanitarno – higienicznym powiatu kolbuszowskiego wskazano na działania podejmowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kolbuszowej na przestrzeni 2024 roku.

W ramach identyfikowania różnorodnych zagrożeń zdrowotnych, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kolbuszowej jest włączony do funkcjonowania centralnych systemów monitorowania sytuacji epidemiologicznej w skali krajowej i unijnej, które są realizowane poprzez prowadzenie :

- ✓ systemu ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS)
- ✓ monitoringu jakości wody do spożycia przez ludzi,
- ✓ monitoringu jakości wody w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpieli,
- ✓ systemu Wczesnego Ostrzegania o niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt – RASFF,
- ✓ system granicznej kontroli sanitarnej środków spożywczych TRACES-NT,
- ✓ Platformy Koordynacji i Wymiany Danych – Single Window (PKWD-SINGLE WINDOW),
- ✓ systemu informowania o produktach kosmetycznych i substancjach chemicznych – RAPEX,
- ✓ systemu monitorowania i ostrzegania o dopalaczach -SMIOD,
- ✓ systemu rejestracji chorób zawodowych,
- ✓ elektronicznych rejestrów chorób zakaźnych/zakażeń,
- ✓ elektronicznego systemu nadzoru nad dystrybucją szczepionek – ESNDS,
- ✓ systemu rejestracji wywiadów epidemiologicznych – SRWE,
- ✓ rejestru ognisk epidemicznych – ROE i Epi-Baza, Redmine,
- ✓ systemu EWP3,

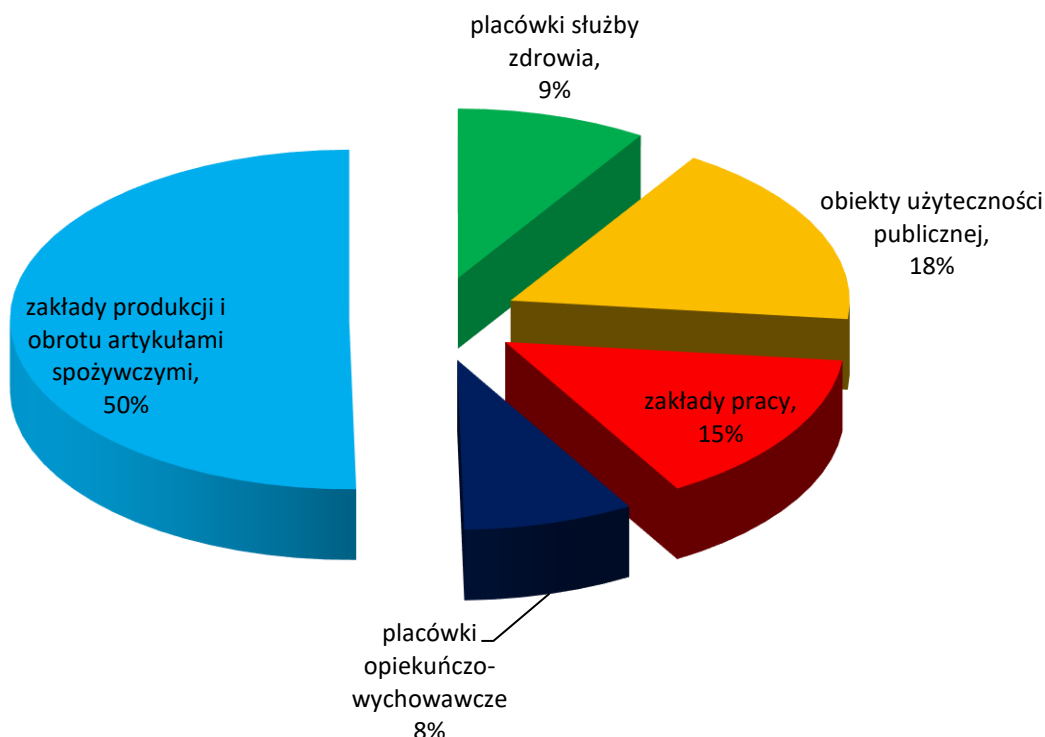
Ogólna charakterystyka Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Kolbuszowej

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna działa na terenie powiatu kolbuszowskiego, obejmując swym nadzorem miasta, gminy; Kolbuszowa, Cmolas, Dzikowiec, Majdan Królewski, Niwiska, Raniżów. Działalność stacji jest oparta na współpracy z Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Rzeszowie i jej Oddziałami Laboratoryjnymi w Tarnobrzegu, Sanoku, Przemyśle.

W opracowaniu przedstawiono najważniejsze informacje dotyczące stanu sanitarnego powiatu kolbuszowskiego na dzień 31 grudnia 2024r.

Nadzór sanitarny jest prowadzony przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Kolbuszowej w 1047 obiektach, tj.: 95 placówkach służby zdrowia, 185 obiektach użyteczności publicznej, 155 zakładach pracy, 85 placówkach oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych, 527 zakładach produkcji i obrotu artykułami spożywczymi, przedmiotami użytku, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, kosmetykami oraz innymi wyrobami mogącymi mieć wpływ na zdrowie ludzi. Jako, iż w skład 1 obiektu, może wchodzić kilka placówek, np. może się składać z przedszkola, szkoły, stołówki, gabinetu opieki medycznej, bieżący nadzór będą tam pełnić pracownicy kilku pionów, ale obiekt wykazany jest jeden raz w ewidencji Stacji.

Struktura obiektów będących pod nadzorem PIS w powiecie kolbuszowskim

Personel:

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kolbuszowej na koniec 2024r. zatrudniała 17 osób (15,25 etatu), w tym w nadzorze bieżącym (z uwzględnieniem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego) było zatrudnionych 14 osób (13 etatów), 4 osoby obsługi (2,25 etatu).

Pracownicy odpowiedzialni za kontrolę są przeszkoleni, mają odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie oraz wiedzę na temat wymagań dotyczących inspekcji, które mają przeprowadzać. Pracownicy posiadają odpowiednie wykształcenie i umiejętności do zajmowania danego stanowiska i realizacji powierzonych obowiązków, uzupełniane i pogłębiane na szkoleniach. Wszystkie osoby pracujące w nadzorze bieżącym posiadają wyższe studia II stopnia, 13 osób studia podyplomowe, w tym 2 osoby specjalizację z zakresu zdrowia publicznego.

System Jakości:

Inspekcja Sanitarna w powiecie kolbuszowskim posiada od 2002r. wdrożony system jakości działalności kontrolnej. Obecnie w oparciu o Normę PN-EN ISO/IEC 17020:2012 – *Ocena zgodności - Wymagania dotyczące działania różnych rodzajów jednostek przeprowadzających inspekcję*, który jest systematycznie doskonalony. System ten pozwolił na pełniejszą i sprawniejszą ocenę kontrolowanych obiektów w zakresie zgodności z wymaganiami. Wdrożone procedury i instrukcje pozwalają na ocenę jakości pracy personelu i szybkie reagowanie na stwierdzone nieprawidłowości.

W 2024r. w PSSE Kolbuszowa przeprowadzono:

- ✓ audit wewnętrzny wg rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla resortów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych. Audit został przeprowadzony przez uprawnionego audytora SZBI. Podczas auditu dokonano zbadania na wybranej próbie przestrzegania wymagań SZBI. Nie stwierdzono niezgodności w wykonywaniu SZBI.
- ✓ audit wewnętrzny na stanowisku Pracy ds. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia, którego celem była ocena zgodności funkcjonowania systemu jakości działalności kontrolnej PSSE w odniesieniu do wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17020:2012 „Ocena zgodności. Wymagania dotyczące działania różnych rodzajów jednostek przeprowadzających inspekcję”. W wyniku auditu nie stwierdzono niezgodności i spostrzeżeń negatywnych. Audit wykazał, że system jakości w audytowanym zakresie funkcjonuje prawidłowo i jest na bieżąco skutecznie doskonalony.
- ✓ audit w obszarze higieny żywności i żywienia na zgodność z art. 6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2017/625 z dnia 15 marca 2017r. – ocena pozytywna ze spostrzeżeniami negatywnymi dot. obszaru organizacyjnego Stacji. W związku z powyższym działania korygujące zostały przeprowadzone w 2025 roku.

Ocena Wyników Kontroli Zewnętrznych (Jednostki Nadrzędne, Instytuty, Itp.)

Od listopada 2023r. do lutego 2024r. roku PSSE Kolbuszowa została objęta kontrolą NIK. Kontrola dotyczy wykonania obowiązkowych szczepień ochronnych dzieci i młodzieży. Zakres przedmiotowy kontroli; działań PPIS w celu realizacji obowiązku szczepień ochronnych dzieci i młodzieży oraz reagowania w sytuacji uchylania się od niego, działalności oświatowo-zdrowotnej PPIS w celu realizacji obowiązku szczepień ochronnych dzieci i młodzieży. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli PPIS nie podejmowała czynności mających na celu wyegzekwowanie obowiązku zaszczepienia dzieci i młodzieży. Mało skuteczny był także nadzór nad działalnością podmiotów leczniczych świadczących usługi w zakresie obowiązkowych szczepień ochronnych przeciwko chorobom określonym w PSO. Ponadto NIK stwierdził niewystarczające, w stosunku do wskaźnika wyszczepienia i liczby osób uchylających się, prowadzenie działalności oświatowo – zdrowotnej.

Po otrzymaniu wystąpienia kontrolnego przeprowadzono wewnętrzną naradę, w celu omówienia wniosków pokontrolnych i podjęcia działań naprawczych. Dyrektor Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Kolbuszowej wydał Zarządzenie w sprawie poprawy nadzoru nad szczepieniami i promocji szczepień. Został powołany zespół naprawczy ds. poprawy nadzoru nad szczepieniami i promocji szczepień. Zadaniem zespołu jest poprawa sytuacji odnośnie do przedstawionych nieprawidłowości w raporcie NIK. Zespół opracował Harmonogram działań, z uwzględnieniem zadań i terminów ich realizacji. Został również powołany zespół kontroli realizacji harmonogramu i czynionych postępów na rzecz poprawy wszczepialności dzieci i młodzieży w powiecie kolbuszowskim.

W ramach działań naprawczych w celu poprawy wyszczepienia na terenie powiatu kolbuszowskiego w 2024 roku wydano 208 wezwań do zaszczepienia, 73 upomnienia, 14 tytułów wykonawczych oraz 12 postanowień (postanowienia na zarzuty, postanowienia o sprostowaniu). Ponadto w celu rzetelnego wykazywania w raporcie o przypadkach niewykonania obowiązkowych szczepień przez POZ, wydano 1 decyzję administracyjną, 2 upomnienia oraz postanowienie o nałożeniu grzywny (postanowienie wydane w 2025 r.).

W 2024 roku w PSSE w Kolbuszowej została przeprowadzona kontrola archiwum przez przedstawiciela Archiwum Państwowego w Rzeszowie. Zakres kontroli obejmował postępowanie z

materiałami archiwalnymi wchodzącymi do państwowego zasobu archiwalnego i dokumentacją niearchiwalną powstałą i zgromadzoną w organach i jednostkach organizacyjnych. Termin realizacji stwierdzonych nieprawidłowości określono na 2025r. za wyjątkiem punktu dotyczącego zawnioskowania do PPWIS o uzgodnienie wykazu akt, o klasy akt dotyczące zadań merytorycznych do jakich została powołana Stacja, a które nie mają odzwierciedlenia w obowiązującym rzeczowym wykazie akt- termin określono do 31.12.2024r. W powyższej sprawie wystosowano pismo do PPWIS z siedzibą w Rzeszowie.

Analiza skarg i odwołań klientów

W 2024 r. w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kolbuszowej nie odnotowano skarg na czynności kontrolne.

Wniesiono jedno odwołanie od decyzji PPIS w Kolbuszowej. Odwołanie zostało wniesione po terminie, zostało przekazane do Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego do rozpatrzenia. PPWIS postanowieniem stwierdził uchybienie terminu do wniesienia odwołania.

Na wysłane postanowienia dotyczące szczepień ochronnych wpłynęło 8 zażaleń. Sprawy przekazano do rozpatrzenia do PPWIS w Rzeszowie. W stosunku do 4 postanowień, PPWIS w Rzeszowie utrzymał stanowisko tut. Inspektora. Natomiast 4 sprawy są w trakcie rozpatrywania.

Do PSSE Kolbuszowej w 2024 r. wpłynęło 17 wniosków o udostępnienie informacji publicznej. Odpowiedzi na powyższe wnioski udzielano w ustawowym terminie. Trzech wnioskodawców pomimo otrzymanej odpowiedzi na zadane pytanie wniosło do Sądu skargę na bezczynność PPIS w Kolbuszowej w sprawie o rozpatrzenie wniosku o udzielenie informacji publicznej. Wszystkie zostały zakończone oddaleniem skargi

Współpraca:

W 2024 roku poszczególne komórki organizacyjne wykonujące czynności kontrolne współpracowały między innymi z: Policją, Państwową Strażą Pożarną, Inspekcją Weterynaryjną, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Kolbuszowej, Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcją Ochrony Środowiska, Państwową Inspekcją Pracy, Państwowym Zakładem Higieny w Warszawie, Instytutem Żywności i Żywienia w Warszawie, Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy, Lasami Państwowymi Nadleśnictwo Kolbuszowa. Kontynuowano również współpracę z jednostkami samorządowymi Starostwa i Gmin z terenu powiatu Kolbuszowskiego, zakładami opieki zdrowotnej, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi, organizacjami pożytku publicznego itp.

Podstawowe dane o działalności nadzorczej Państwowej Inspekcji Sanitarnej Powiatu Kolbuszowskiego w 2024 roku.

Realizacja zadań odbywała się zgodnie z „Planem zasadniczych zadań Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kolbuszowej na 2024r.” obejmującym zadania priorytetowe, statutowe oraz plan kontroli obiektów.

Na podstawie szacowania ryzyka zagrożeń oraz wiedzy własnej i doświadczenia pracownika plan został opracowany i wytypowano poszczególne obiekty do kontroli, by zapewnić bezpieczeństwo sanitarne w powiecie kolbuszowskim.

W PSSE realizowano wszystkie zadania wynikające z Planu Zasadniczych Zadań na 2024r. tj.

- ✓ Zapewnienie możliwości, zoptymalizowanej pod względem czasu, kosztu i efektywności, reakcji w sytuacjach kryzysowych, zagrażających bezpieczeństwu obywateli w kontekście zdrowia publicznego poprzez rozwój istniejącego systemu, pozwalającego na agregację danych zdrowotnych oraz integrację z systemami informatycznymi w obszarze zdrowia publicznego.
- ✓ Zintensyfikowanie przez PSSE działań edukacyjnych.
- ✓ Objęcie nadzorem zakłady w których stan sanitarny wymagał poprawy.
- ✓ Kontynuacja współpracy z instytutami i towarzystwami naukowymi, organizacjami międzynarodowymi oraz właściwymi organami w zakresie ograniczania rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych.
- ✓ Prowadzeniu oceny bezpieczeństwa żywienia w zakładach małej gastronomii oraz żywienia zbiorowego typu zamkniętego w miejscowościach turystycznych w okresie wzmożonego ruchu turystycznego, w tym w sezonie letnim (czerwiec-wrzesień).
- ✓ Monitorowanie oraz dokonywanie oceny warunków higieniczno-sanitarnych letniego wypoczynku w odniesieniu do obiektów użyteczności publicznej nadzorowanych przez organy PIS.
- ✓ Prowadzenie oceny stanu żywienia pacjentów w szpitalach na podstawie jadłospisów/posiłków – zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego.
- ✓ Prowadzenie przez PSSE nadzoru nad eksportem żywności do krajów trzecich, w tym w szczególności do Chin i Indii.
- ✓ Działaniach kontrolnych w placówkach nauczania, uwzględniające nowy model sprawowanego nadzoru – działania o charakterze profilaktycznym, m.in. w zakresie wad postawy, wad wzroku czy profilaktyki zdrowotnej uczniów.
- ✓ Działaniach kontrolnych oraz edukacyjnych w zakresie warunków pracy i oceny narażenia zawodowego pracowników narażonych na procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym oraz podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczeniem wyrobów zawierających azbest.

Ponadto prowadzono nadzór bieżący nad higieną środowiska, a zwłaszcza wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, utrzymania należytego stanu higienicznego nieruchomości, zakładów pracy, instytucji, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, nadzoru nad jakością zdrowotną żywności w tym; warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności oraz warunków żywienia zbiorowego, warunków zdrowotnych produkcji materiałów i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, produktami kosmetycznymi oraz innymi wyrobami mogącymi mieć wpływ na zdrowie ludzi. Prowadzono działania mające dążyć do zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy. Dbano o realizację higieny procesów nauczania w tym; higieny pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych oraz w ośrodkach wypoczynku, bezpieczeństwem wypoczynku dzieci i młodzieży. Realizowano przestrzeganie obowiązków przez producentów, importerów, osoby wprowadzające do obrotu, stosujące lub eksportujące substancje chemiczne, ich mieszaniny lub wyroby, prekursorzy kategorii 2

i 3; przestrzegania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, kontrola przestrzegania przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej.

Równocześnie rozpatrywano wnioski w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, w szczególności: opiniowano projekty planów zagospodarowania przestrzennego, uzgadniano warunki zabudowy i zagospodarowania terenu, uzgadniano dokumentację projektową pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, uczestniczono w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych.

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Kolbuszowej równocześnie inicjowała, organizowała, prowadziła, koordynowała i nadzorowała działalność oświatowo-zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych. Prelekcje podczas spotkań z mieszkańcami powiatu, uczniami, stoiska edukacyjno-informacyjne, dystrybucja materiałów, posty w Social Mediach to niektóre z form prowadzonych działań oświatowych. Na bieżąco przeprowadzano działania wskazywane przez GIS lub PPWIS jak również przekazywano informacje, raporty z ich wykonania.

Plan pracy został zrealizowany w 97%. Przyczyna nie wykonania pojedynczych kontroli była niezależna od pracowników Stacji, gdyż najczęstszym powodem była likwidacja zakładu lub długotrwałe zawieszenie działalności (działalność nie została wznowiona przed końcem 2024r).

Ponadto w 2024 roku realizowano zadania **nie ujęte** w planie pracy:

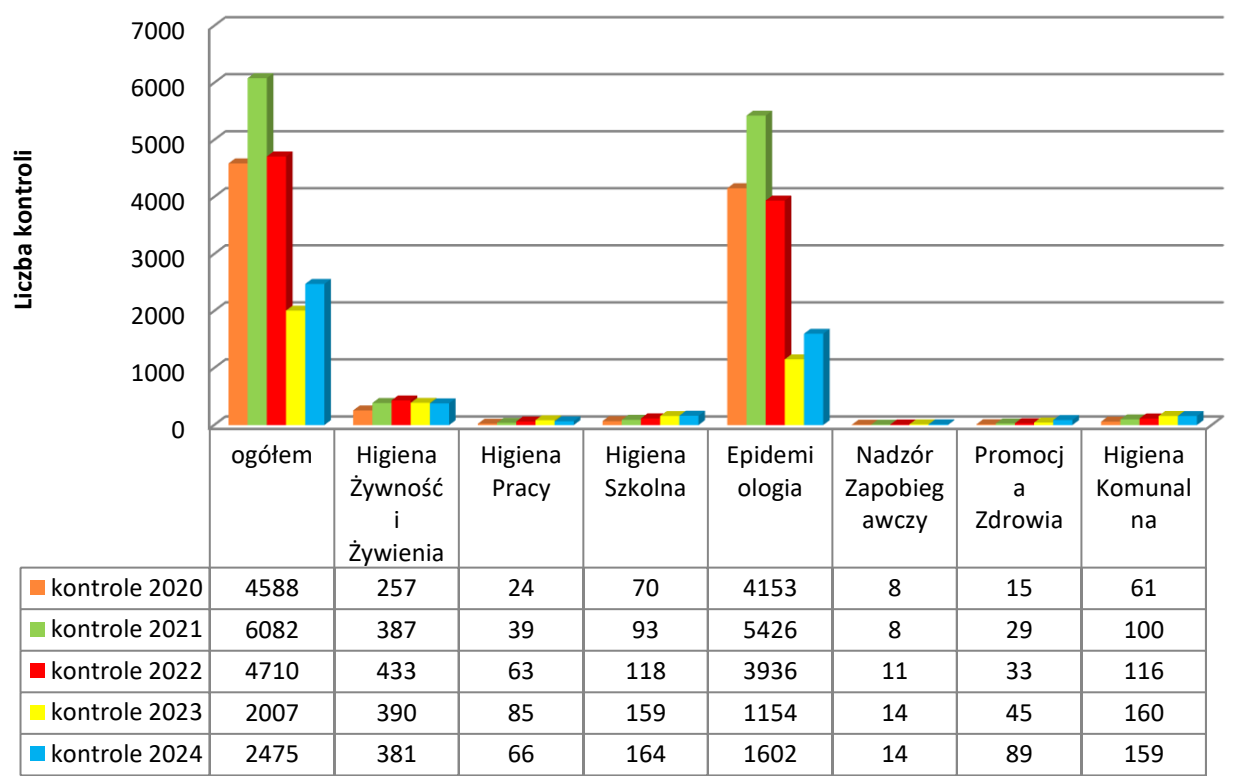
- ✓ W 2024 roku bardzo ważnym obszarem nadzoru, a który nie był planowany jako wzmożony, okazał się nadzór nad żywnością sprzedawaną na targowiskach, z samochodów. Priorytetowość tego zadania wynikała ze zdarzenia Nowej Dębie: zatrucia się ze skutkiem śmiertelnym jednej osoby żywnością zakupioną na targowisku lub w jego najbliższym otoczeniu. W ramach wzmożonego nadzoru nad handlem obwoźnym przeprowadzono 16 kontroli samochodów, z których sprzedawano mięso, przetwory mięsne lub inne środki spożywcze zawierające w swoim składzie surowce pochodzenia zwierzęcego. W wyniku których wydano 4 decyzje nakazujące wycofanie z obrotu środki spożywcze niewłaściwie oznakowane lub bez oznakowania, 9 decyzji opłatowych za nieprzestrzeganie wymogów sanitarno-technicznych, skierowano 4 wnioski do Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o nałożenie kar administracyjnych za nieprawidłowe znakowanie lub brak oznakowania środków spożywczych oraz prowadzenie działalności bez zgody właściwego miejscowo Inspektora Sanitarnego. Ponadto poinformowano o nieprawidłowościach Powiatowego Lekarza Weterynarii w Rzeszowie oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rzeszowie z uwagi na właściwość miejscową i rzeczową względem przedsiębiorców prowadzących handel obwoźny.
- ✓ W grudniu 2024r objęto wzmożonym nadzorem sprzedaż maku w opakowaniach zbiorczych. Na terenie powiatu kolbuszowskiego nie funkcjonują producenci/dystrybutorzy maku, dlatego skontrolowano sprzedaż w hurtowni i sklepach rozważających mak na życzenie klienta. Przeprowadzono 4 kontrole sanitarne. W trzech przypadkach sprzedawca nie posiadał informacji nt. zawartości alkaloidów opium a na opakowaniu zbiorczym brak było informacji o przeznaczeniu maku. Wystosowano zapytania o przeznaczenie maku do PPIS właściwych miejscowo dla dystrybutorów maku. W dwóch przypadkach uzyskano odpowiedź, że był to mak przeznaczonych dla konsumenta, w jednym przypadku nie otrzymaliśmy jeszcze odpowiedzi.
- ✓ W 2024 r. opracowaliśmy własny program „Edukacja zdrowotna rodziców w zakresie szczepień ochronnych w szczególności w zakresie szczepionek MMR”, w celu zwiększenia zaufania do

szczepień i co za tym idzie poziomu wszechpialności w powiecie kolbuszowskim. Budujemy świadomość, bez której bardzo trudno osiągnąć zmiany postaw w społeczeństwie. W 2024r. Pracownik OZiPZ promował program Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej podmiotom leczniczym funkcjonującym na terenie powiatu Kolbuszowskiego, Szkołom Podstawowym oraz całej Społeczności lokalnej. W trakcie pogadanki przekazywane były informacje dotyczące korzyści wynikających z zaszczepienia się, oraz postępowania w przypadku wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych. Na stoiskach przeprowadzane są szczegółowe instruktaże oraz dystrybuowane są materiały. Podnosimy poziom wiedzy i świadomość społeczną na temat szczepień ochronnych. Łącznie edukacją objęto 10 567 osób. Zorganizowano 60 spotkań w tym temacie oraz udzielono 245 instruktaży.

W 2024 roku w skali powiatu miało miejsce 2573 kontrole, w tym w ramach bieżącego nadzoru sanitarno-epidemiologicznego przeprowadzono 858 kontroli - rok wcześniej 865 kontroli. Przeprowadzono 1514 wywiadów epidemiologicznych, rok wcześniej 1083. Wzrost liczby wywiadów epidemiologicznych był podyktowany znaczącym wzrostem zachorowania na grypę w powiecie kolbuszowskim w stosunku do roku poprzedniego. Wydano 489 decyzji- rok wcześniej 370 decyzji, w tym 306 stanowiło decyzje wydane w wyniku naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych, lub na mocy, których strona nabyła prawo, jak również decyzje zmieniające treść wydanych decyzji, decyzje w sprawie chorób zawodowych oraz 183 decyzje opłatowe. Wydano 72 postanowienia, 14 tytułów wykonawczych, nałożono 30 mandatów na łączną kwotę 7300zł., rok wcześniej nałożono 14 mandatów na łączną kwotę 3500zł.

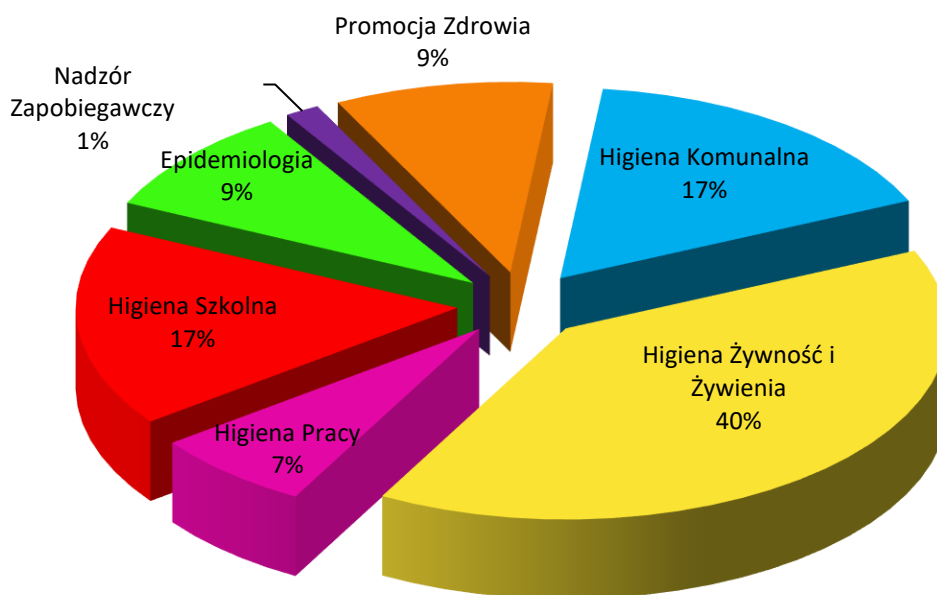
Ponadto w ramach nadzoru nad eksportem środków spożywczych wydano 99 świadectw jakości zdrowotnej środków spożywczych przekraczających granicę.

Zestawienie kontroli w latach 2020-2024

Porównując liczbę przeprowadzonych kontroli sanitarnych z ostatnich lat, widzimy, że lata pandemii to był okres wytężonej pracy. Obecny lata, to powrót do działań we wszystkich obszarach funkcjonowania PIS, nie tylko prewencji w zapobieganiu epidemii. Pracownicy podejmują działalność kontrolną we wszystkich kategoriach obiektów, realizując plany pracy. Wzrost liczby kontroli w 2024r związany był z większą liczbą chorych na gripę.

kontrole przeprowadzone przez poszczególne piony PSSE w 2024r.

*Powyższy wykres pokazuje liczbę kontroli, bez uwzględnienia wywiadów epidemiologicznych.

Wykonywanie badań

Zakres wykonywanych badań wynika z corocznych wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, w których są wskazane kierunki działań i zagadnienia do realizacji przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Na ich podstawie tworzone są Plany Zasadniczych Zadań.

Higiena Żywności i Żywienia corocznie otrzymuje „Plany pobierania próbek do badań żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla PIS”, w których wskazane są ilość, asortyment żywności i zakres badań. W razie potrzeby próbki pobierane są również poza planem. W przypadku, gdy zbadane próbki nie spełniają wymagań, PSSE podejmuje dalsze działania administracyjne w celu wycofania z rynku żywności szkodliwej dla zdrowia. W ramach prowadzonego nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością pobrano do badań laboratoryjnych 190 próbek – zakwestionowanych zostało 10 próbek. W tym 9 próbek mięsa zakwestionowano ze względów mikrobiologicznych tj. 2 próbki z uwagi na obecność pałeczek z rodzaju Salmonella w 25g; 2 próbki z uwagi na obecność szczepu bakteryjnego Escherichia coli szczep oporny na cefalosporyny oraz 5 próbek z uwagi na obecność Campylobacter jejuni oraz jedna próbka posiłku obiadowego w przedszkolu ze względu na zbyt niską kaloryczność posiłku, zbyt niską zawartość tłuszczu w posiłku, zbyt wysoką zawartość węglowodanów w posiłku. Informacje o wynikach badań kwestionujących jakość produktów mięsnych przekazano do właściwych miejscowo Powiatowych Lekarzy Weterynarii nadzorujących zakłady produkcyjne. Ponadto zgłoszono do Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego powiadomienie

informacyjne w celu zwrócenia uwagi w systemie RASFF dotyczące dwóch próbek mięsa mielonego. Natomiast informację o ocenie posiłku przekazano do osób prowadzących przedszkole.

Higiena Komunalna czuwa nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i na kąpieliskach, w ramach nadzoru nad zakładami produkującymi wodę i kąpieliskami, opracowują plany badań w ramach monitoringu kontrolnego i monitoringu przeglądowego. W ramach urzędowej kontroli jakości wody, w oparciu o sieć stałych punktów poboru wody pobrano do badań 60 próbek wody, które zbadano w zakresie parametrów bakteriologicznych i fizykochemicznych w ramach parametrów grupy A i parametrów grupy B. Zakres i częstotliwość przeprowadzanych badań uzależniony był od jakości wody ujmowanej, stosowanych procesów uzdatniania, wielkości produkcji wody oraz ilości zaopatrywanych mieszkańców.

Do poboru prób odpowiednie kwalifikacje ma 4 pracowników. Próbkobiorcy posiadają odpowiednie przeszkolenie, które sukcesywnie doskonalą na kolejnych szkoleniach organizowanych przez jednostki nadrzędne, w tym Główny Inspektorat Sanitarny. Pracownicy pobierający próby dokonują poboru prób zgodnie z obowiązującymi procedurami, normami i wytycznymi dotyczącymi poboru prób.

W 2024 roku pracownicy PSSE Kolbuszowa w ramach nadzoru sanitarnego pobrali do badania 342 próby - rok wcześniej 428 prób, w tym 190 higiena żywności i żywienia, 75 higiena komunalna, 77 epidemiologia. Liczba pobranych prób przez Epidemiologię spadła o połowę, co oznacza stabilną sytuację epidemiologiczną.

Wykonano 1704 oznaczeń fizycznych w postaci: pomiarów temperatury w salach zajęć, pomiarów dostosowania mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii, oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów. Rok wcześniej wykonano 1591 oznaczeń fizycznych.

W zakresie badań środowiska pracy PSSE Kolbuszowa corocznie w swoich planach typuje zakłady, w których należy wykonać pomiary. Zakres badań jest ustalany na podstawie kontroli przeprowadzonej w zakładzie. W roku sprawozdawczym zlecono badania czynników szkodliwych w środowisku pracy w 7 zakładach pracy. Wykonano pomiary dotyczące stężenia pyłów, substancji chemicznych, mikroklimatu gorącego, natężenia hałasu. W ramach zleconych badań wykonanych na terenie powiatu kolbuszowskiego stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych w 4 zakładach pracy. Przekroczenia dotyczyły NDN hałasu i NDS pyłu na stanowiskach pracy.

W przypadku badań statutowych (w zakresie art. 6 ustawy z dn. 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi Dz. U. 2024 poz. 924) PSSE Kolbuszowa zleca badania Laboratorium Diagnostyki Medycznej w Tarnobrzegu. W 2024r przebadano 509 osób na nosicielstwo Salmonella i Shigella (rok wcześniej 410 osoby). Od 2016r dla osób uczących się, mających skierowanie ze szkoły badania wykonywane są nieodpłatnie. W 2024r przebadano 85 uczniów i studentów.

II. Szczegółowa informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu kolbuszowskiego

1. OCENA W ZAKRESIE NADZORU NAD ZAKŁADAMI SŁUŻBY ZDROWIA

Sprawowanie nadzoru epidemiologicznego jest podstawowym zadaniem działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Działalność pionu epidemiologii związana jest z kontynuowaniem bieżącej działalności p/epidemicznej, nadzorem w zakresie zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi oraz nadzorem nad placówkami udzielającymi świadczeń medycznych i realizacją obowiązku szczepień zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych.

Podstawą oceny sytuacji epidemiologicznej w powiecie były dane liczbowe o zachorowaniach pochodzące z placówek leczniczych. Gromadzone informacje o chorobach zakaźnych obejmują jednostki chorobowe podlegające obowiązkowi zgłaszania z mocy Ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2024 r. poz. 924 z późn. zm.).

Prowadzenie rejestracji chorób zakaźnych odbywa się zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (ICD-10) oraz Definicjami przypadków chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego. Na podstawie uzyskanych informacji podejmowane były działania przeciwepidemiczne przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej bezzwłocznie po ich otrzymaniu. W roku 2024 pracownicy na stanowisku ds. epidemiologii przeprowadzili ogółem 1514 wywiadów epidemiologicznych. W 2023r. pracownicy przeprowadzili ogółem 1133 wywiadów epidemiologicznych. Wzrost liczby wywiadów podyktowany wzrostem sezonowym zachorowań na grypę.

Weryfikowano także posiadane zgłoszenia z danymi otrzymywanymi z Narodowego Funduszu Zdrowia, a następnie w przypadku nieprzekazania zgłoszeń podejrzenia lub rozpoznania zakażenia lub choroby zakaźnej przez dany podmiot wykonujący działalność leczniczą, informowano o konieczności uzupełnienia brakujących zgłoszeń albowiem podmioty wykonujące działalność leczniczą mają obowiązek bieżącego zgłaszania podejrzenia lub wystąpienia choroby zakaźnej. Należy podkreślić, że kontynuowane są intensywne działania nadzоровe przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej celem utrzymania zgłaszalności zakażeń i chorób zakaźnych, na rzetelnym poziomie celem dokonywania rzeczywistych ocen sytuacji epidemiologicznej w powiecie.

Sytuacja epidemiologiczna na terenie objętym działalnością Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kolbuszowej w 2024 roku w porównaniu z zachorowaniami w roku 2023

Analizując sytuację epidemiologiczną w roku 2024 na uwagę zasługują następujące spostrzeżenia:

W grupie **chorób szerzących się drogą pokarmową** sytuacja w 2024 r. w porównaniu do roku poprzedniego przedstawia następująco - odnotowano spadek liczby zachorowań wywołanych przez pałeczki Salmonella w porównaniu do roku 2023 (spadek z 29 do 17 przypadków). W tym 16 przypadków dotyczyło Salmonellozy- zatrucie pokarmowe, a 1 przypadek to Salmoneloza- inne zakażenia jelitowe. Odnotowano 4 ogniska zachorowań wywołanych ww. bakteriami.

Poziom wirusowych zakażeń jelitowych w 2024 r. przedstawia się następująco:

- zakażenia wywołane przez norowirusy – 70 zachorowań (w 2023 r. 26)
- zakażenia wywołane przez rotawirusy – 16 zachorowań (w 2023 r. 10)
- zakażenia wywołane przez adenowirusy – 5 zachorowań (w 2023 r. 2 zachorowania)

W 2024 roku wystąpiło 1 ognisko wywołane przez rotawirusy, 2 ogniska wywołane wirusowe zakażenie jelitowe nieokreślone.

Zachorowań ogółem na biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu w 2024 r. odnotowano 92, w tym u dzieci do lat 2 - 12 przypadków. W grupie chorób

bakteryjnych zakażeń jelitowych - wywołanych przez *Clostridium difficile* odnotowano 37 przypadków czyli o 9 więcej w porównaniu do roku poprzedniego. W 2024 r. odnotowano 4 ognisko zakażeń szpitalnych wywołanych przez *Clostridium difficile*.

W grupie **chorób szerzających się drogą powietrzno - kropelkową** odnotowano na podobnym poziomie zachorowania na ospę wietrzną – 292 przypadków (2023 r.: 304 zachorowań). Liczba zachorowań na płonicę w 2024 r. spadła w porównaniu do roku 2023 – (2024 r. 26 przypadków, 2023 r. – 42).

W grupie zachorowań, w których zapobieganie odbywa się poprzez szczepienia ochronne w 2024 r. odnotowano zachorowanie na **świnke** – 1 przypadek, oraz zachorowania na **krztusiec** -34 przypadki, (w tym: 13- możliwych, 1 prawdopodobny, 20 potwierdzonych), w roku 2023 nie było żadnych zachorowań. Nie odnotowano zachorowań na **różyczkę i odrę**.

W 2024 roku nie odnotowano przypadków **ostrych porażeń wiotkich u dzieci** w wieku 0-14 lat.

Na terenie powiatu kolbuszowskiego sytuacja epidemiologiczna dotycząca chorób wieku dziecięcego się pogorszyła. W 2024r. odnotowano 353 przypadki zachorowań na choroby wieku dziecięcego, spadła liczba zachorowań na płonicę, znacząco wzrosła liczba krztuśca.

Borelioza jest wielonarządową, odzwierzęcą chorobą zakaźną, przenoszoną przez kleszcze z rodzaju Ixodes; charakteryzuje się często niespecyficznymi objawami, wśród których najczęstszym jest rumień wędrujący. Nadal odnotowuje się znaczną liczbę zachorowań na boreliozę - liczba zgłoszonych przypadków spadła w roku 2024 w porównaniu do roku 2023 (2024 r. - 76, 2023 r. - 85 zachorowań).

Bruceloza jest bakteryjną chorobą odzwierzęcą powodowaną przez bakterie z rodzaju Brucella. Rezerwuarem bakterii są zwierzęta domowe (najczęściej kozy, owce, bydło) i dziko żyjące (sarny, jelenie, łosie, renifery, dziki, gryzonie, ssaki morskie). W 2023 r., zarejestrowane zostało zachorowanie na: Brucelozę (1 przypadek). W 2024 brak zachorowań.

Listerioza jest chorobą zakaźną zazwyczaj spowodowaną spożyciem pokarmu zanieczyszczonego bakteriami Listeria monocytogenes, które występują powszechnie w środowisku naturalnym w wodzie i glebie. Zwierzęta zwykle przechodzą infekcję bezobjawowo, a jej skutkiem może być skażenie żywności pochodzenia zwierzęcego, głównie mięsa i mleka. Najczęściej choroba rozwija się po spożyciu niepasteryzowanych produktów mlecznych (m.in. serów pleśniowych, sera feta), niedokładnie umytych surowych owoców i warzyw (melony, kielki), surowego mięsa, ryb, owoców morza oraz „dań gotowych”, niepoddanych obróbce cieplnej przed spożyciem. W 2023 r., zarejestrowane zostało zachorowanie na Listeriozę (1 przypadek- w tym 1 zgon). W 2024 brak zachorowań.

Legioneloza choroba układu oddechowego, wywoływana przez bakterie Legionella. Bakterie Legionella stanowią zagrożenie dla ludzi, gdy dostaną się do dróg oddechowych. Do zakażenia dochodzi drogą wziewną poprzez wdychanie aerozolu wodno – powietrznego, lub zachłyśnięciem się wodą skażoną bakteriami Legionella. Legioneloza jest chorobą zakaźną, lecz niezaraźliwą, nie przenosi się drogą pokarmową. Szczególnie narażone na zachorowanie są osoby starsze, przewlekle chore oraz z obniżoną odpornością. W 2023 roku odnotowano 1 zachorowanie na Legionelozę-choroba legionistów. W 2024 brak zachorowań.

Pneumokoki czyli bakterie Streptococcus pneumoniae, stanowią jedną z najczęstszych przyczyn poważnych zakażeń. Głównie dotyczą one dzieci, lecz mogą rozwijać się u osób w każdym wieku. Bakterie przenoszą się poprzez wdychanie małych kropel śliny i wydzieliny dróg oddechowych, w których znajdują się drobnoustroje. Do zakażenia może dochodzić także w wyniku bezpośredniego kontaktu z chorym lub nosicielem. W 2023 r., zarejestrowano 2 zachorowania (w

tym 2 zgony) na posocznicę wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae*- inwazyjna. W 2024 ogółem 5 zachorowań.

W 2023 r. zarejestrowano 1 przypadek **HIV** oraz 3 zachorowania na **kilę**, w tym 1 przypadek kiły wczesnej i 2 przypadki innych postaci kiły i kiły nieokreślonej. W 2024 r. nie zarejestrowano przypadku HIV. W 2024 r. na nadzorowanym terenie powiatu kolbuszowskiego nie odnotowano przypadku zachorowania na choroby przenoszone drogą płciową, w związku z powyższym sytuacja epidemiologiczna dot. wymienionego zachorowania uległa poprawie.

W 2024 r. odnotowano 1 przypadek zachorowania na **wirusowe zapalenie wątroby WZW typu A**, 2 przypadki zachorowania na **wzw typu B przewlekłe i BNO** oraz 1 przypadek zachorowania na **wzw typu C przewlekłe i BNO**. W 2023 r. odnotowano jedno zachorowanie na wzw typu B-przewlekłe i BNO oraz 1 zachorowanie na wzw typu C- przewlekłe i BNO.

W 2024 r., odnotowano 1 przypadek **zapalenia opon mózgowych inne i nieokreślone** (ICD -10 – G03) oraz 3 przypadki kleszczowego zapalenia mózgu. W 2023 r., odnotowano 2 przypadki zapalenia opon mózgowych inne i nieokreślone oraz 2 przypadki kleszczowego zapalenia mózgu.

W 2024 r., zarejestrowano także 13 przypadków **róży** wywołanej przez *Streptococcus pyogenes* inwazyjną, w tym 5 osób było hospitalizowanych, jest to spadek zachorowań w porównaniu do roku 2023 (21 przypadków) oraz 1 przypadek *Streptococcus pyogenes* inwazyjną- inną określoną i nieokreśloną.

Zakażenie SARS-COV-2 (COVID-19)

COVID-19 to przyjęty skrót choroby, którą wywołuje koronawirus SARS-CoV-2. SARS, w tym wypadku to skrót od Severe Acute Respiratory Syndrome, czyli ciężki ostry zespół oddechowy, ponieważ w ten sposób choroba się objawia. COVID-19 wywołuje jeden z koronawirusów. Okres wylęgania koronawirusa wynosi od 1 do 14 dni, średnio trwa to jednak około 5 dni. Choroba COVID-19 przenosi się drogą kropelkową, a w znacznie mniejszym zakresie – przez kał, dlatego w przypadku koronawirusa kluczowe jest zachowanie higieny i innych zaleceń, szczególnie w przypadku osób najbardziej narażonych, starszych i z gorszą odpornością (np. po chemioterapii). W odnotowanych przypadkach na terenie powiatu kolbuszowskiego do najczęstszych objawów należały: gorączka, katar, kaszel, ból mięśni, ogólne zmęczenie, ból gardła, nudności, wymioty. W 2024 r. odnotowano zachorowania na SARS-CoV-2, na podobnym poziomie jak rok wcześniej. W 2024 r. odnotowano 207 przypadków w tym 5 przypadków możliwych, a w 2023 roku 198 przypadków, brak zgonów.

Grypa sezonowa i zakażenia grypopodobne

Grypa to ostre zakażenie górnych dróg oddechowych, wywoływane przez wirusy grypy. Przyczyną corocznych, sezonowych wzrostów zachorowań na grypę w okresie jesiennozimowym są wirusy grypy typu A i B. Zachorowania mogą przybierać postać sezonową, epidemiczną lub pandemiczną. Grypa powoduje zachorowania w każdej grupie wiekowej. Światowa Organizacja Zdrowia szacuje, że rocznie dotyczyć może 5% - 10% dorosłych i 20% - 30% dzieci. W Polsce nadzór epidemiologiczny nad grypą prowadzony jest w ciągu całego roku, ze szczególnym wzmożeniem nadzoru wirusologicznego w okresie zwiększonej liczby zachorowań, który trwa zwykle od września do kwietnia następnego roku, przy czym szczyt zachorowań przypada między styczniem a marcem. Rejestruje się wtedy od kilkuset do kilku milionów zachorowań na grypę i choroby grypopodobne. W Polsce, jako przypadki zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę, rejestruje się zachorowania przebiegające pod postacią zespołów objawów klinicznych takich jak: zachorowania grypopodobne lub ostre zakażenia górnych dróg oddechowych, zgodnie z definicjami przypadku przyjętymi dla celów nadzoru epidemiologicznego. Szczyt zachorowań w powiecie kolbuszowskim w 2024 roku przypadał w miesiącach od stycznia do lutego a następnie w miesiącu grudniu. Zarejestrowano 384

przypadków grypy potwierdzonej szybkim testem antygenowym, w tym 15 osób było hospitalizowanych. Natomiast w 2023r. zarejestrowano 94 przypadki grypy potwierdzonej szybkim testem antygenowym, w tym 5 osób było hospitalizowanych. Widzimy znaczny wzrost zachorowań w 2024 roku zarówno wśród liczby zachorowań jak i liczby hospitalizacji.

W 2024 r., wykazano 86 przypadków **zakażenia wirusem RSV** w tym dzieci do lat 2- 35 przypadków. Poddanych hospitalizacji było 34 osoby. W 2023 r., wykazano 33 przypadki zakażenia wirusem RSV w tym dzieci do lat 2 - 18 przypadków. Poddanych hospitalizacji było 15 osób. Widzimy znaczny wzrost zachorowań w 2024 roku zarówno wśród liczby zachorowań jak i liczby hospitalizacji.

W ramach kontynuowanego nadzoru Sentinel pobrano 2 próbki, z których stwierdzono obecność materiału genetycznego wirusa grypy typu A. Wykazano 3 grypy ogółem w tym 2 próbki pochodziły z nadzoru Sentinel tut. Stacji a 1 próbka dotyczyła osoby zamieszkałej na terenie powiatu kolbuszowskiego a zapisana była w placówce leczniczej w innym powiecie.

Pokąsania i szczepienia przeciwko wściekliznie

W 2024 r. zarejestrowano 108 przypadków pokąsań, w których dominowały pogryzienia przez psy i koty. Do pojedynczych przypadków pogryzień można zaliczyć pogryzienia przez konia, zmię, szczura oraz nietoperza.

W przypadku braku możliwości wykonania u zwierząt badań weterynaryjnych (obserwacji) podejmowane były decyzje o podjęciu szczepień p/wściekliznie - łącznie zaszczepiono 36 osób. Jest to znaczny wzrost w stosunku do 2023 r. kiedy zarejestrowano 72 przypadki pokąsania, w których dominowały pogryzienia przez psy i koty i łącznie zaszczepiono 17 osób.

W trakcie prowadzonego nadzoru epidemiologicznego współpracowano z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Kolbuszowej, którego na bieżąco informowano o wystąpieniu pokąsań. Powiatowy Lekarz Weterynarii przysyłał informacje o wykluczeniu podejrzenia wystąpienia wścieklizny u obserwowanych zwierząt oraz o wynikach obserwacji.

Gruźlica jest chorobą zakaźną ludzi i zwierząt, wywoływaną przez prątki gruźlicy (*Mycobacterium tuberculosis*). Przybiera najczęściej postać płucną. Osoby chore na gruźlicę podlegają ustawowemu obowiązkowi leczenia. Od 2013 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny prowadzi na szczeblu powiatowym nadzór nad zachorowaniami na gruźlicę.

Dochodzeniem epidemiologicznym w środowisku pacjenta objęto osoby ze styczności. Nie wdrażano działań administracyjnych związanych z koniecznością hospitalizacji czy konieczności leczenia. Wszystkie osoby chore znajdują się pod nadzorem specjalistycznym, a osoby ze styczności z chorymi znajdują się pod nadzorem lekarza z poradni przeciw gruźliczej, bądź lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej (POZ). Nie odnotowano przypadków uchylania się od obowiązku leczenia osób prątkujących.

W załączeniu – tabela przedstawiająca zestawienia liczbowe zachorowań na choroby zakaźne i zapadalność w 2024 roku w porównaniu z okresem roku 2023.

ANALIZA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ W POWIECIE KOLBUSZOWSKIM

Jednostka chorobowa	Nr klasyfik. międzynarod.	Rok 2023 Liczba zachorowań	Zapadalność na 100000	Rok 2024 Liczba zachorowań	Zapadalność na 100000
Salmonelozy- zatrucia pokarmowe	A02.0	29	47,24	16	26,11
Salmoneloza - posocznica	A02.1	2	3,26	-	-
Salmoneloza- inne zakażenia pozajelitowe	A02.2-8	-	-	1	1,63
Bak.zak.j.wyw.E.coli biegunkotwórczą	A04.0-2	-	-	-	-
Bak.zak.j.wyw. przez <i>Clostridium difficile</i>	A04.7	28	45,61	37	60,38
Bakt.zak.jelitowe inne określone	A04.8	-	-	-	-
Inne bakt.zak do 2 lat	A04	-	-	-	-
Gardioza(lambioza)	A07.1	1	1,63	-	-
Wirus. zak. jelit wyw. przez rotawirusy	A08.0	10	16,29	16	26,11
Wirusowe zak.jelitowe wyw. przez norowirusy	A08.1	26	42,35	70	114,23
Wirusowe zak. jelit inne określone(adenowirus)	A08.2-3	2	3,26	5	8,16
Wirusowe zakażenia jelitowe - nieokreślone	A08.4	-	-	33	53,85
Wirusowe zak. jelit u dzieci do l. 2	A08.0-4	22	35,84	50	81,59
Biegunki i zap.żół-jelit BNO -ogółem	A09	86	140,09	92	150,13

Biegunki u dzieci do lat 2	A09	13	21,18	12	19,58
Jersiozoza pozajelitowa	A28.2	-	-	-	-
Bakt. zak. j. wyw. przez <i>Yersinia enterocolitica</i>	A04.6	-	-	-	-
Krztusiec	A37	-	-	34	55,48
Plonica	A38	42	68,42	26	42,43
Róża	A46	21	34,21	13	21,21
Borelioza z Lyme	A69.2	85	138,46	76	124,01
w tym Neuroborelioza		-	-	-	-
Styczność i narażenie na wściekl./potrzeba szczepień	Z20.3/Z24.2	17	27,69	36	58,74
Kleszczowe zapalenie mózgu	A84	2	3,26	3	4,89
Inne określone wirusowe zapalenie mózgu	A81.1; A83;A.85;B02.0	-	-	-	-
Inne nieokreślone wirusowe zapalenie mózgu	A81.1; A83;A85;B02.0	-	-	-	-
Wirusowe zapalenie opon mózgowych- określone i nieokreślone	A87.1-9;B02.1	2	3,26	-	-
Ospa wietrzna	B01	304	395,20	292	476,48
Różyczka	B06	3	4,89	-	-
WZW typu A	B15	-	-	1	1,63
WZW typu C przewlekłe i BNO	B18.2	1	1,63	1	1,63
WZW typu B - przewlekłe i BNO	B18.0-1	1	1,63	2	3,26
Wirusowe zapalenie wątroby inne i nieokreślone	B17-0; 2-8;B18.8-9, B.19	-	-	-	-
AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności	B20-B24	-	-	-	-
Nowo wykryte zakażenia HIV	Z21	1	1,63	-	-
Świnka	B26	4	6,52	1	1,63
Bakteryjne zapalenie opon mózgu i/lub mózgu inne określone	G00.2-8;G04-2	-	-	-	-
Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone	G03	2	3,26	-	-

Zapalenie mózgu inne i nieokreślone	G04.8-9	-	-	-	-
Grypa ogółem	J10-J11	2	3,26	3	4,89
Grypa dzieci 0-14 lat	J10-J11	2	3,26	-	-
Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego	J10—J11	94	153,12	384	626,61
Kiła wczesna	A51	1	1,63	-	-
Kiła inne postaci kiły i kiła określona	A52	2	3,26	-	-
Choroba meningokokowa inwazyjna – zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	A39.0;A39.8/G05.0	-	-	-	-
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>, inwazyjna - posocznica	A40.3	2	3,26	3	4,89
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>, inwazyjna – inna określona i nieokreślona	J13;B95.3/(...)	-	-	3	4,89
Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)	U07.1-2	198	322,53	202	329,62
Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)-przypadki możliwe	U07.1-2	-	-	5	8,16
Zakażenia wirusem RSV	J12.1; J20.5; J21.0; B97.4/(...)	33	53,76	45	73,43
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe określone	A05.9	2	3,26	-	-
Brucelloza: nowe zachorowanie	A23	1	1,63	-	-
Listerioza	A32	1	1,63	-	-
Legionelloza Choroba Legistów	A48.2	1	1,63	-	-
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i>, inwazyjna-inna określona i nieokreślona	B95.0/(...)	-	-	1	1,63

NADZÓR SANITARNY

Kontrole sanitarne w placówkach udzielających świadczenia medyczne obejmowały;

- Ocenę stanu sanitarnego i technicznego pomieszczeń, ich funkcjonalności, sprzątanania i czystości pomieszczeń, dezynfekcji, sterylizacji i kontroli skuteczności procesów sterylizacji, prowadzenia kontroli wewnętrznych w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych oraz postępowania z odpadami medycznymi w miejscu ich powstawania. W 2024 roku objęto nadzorem 96 podmiotów, w których przeprowadzono 88 kontroli sanitarnych. W skontrolowanych podmiotach stwierdzono nieprawidłowości dotyczące stanu sanitarno - higienicznego i technicznego, w tym: w 8 podmiotach dotyczących stanu sanitarno -higienicznego, w 4 podmiotach dotyczących stanu technicznego oraz w 2 podmiotach dotyczących stanu sanitarno-higienicznego i technicznego.

- Utrzymanie czystości bieżącej i porządku; skontrolowane placówki posiadają opracowane procedury i schematy postępowania dotyczące planu higieny. Rodzaj sprzętu, środki myjące oraz preparaty do dezynfekcji dostosowane dla potrzeb placówki. W placówkach stosuje się podział sprzętu do sprzątanania w zależności od stref czystości mikrobiologicznej.

- Dezynfekcja sprzętu, narzędzi, urządzeń sanitarnych, powierzchni, prowadzone zgodnie z opracowanymi procedurami; skontrolowane placówki stosuje wyłącznie preparaty zarejestrowane i dopuszczone do obrotu przez Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych - odpowiednio przechowywane, oznakowane, posiadające aktualne terminy ważności. Karty charakterystyki dostępne i aktualne. Roztwory użytkowe preparatów sporządzane zgodnie z zaleceniem producenta, przetrzymywane w odpowiednich pojemnikach, prawidłowo oznakowanych.

- Sterylizacja narzędzi i sprzętu medycznego. Sterylizacja narzędzi i sprzętu medycznego w gabinetach stomatologicznych odbywa się w autoklawie. Natomiast gabinety ginekologiczne korzystają wyłącznie ze sterylnej sprzętu i narzędzi jednorazowego użytku. Na bieżąco, w sposób prawidłowy prowadzona jest kontrola wewnętrzna skuteczności aparatury sterylizującej (coroczne przeglądy autoklawów przez upoważnione firmy), nie kwestionowano procesów sterylizacji. W 2024 r. dokonano oceny sterylizacji w SP ZOZ Kolbuszowa. Centrala sterylizatornia mieszcząca się w Szpitalu w Kolbuszowej została oddana do użytku w grudniu 2019 r. Wszystkie obiekty wchodzące w skład SP ZOZ Kolbuszowa posiadają i stosują wyłącznie narzędzia jednorazowego użytku. Nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących sterylizacji, postępowania i przestrzegania obowiązujących procedur epidemiologicznych.

- Gospodarka odpadami medycznymi – skontrolowane placówki posiadają opracowane procedury postępowania z odpadami medycznymi. Odpady powstałe w związku z realizacją świadczeń medycznych gromadzone są w pojemnikach odpornych na przekłucie. Pojemniki i worki posiadają prawidłowe oznakowanie i przechowywane są w przenośnych urządzeniach chłodniczych zaopatrzonych w termometr. Częstotliwość odbioru odpadów medycznych jest prawidłowa – co stwierdza się na podstawie okazanych kart odbioru odpadów medycznych.

Odpady medyczne wytwarzane w placówkach służby zdrowia, utylizowane są poza tymi obiektami. Przekazywanie odpadów do unieszkodliwiania odbywa się na podstawie umów, zawartych z podmiotami posiadającymi zezwolenie na transport i unieszkodliwianie odpadów. Odpady medyczne gromadzone są w specjalnie do tego celu przeznaczonych, oznakowanych pojemnikach,

a następnie pakowane w czerwone worki foliowe. Średni czas magazynowania odpadów medycznych w urządzeniach chłodniczych wynosi 1 miesiąc.

Podsumowanie i wnioski:

Na podstawie prowadzonego nadzoru należy stwierdzić, iż kierownicy placówek medycznych przejawiają ogromną dbałość w zakresie zapewnienia jak najlepszego stanu technicznego, a dzięki decyzjom i zaleceniom pokontrolnym utrzymuje się zadowalający stan sanitarny. Bieżące naprawy odbywają się sukcesywnie i w krótkim czasie. Podnoszony jest standard obiektów i dostosowanie pomieszczeń do obowiązujących przepisów prawnych.

Podmioty działalności leczniczej posiadają opracowane procedury, instrukcje oraz standardy postępowania mające na celu zapobiegania zakażeniom. Przestrzeganie przez personel medyczny podmiotów działalności leczniczej procedur higienicznych i medycznych, mających na celu zapobieganie i zwalczanie czynników zakaźnych oraz utrzymanie właściwego stanu higieniczno – sanitarnego pomieszczeń, wpływają na zapewnienie bezpieczeństwa zarówno pacjentów, jak i pracowników medycznych.

Nadzór nad realizacją Programu Szczepień Ochronnych

Szczepienia ochronne pozostają nadal najskuteczniejszą i jedną z podstawowych metod profilaktyki chorób zakaźnych. Stosowane masowo przyczyniają się do wypracowania odporności zbiorowiskowej, tj. ochrony osób nieuodpornionych w wyniku zaszczepienia wysokiego odsetka społeczeństwa. Odporność uzyskana w wyniku szczepienia jest długotrwała i w realny sposób zabezpiecza przed zachorowaniem. Głównym celem szczepionki jest ochrona przed ciężkim przebiegiem choroby i powikłaniami których często nie jesteśmy w stanie przewidzieć. Narażenie na chorobę może wystąpić w każdym wieku, a u najmłodszych dzieci ich przebieg może być najcięższy.

Choroby zakaźne, którym zapobiega się za pomocą szczepień ochronnych, są nadal realnym zagrożeniem, zwłaszcza dla dzieci. Sytuacja epidemiologiczna takich chorób, jak: gruźlica, błonica, krztusiec, tężec, poliomyelitis, odra, różyczka i świnka, wirusowe zapalenie wątroby typu B, pneumokoki zależna jest od poziomu realizacji szczepień ochronnych. Uodpornienie czynne dzieci w Polsce wykonywane jest głównie w drodze realizacji Programu Szczepień Ochronnych.

Na terenie powiatu kolbuszowskiego świadczenia zdrowotne w zakresie szczepień ochronnych dzieci i młodzieży oraz dorosłych realizowane były przez 21 punktów szczepień – 19 skontrolowano. Skontrolowane jednostki odpowiadają za realizację PSO (Programu Szczepień Ochronnych). Pozostałe 2 punkty szczepień to Izba przyjęć i Oddział Nefrologii i Dializoterapii działające w ramach SP ZOZ Kolbuszowa. Kontrola punktów szczepień była prowadzona w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania dotyczące przeprowadzania szczepień ochronnych oraz realizacji PSO. W 6 skontrolowanych obiektach mimo wydawanych przez PPIS w Kolbuszowej zaleceń, nadal w punktach szczepień należących do SP ZOZ Kolbuszowa nie funkcjonuje całodobowy monitoring temperatury w urządzeniach chłodniczych, w których przechowuje się preparaty szczepionkowe – temperatura monitorowana jest jedynie w godzinach pracy w dni robocze przez pielęgniarki.

Realizacja szczepień ochronnych w ramach Programu Szczepień Ochronnych ma wpływ na sytuację epidemiologiczną nadzorowanego terenu, w szczególności przyczynia się do spadku liczby zachorowań na choroby zakaźne i spadku liczby występujących powikłań po przebytej chorobie. Skuteczność działania szczepionek zależy między innymi od zachowania prawidłowego

cyklu szczepień i odstępów czasu między kolejnymi dawkami szczepień. Niezbędna jest do tego ścisła współpraca między lekarzem i pielęgniarką oraz stałe uświadamianie rodzicom celowości prowadzonych szczepień.

l.p	Szczepienie przeciw jednostce chorobowej	2024						
		liczba dzieci ogółem	pierwotne/podstawowe		uzupełniające		ogółem	
			liczba	%	liczba	%	liczba	%
1.	WZW B	348	164	47,1%	122	35%	286	82,2%
2.	Błonica, Tęzec		141	40,5%			141	40,5%
3.	Krztusiec		141	40,5%			141	40,5%
3.	Poliomyelitis		141	40,5%			141	40,5%
4.	Odra, świnka, Różyczka							
5.	Haemophilus Influenze		141	40,5%			141	40,5%
6.	Pneumokoki		191	54,9%			191	54,9%
7.	Rotawirusy		178	51,1%			178	51,1%

l.p	Szczepienie przeciw jednostce chorobowej	2023						
		liczba dzieci ogółem	pierwotne/podstawowe		uzupełniające		ogółem	
			liczba	%	liczba	%	liczba	%
1.	WZW B	412	36	8,7%	354	85,9%	390	94,7%
2.	Błonica, Tęzec		301	73,1%	97	23,5%	398	96,6%
3.	Krztusiec		301	73,1%	97	23,5%	398	96,6%
3.	Poliomyelitis		301	73,1%	97	23,5%	398	96,6%
4.	Odra, świnka, Różyczka		273	66,3%			273	66,3%
5.	Haemophilus Influenze		300	72,8%	98	23,8%	398	96,6%
6.	Pneumokoki		113	27,4%	257	62,4%	370	89,8%
7.	Rotawirusy		272	66,0%			272	66,0%

l.p	Szczepienie przeciw jednostce chorobowej	2022						
		liczba dzieci ogółem	pierwotne/podstawowe		uzupełniające		ogółem	
			liczba	%	liczba	%	liczba	%
1.	WZW B	447	14	3,1%	416	93,1%	430	96,2%
2.	Błonica, Tęzec		53	11,9%	369	82,6%	422	94,4%
3.	Krztusiec		53	11,9%	369	82,6%	422	94,4%
3.	Poliomyelitis		54	12,1%	367	82,1%	421	94,2%
4.	Odra, świnka, Różyczka		388	86,8%			388	86,8%
5.	Haemophilus Influenze		53	11,9%	367	82,1%	420	94,0%
6.	Pneumokoki		23	5,1%	393	87,9%	416	93,1%
7.	Rotawirusy							

l.p	Szczepienie przeciw jednostce chorobowej	rocznik 2021 według sprawozdania za 2023 r.			rocznik 2022 według sprawozdania za 2024 r.			Uwagi*
		liczba dzieci ogółem	zaszczepieni ogółem		liczba dzieci ogółem	zaszczepieni ogółem		
			liczba	%		liczba	%	
1.	WZW B		450	97,0%		430	96,2%	
2.	Błonica, Tęžec		434	93,5%		422	94,4%	
3.	Krztusiec		434	93,5%		422	94,4%	
3.	Poliomyelitis		434	93,5%		421	94,2%	
4.	Odra, świnka, Różyczka		411	88,6%		388	86,8%	wysoka liczba osób z brakami szczepień
5.	Haemophilus Influenze		434	93,5%		420	94,0%	
6.	Pneumokoki	464	434	93,5%	447	416	93,1%	

l.p	Szczepienie przeciw jednostce chorobowej	rocznik 2021 według sprawozdania za 2023 r.			rocznik 2022 według sprawozdania za 2024 r.			Uwagi*
		liczba dzieci ogółem	zaszczepieni dawką uzupełniającą		liczba dzieci ogółem	zaszczepieni dawką uzupełniającą		
			liczba	%		liczba	%	
1.	WZW B	464	432	93,1%	447	416	93,1%	
2.	Błonica, Tęžec		361	77,8%		369	82,6%	wysoka liczba osób z brakami szczepień
3.	Krztusiec		361	77,8%		369	82,6%	wysoka liczba osób z brakami szczepień
3.	Poliomyelitis		361	77,8%		367	82,1%	wysoka liczba osób z brakami szczepień
5.	Haemophilus Influenze		361	77,8%		367	82,1%	wysoka liczba osób z brakami szczepień
6.	Pneumokoki		399	86,0%		393	87,9%	wysoka liczba osób z brakami szczepień

Próg odporności zbiorowskowej jest definiowany jako odsetek osób uodpornionych w populacji, po osiągnięciu którego liczba nowych zakażonych zaczyna się zmniejszać, zwykle

wymaga 90-95% populacji odpornej. Jednak procentowy wskaźnik osób uodpornionych poprzez szczepienie ma różną wartość w zależności od choroby. Dla przykładu, w przypadku odry taki „próg bezpieczeństwa” wynosi aż 95%, dla krztuśca szacowany jest na 92-94%, błonicy i różyczki na 83-86%, świnki na 75-86%, co oznacza, że tyle osób w populacji musi być odpornych na daną chorobę, żeby nie doszło do zakażeń na większą skalę.

Pomimo działań podejmowanych ze strony personelu punktów szczepień jak również PPIS w Kolbuszowej problemem pozostają nadal osoby uchylające się od obowiązku wykonania szczepień ochronnych. Znaczny wzrost liczby takich osób w skali ogólnopolskiej ma również swoje odbicie w naszym powiecie. Na koniec 2024 r. wykazano 494 dzieci, w przypadku których rodzice uchylają się od wykonania obowiązkowych szczepień ochronnych. Na koniec 2023r. w sprawozdaniach wykazano 223 dzieci, w przypadku których rodzice uchylają się od wykonania obowiązkowych szczepień ochronnych. W 2024 r., PPIS w Kolbuszowej, wysłał 208 wezwań do rodziców w sprawie szczepień ochronnych. Wysłano 73 upomnienia do rodziców i wystawiono 14 tytułów wykonawczych dotyczących egzekucji szczepień ochronnych. Przekazano do innych powiatowych stacji 84 dzieci z brakami w szczepieniach, które zapisane są w podmiotach leczniczych na terenie powiatu kolbuszowskiego.

W roku 2024 w wyniku podjętych działań zaszczepiono 79 dzieci, których rodzice początkowo deklarowali odmowę szczepień. W roku 2023 w wyniku podjętych działań zaszczepiono 36 dzieci, których rodzice początkowo deklarowali odmowę szczepień.

Wobec powyższego w celu utrzymania odporności zbiorowskiej populacji kontynuowane są działania informacyjne.

Niepożądane odczyny poszczepienne (NOP)

Jedną z najczęstszych obaw rodziców/opiekunów związanych z zaszczepieniem swojego dziecka jest wystąpienie niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP). Preparaty immunologiczne tak jak wszystkie leki mogą być przyczyną działań niepożądanych. Dlatego producenci wszystkich leków, umieszczają w charakterystykach produktów leczniczych informacje dotyczące możliwych działań niepożądanych. Równocześnie należy stanowczo podkreślić, że szczepionki są najlepiej sprawdzonymi pod względem bezpieczeństwa preparatami farmaceutycznymi. Łagodny poszczepienny odczyn zapalny tj. zaczerwienienie, obrzęk, ból w miejscu podania szczepionki, jest naturalnym zjawiskiem, świadczącym o prawidłowym funkcjonowaniu układu immunologicznego. Poważne odczyny poszczepienne zdarzają się rzadko – raz na kilka do kilkunastu tysięcy podanych dawek szczepionki. Wyniki badań naukowych pokazują, że korzyści wynikające ze szczepienia zdecydowanie przewyższają nad potencjalnym ryzykiem odczynów poszczepiennych.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie niepożądanych odczynów poszczepiennych oraz kryteriów ich rozpoznawania, prowadzony jest monitoring niepożądanych odczynów poszczepiennych. Niepożądane odczyny poszczepienne mogą wystąpić natychmiast po szczepieniu lub po kilku dniach, a nawet tygodniach od zaszczepienia.

Zgłaszanie niepożądanych odczynów poszczepiennych jest obowiązkiem każdego lekarza, który rozpoznaje NOP lub podejrzewa jego wystąpienie. Zgłaszanie wszystkich NOP jest niezbędne dla uzyskania pełnego obrazu bezpieczeństwa stosowanych w kraju preparatów szczepionkowych. Niezwłoczna informacja o wystąpieniu niepożądanego odczynu poszczepiennego umożliwia ponadto

podjęcie natychmiastowych działań w przypadku pojawienia się większej liczby w tym samym czasie poważnych odczynów poszczepiennych związanych z podaną szczepionką.

Kryteria niepożądanego odczynu poszczepiennego obejmują odczyn:

- ciężki – zagrażający życiu (wymaga hospitalizacji w celu ratowania zdrowia, może prowadzić do trwałego ubytku sprawności fizycznej lub umysłowej, może kończyć się śmiercią),
- poważny – duże nasilenie objawów w postaci znacznego obrzęku kończyny, silnego jej zaczerwienienia, wysokiej gorączki (nie wymaga zwykle hospitalizacji w celu ratowania zdrowia, nie prowadzi do trwałego uszczerbku dla zdrowia, nie stanowi zagrożenia dla życia),
- łagodny – nie ma szczególnie dużego nasilenia, a charakteryzuje się występowaniem miejscowego obrzęku kończyny, silnego miejscowego zaczerwienienia, gorączki.

W PSSE w Kolbuszowej w 2024 r. wykazano 7 niepożądanych odczynów poszczepiennych, wszystkie dotyczyły odczynów łagodnych. W 2023 r. wykazano 10 niepożądanych odczynów poszczepiennych, w tym 8 łagodnych i 2 poważne. W 2022 r. wykazano 5 niepożądanych odczynów poszczepiennych, w tym 4 łagodne i 1 poważny.

W 2023r. rozpoczął się **program szczepień przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV)**, który odpowiada za zachorowania na raka szyjki macicy, a także raka odbytu, pochwy, sromu, prącia oraz gardła. Od września 2024r. szczepienia przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego mogą być realizowane nie tylko w punktach szczepień, ale również na terenie szkoły. Akcja trwa do 2030r i skierowana jest do dziewcząt i chłopców w wieku 9-14 lat. Szkoły same decydują o przystąpieniu do programu, a decyzja o zaszczepieniu dziecka należy do rodziców. Aby przystąpić do programu szkoła powinna skontaktować się z przychodnią podstawowej opieki zdrowotnej, w celu nawiązania współpracy. Koordynacją szczepień z poziomu szkoły zajmuje się dyrektor szkoły lub osoba przez niego wskazana. Dane szkolnego koordynatora oraz liczba uczniów zainteresowanych szczepieniem powinny zostać przekazane do Powiatowej Stacji Sanitarno Epidemiologicznej w Kolbuszowej.

Na terenie powiatu kolbuszowskiego w programie szczepień przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV) wzięły udział 3 placówki.

Ponadto pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno Epidemiologicznej w Kolbuszowej prowadzą działania edukacyjno – informacyjne, mające na celu propagowanie szczepień przeciwko HPV. W 2024r. na terenie szkół zorganizowano 5 spotkań z rodzicami, w których uczestniczyło 245 osób. Rodzice brali aktywny udział w dyskusji, by móc jak najwięcej dowiedzieć się, jak dbać o zdrowie swoich dzieci i chronić je przed groźnymi chorobami. Po prelekcjach pracownik PSSE Kolbuszowa był dostępny dla rodziców, którzy mogli zadać pytanie, dzielić się swoimi obawami i doświadczeniami w zakresie szczepień. Zorganizowano również 8 spotkań z dziećmi i młodzieżą, w których uczestniczyło łącznie 380 osób. W trakcie spotkań przekazano uczestnikom materiały edukacyjne (ulotki), oraz zapoznano z tematem szczepień przeciwko HPV, który bardzo zainteresował dzieci i młodzież. Działaniem edukacyjnym objęto również ośrodki zdrowia, do których dystrybuowano materiały edukacyjne odnośnie szczepień przeciwko HPV.

Wnioski:

1. Monitorowanie na bieżąco zgłoszeń podejrzeń i zachorowań na choroby zakaźne oraz wdrażanie działań przeciwepidemicznych ma pozytywny wpływ na zachowanie bezpieczeństwa zdrowia publicznego.
2. W 2024r. wzrosła liczba zachorowań na grypę.
3. Znaczny wzrost liczby dzieci niezaszczepionych w powiecie kolbuszowskim. Na koniec 2024r. wykazano 494 dzieci, z brakami dawek obowiązkowych szczepień ochronnych. Rok wcześniej w sprawozdaniach wykazano 223 dzieci.
4. W 2024r. wydano 205 dawek szczepionek przeciwko HPV.

2. OCENA W ZAKRESIE HIGIENY KOMUNALNEJ

Działania podejmowane przez pracowników w ramach zadań Stanowiska pracy ds. Higieny Komunalnej obejmowały między innymi nadzór bieżący nad jakością wody przeznaczoną do spożycia przez ludzi, ciepłą wodą użytkową, wodą w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli, wodą na pływalniach jak również obiektami użyteczności publicznej i ogólnie pojętymi warunkami sanitarnymi terenu powiatu.

✓ Wodociągi

Na terenie powiatu kolbuszowskiego funkcjonuje sześć wodociągów, które zaopatrują w wodę wszystkie miejscowości powiatu. Źródłem zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia są ujęcia podziemne zlokalizowane w miejscowościach: Cmolas, Huta Komorowska, Raniżów, Widelka, Niwiska i Przyłęk.

Teren powiatu kolbuszowskiego jest zwodociągowany (pojedyncze przypadki nie wpięcia do wodociągu). W 2024 r. woda przeznaczona do zbiorowego zaopatrzenia mieszkańców powiatu kolbuszowskiego była pozyskiwana z 6 ujęć (6 wodociągów). Wszystkie wodociągi na terenie powiatu kolbuszowskiego zasilane są z ujęć podziemnych, głębinowych. Wody podziemne charakteryzują się stałym składem fizykochemicznym, który kształtują procesy hydrogeologiczne, fizyczne i biologiczne. Źródłem składników wód podziemnych są skały. Zawartość tych elementów zależy od ich ilości w skałach oraz zdolności przechodzenia do roztworu. Wody podziemne głębinowe zawierają często podwyższone, przekraczające normę dla wód do picia i na potrzeby gospodarcze, stężenia substancji mineralnych i/lub organicznych pochodzenia naturalnego (neogenicznego) lub antropogenicznego. Spośród substancji pochodzenia naturalnego przekroczenia normy dotyczą najczęściej żelaza i manganu, niekiedy również azotu amonowego, substancji organicznych (barwa), siarkowodoru i siarczanów (VI). Uzdatnianie wód głębinowych oparte jest na metodach napowietrzania, filtracji, dezynfekcji. Przebadana i uzdatniona woda jest bezpieczna i zdrowa dla człowieka, kryje w sobie mnóstwo wartościowych składników, dzięki którym korzystnie wpływa na zdrowie m.in.: magnez, wapń, potas, sód czyli minerały niezbędne do prawidłowego funkcjonowania organizmu człowieka. Minerały te nie bez powodu nazywane są „pierwiastkami życia” i właśnie z wody przyswajane są najłatwiej i najlepiej.

W 2024r. nie wystąpiły długie przerwy w dostawie wody. Część miejscowości powiatu jest skanalizowana, jednak w większości przypadków ścieki odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych. Prowadzona jest rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenie poszczególnych gmin.

W 2024r. kontrolą jakości wody objęto wszystkie wodociągi, zgodnie z harmonogramem poboru prób wody na rok 2024, uzgodnionym z PPIS w Kolbuszowej i laboratorium wykonującym badania. Na terenie powiatu kolbuszowskiego wszyscy zarządcy wodociągów prowadzą monitoring jakości

wody w ramach kontroli wewnętrznej. Pobrane próbki wody w ramach urzędowej kontroli jak i próbki wody pobrane na zlecenie Zarządcy wodociągów badane były w zakresie parametrów bakteriologicznych i fizykochemicznych z grupy A i grupy B, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Monitoring A obejmuje zakres podstawowy parametrów fizycznych, chemicznych i mikrobiologicznych. Monitoring B stanowi rozszerzenie monitoringu grupy A i dostarcza niezbędnych informacji do oceny jakościowej wody i obejmuje swoim zakresem m.in. metale ciężkie, pestycydy, uboczne produkty dezynfekcji wody.

Zakres i częstotliwość przeprowadzanych badań uzależniony był od jakości wody ujmowanej, stosowanych procesów uzdatniania, wielkości produkcji wody oraz ilości zaopatrywanych mieszkańców. W 2024r. PPIS w Kolbuszowej pobrał do badań 44 próbki wody z sieci wodociągowej, natomiast w ramach kontroli wewnętrznej jakości wody prowadzonej przez Zarządców wodociągowych pobrano łącznie do badań 134 próbki wody.

W tabeli nr 1 została przedstawiona szczegółowa informacja dot. wodociągów objętych nadzorem na terenie powiatu kolbuszowskiego. (Stan na dzień 31.12.2024r.)

Tabela nr 1. Ocena jakości wody i ogólna charakterystyka nadzorowanych wodociągów na terenie powiatu kolbuszowskiego za 2024 r. (Stan na dzień 31.12.2024r.)

Wodociąg	Zarządca wodociągu	Wielkość produkcji m3/d	Jakość wody Stan na 31.12.2024r.	Przekroczenie wartości dopuszczalnych parametrów w roku 2024	Działania naprawcze prowadzone przez przedsiębiorstwo wod-kan
Wodociąg dla gmin Kolbuszowa, Cmolas i Dzikowiec	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Likwidacji	ok. 3470	Przydatna do spożycia	-	-
	Zakład Usług Komunalnych w Cmolasie		Przydatna do spożycia	-	-
	Zakład Usług Komunalnych w Dzikowcu		Przydatna do spożycia	Escherichia coli, Enterokoki, Bakterie grupy coli, Ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C Ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C	Informacja odbiorców o braku przydatności wody do spożycia, zapewnienie dystrybucji wody pitnej, płukanie sieci wodociągowej i dezynfekcja, kontrola wewnętrzna jakości wody w różnych punktach na obszarze całej gminy Dzikowiec, informacja o przydatności wody do spożycia Płukanie sieci wodociągowej i dezynfekcja, kontrola wewnętrzna jakości wody
	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej spółka z o.o.		Przydatna do spożycia	Żelazo	Płukanie sieci wodociągowej, dezynfekcja, kontrola wewnętrzna jakości wody
Huta Komorowska	Gminny Zakład Wodociągów Kanalizacji i Oczyszczania w Majdanie Królewskim	ok. 690	Przydatna do spożycia	Glin Ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C	Kontrola procesów uzdatniania wody, kontrola wewnętrzna jakości wody Płukanie sieci wodociągowej, dezynfekcja, kontrola wewnętrzna jakości wody

Widelka	ZGKiM spółka z o.o.	ok. 520	Przydatna do spożycia	pH	Korekta pH, płukanie sieci wodociągowej, kontrola wewnętrzna jakości wody
Raniżów	Zakład Gospodarki Komunalnej w Raniżowie	ok. 630	Przydatna do spożycia	Bakterie grupy coli, Żelazo	Płukanie sieci wodociągowej, dezynfekcja, kontrola wewnętrzna jakości wody
Niwiska	Zakład Usług Komunalnych w Niwiskach	ok. 300	Przydatna do spożycia	Bakterie grupy coli,	Płukanie sieci wodociągowej, dezynfekcja, kontrola wewnętrzna jakości wody
Przyłęk	Zakład Usług Komunalnych w Niwiskach	ok. 310	Przydatna do spożycia	-	-

W przedstawionym w tabeli nr 1 w jednym przypadku, który dotyczył wodociągu na terenie gminy Dzikowiec, PPIS w Kolbuszowej wszczął postępowanie administracyjne oraz wydał decyzję i komunikat o braku przydatności wody do spożycia. W związku z powyższym Zarządca wodociągu (Zakład Usług Komunalnych w Dzikowcu) przedłożył do PPIS w Kolbuszowej pismo, w którym poinformował m.in. o podjętych czynnościach naprawczych, wyznaczonych punktach dystrybucji wody pitnej (wyznaczono 13 punktów) i zleconym ponownym badaniu wody (łącznie pobrano 6 próbek wody- wszystkie wyniki badań otrzymano zgodne z wymaganiami). Jednocześnie w ramach nadzoru przez PPIS w Kolbuszowej zostały pobrane do badań 4 próbki wody z 4 różnych punktów na sieci wodociągowej (otrzymano wyniki zgodne z wymaganiami). PPIS w Kolbuszowej wydał decyzję i komunikat o przydatności wody do spożycia oraz decyzję płatniczą.

Pozostałe przedstawione w tabeli nr 1 przekroczenia nie stanowiły bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia konsumentów, jednak parametry określające jakość wody nie odpowiadały wartościom określonym w rozporządzeniu. W każdym z powyższych przypadków PPIS w Kolbuszowej zawiadomił strony o wszczęciu postępowania administracyjnego (Zakład wodociągowy i Wójtka gminy/ Burmistrza). Zarządcy wodociągów przedłożyli do PPIS w Kolbuszowej pisma, w których poinformowali o podjętych czynnościach naprawczych i zleconym ponownym badaniu wody. Po otrzymanych prawidłowych wynikach badań wody PPIS w Kolbuszowej wydał decyzje stwierdzające przydatność wody do spożycia oraz decyzje płatnicze.

W wyniku prowadzonej oceny jakości wody oceniono, że w 2024r. kwestionowane w wodzie parametry to: *Escherichia coli*, Enterokoki, Bakterie grupy coli, Ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C po 72h, żelazo, glin i Stężenia jonów wodoru pH.

Ocena zdrowotna parametrów, których przekroczenia w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi otrzymano w 2024r.:

- ✓ **Enterokoki**– bakterie te są wydalane z kałem ludzi oraz zwierząt stałocieplnych. Ich obecność w wodzie świadczy o zanieczyszczeniu ściekami lub odchodami ludzi i zwierząt. Mogą być przyczyną za-truć pokarmowych i biegunek, zapalenia dróg moczowych, zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych, zapalenia płuc. Zgodnie z obowiązującymi przepisami Enterokoki powinny być nieobecne w wodzie przeznaczonej do spożycia -norma 0 jtk/100 ml.
- ✓ **Escherichia coli** - znajduje się w dużych ilościach w odchodach ludzkich i zwierzęcych. Ponadto występuje w ściekach surowych i oczyszczonych, glebie oraz w wodzie naturalnej zanieczyszczonej fekaliami pochodzenia ludzkiego, rolniczego lub od dzikich zwierząt i ptaków. Bakterie *Escherichia coli* występujące w znacznej liczbie w fizjologicznej florze przewodu pokarmowego ludzi i zwierząt, zwykle są nieszkodliwe dla zdrowia. Obecne natomiast w innych częściach ciała mogą powodować przypadki ciężkich zakażeń, np. dróg moczowych, posocznicy

czy zapalenie opon mózgowych. Mogą wywoływać również ostrą biegunkę. Obecność w wodzie *Escherichia coli* świadczy o świeżym zanieczyszczeniu kałem oraz wskazuje na niewłaściwą dezynfekcję wody lub wtórne zanieczyszczenie w sieci wodociągowej. Bakteria ta wrażliwa jest na chlorowanie, nie przeżywa długo w wodach naturalnych. Wykrycie tych drobnoustrojów powinno skłaniać do dalszych działań, w tym pobrania kolejnych próbek wody do badań i poszukiwania potencjalnych przyczyn zanieczyszczenia np.: niewłaściwego uzdatniania wody, nieszczelności systemu dystrybucyjnego. Zgodnie z obowiązującymi przepisami bakterie *Escherichia coli* powinny być nieobecne w wodzie do spożycia -norma 0 jtk/100 ml.

- ✓ **Bakterie grupy coli**– występują zarówno w środowisku naturalnym, jak i w przewodzie pokarmowym ludzi i zwierząt; należą do mikroorganizmów wskaźnikowych obecności w wodzie patogenów kałowych. Mogą być stosowane w celu oceny czystości i szczelności systemów dystrybucyjnych i potencjalnej obecności biofilmu. Ich wykrycie oznacza nieskuteczność uzdatniania wody, a także może świadczyć o obecności biofilmu bądź zanieczyszczeniu wody obcym materiałem np. kałowym, roślinnym lub glebą. Bakterie grupy coli mogą powodować zatrucia pokarmowe, biegunki i rozstrój żołądka. Zgodnie z obowiązującymi przepisami bakterie grupy coli powinny być nieobecne w wodzie do spożycia -norma 0 jtk/100 ml.
- ✓ **Ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C po 72h**– ich występowanie świadczy o dużej zasobności wody w organiczne substancje pokarmowe i istnieniu potencjalnych warunków do możliwości rozwoju organizmów chorobotwórczych w wodzie do spożycia. W obowiązujących przepisach najwyższa dopuszczalna wartość dla tego parametru określona została jako „bez nieprawidłowych zmian”, jednak zaleca się, aby nie przekraczała 100 jtk/1 ml w wodzie wprowadzanej do sieci wodociągowej oraz 200 jtk/1 ml w kranie konsumenta.
- ✓ **Żelazo** – nie jest parametrem odnoszącym się bezpośrednio do zagrożenia dla zdrowia ludzi. Żelazo występujące w wodzie przeznaczonej do spożycia w nadmiernych ilościach w warunkach panujących w systemach dystrybucji wody, wykazuje tendencję do wytrącania się w formie trudno rozpuszczalnych osadów o rdzawo- brunatnej barwie. Powoduje to budzący zastrzeżenia konsumentów wzrost barwy i mętności wody oraz jej metaliczny smak. Niezadowolenie konsumentów budzi też pojawiające się wtedy przebarwienie ceramiki sanitarnej, pranych tkanin, powierzchni zmywanych wodą, jak również zmiana smaku wody oraz napojów i potraw przygotowywanych z jej dodatkiem. Zmiany te stają się w istotny sposób uciążliwe dla konsumentów zwykle z chwilą, gdy stężenie żelaza w wodzie przekracza wartość 300 µg/l. Osady żelaza, wytrącające się z wody na ścianach przewodów wodociągowych i ulegające z czasem twardnieniu, utrudniają właściwą eksploatację systemu zaopatrzenia w wodę, stając się przyczyną spadku ciśnienia wody, awarii, a nawet pogorszenia się jakości mikrobiologicznej wody. Wartość, dopuszczalna w obowiązujących przepisach wynosi 200 µg/l (0,2 mg/l).
- ✓ **Wartość Stężenia jonów wodoru pH** -w wodzie do spożycia zazwyczaj nie ma bezpośredniego znaczenia dla konsumentów. Ma jednak istotny wpływ na efektywność procesów jej uzdatniania. Zbyt niska wartość pH zwiększa korozyjność przewodów wodociągowych i instalacji wewnętrznych. Ponadto może niekorzystnie wpływać na smak, zapach i wygląd wody. Zgodnie z obowiązującymi przepisami wartość pH w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi powinna mieścić się w przedziale 6,5 – 9,5.
- ✓ **Glin** -Najczęstszym źródłem glinu w wodzie do spożycia jest zarówno glin występujący w przyrodzie, jak również sole glinu stosowane są jako koagulant w procesie uzdatniania wody (gdy proces przebiega nieodpowiednio jego wartość wzrasta). Ponadnormatywna zawartość glinu w wodzie nie stanowi bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia podczas konsumpcji przez krótki czas. Jego podwyższona wartość może powodować zmiany barwy wody. Bieżące monitorowanie procesów uzdatniania wody pozwala kontrolować ilość glinu w dostarczanej wodzie. Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami zawartość glinu w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi nie powinna przekraczać 200 µg/l.

Jakość wody w zakresie jej przydatności do spożycia przez ludzi była na bieżąco oceniana przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kolbuszowej w oparciu o sprawozdania z badań próbek wody pobranych w ramach kontroli urzędowej, jak i sprawozdania z badań próbek wody w ramach prowadzonej kontroli wewnętrznej przez przedsiębiorstwa wodociągowe. Pogorszenie jakości wody w zakresie mikrobiologicznym i fizykochemicznym mogło być spowodowane złym stanem technicznym instalacji wewnętrznej, małym rozbiorem wody, brakiem regularnego płukania sieci, odkładaniem w przewodach osadów w postaci biofilmu, co mogło spowodować wtórne zanieczyszczenie.

Na uwagę zasługuje fakt, iż w przypadku stwierdzonych przekroczeń dopuszczalnych wartości parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych zarządcy wodociągów niezwłocznie podejmowali działania naprawcze mające na celu doprowadzenie jakości wody do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

W 2024r. zakończyła się przebudowa i rozbudowa stacji uzdatniania wody w Hucie Komorowskiej w zakresie dobudowy budynku magazynowego i stalowego zbiornika wody pitnej wraz z niezbędną infrastrukturą. W związku z powyższym została przeprowadzona kontrola obiektu przez Pracownika Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego i Pracownika Higieny Komunalnej. Została wydana decyzja na materiały stosowane do kontaktu z wodą. Ponadto przed włączeniem do użytkowania zbiornika na wodę czystą zostało przeprowadzone badanie wody - brak przekroczeń.

W roku 2024 wydano 59 decyzji dot. jakości wody:

- ✓ 5 decyzji płatniczych (Wodociąg na terenie gminy Dzikowiec- 1, Wodociąg na terenie gminy Kolbuszowa-1, Wodociąg Raniżów-1, Wodociąg Niwiska- 2,),
- ✓ 54 decyzje administracyjne: 2 dot. poprawy stanu technicznego: 1- wodociąg Widelka, 1- Wodociąg na terenie gminy Kolbuszowa), 1 decyzja przedłużająca wykonanie obowiązków (Wodociąg na terenie gminy Kolbuszowa), 1 dot. braku przydatności wody do spożycia - Wodociąg na terenie gminy Dzikowiec, 2 decyzje o materiałach stosowanych do wody do spożycia, 1 decyzja umarzająca postępowanie dot. zatwierdzenia laboratorium, 47 dotyczące przydatności wody do spożycia.

Ponadto na wniosek przedsiębiorców wydano 6 ocen o przydatności wody do spożycia dla zakładów nadzorowanych przez Inspekcję Weterynaryjną.

W 2024r na terenie powiatu kolbuszowskiego nie odnotowano odstępstw parametrów jakości wody na wodociągach. Do PSSE w Kolbuszowej nie wpłynęły wnioski związane z oceną ryzyka.

✓ **Obiekty użyteczności publicznej**

✓ **Zbiornik retencyjny w Wilczej Woli.**

W sezonie letnim 2024r. na terenie powiatu kolbuszowskiego funkcjonowało jedno miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli w okresie od 20.07.2024 do dnia 18.08.2024r. Jego organizator, czyli Gmina Dzikowiec wykonał przed otwarciem badanie mikrobiologiczne wody i uzyskał bieżącą ocenę jakości wody wydaną przez PPIS w Kolbuszowej stwierdzającą jej przydatność do kąpieli. Ponadto w trakcie sezonu kąpielowego została przeprowadzona kontrola sanitarna wyznaczonego miejsca do kąpieli. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. W 2024r. wzdłuż linii brzegowej wyznaczonego miejsca do kąpieli został usypany piasek. Zostały ustawione parasole i leżaki oraz przebieralnia.

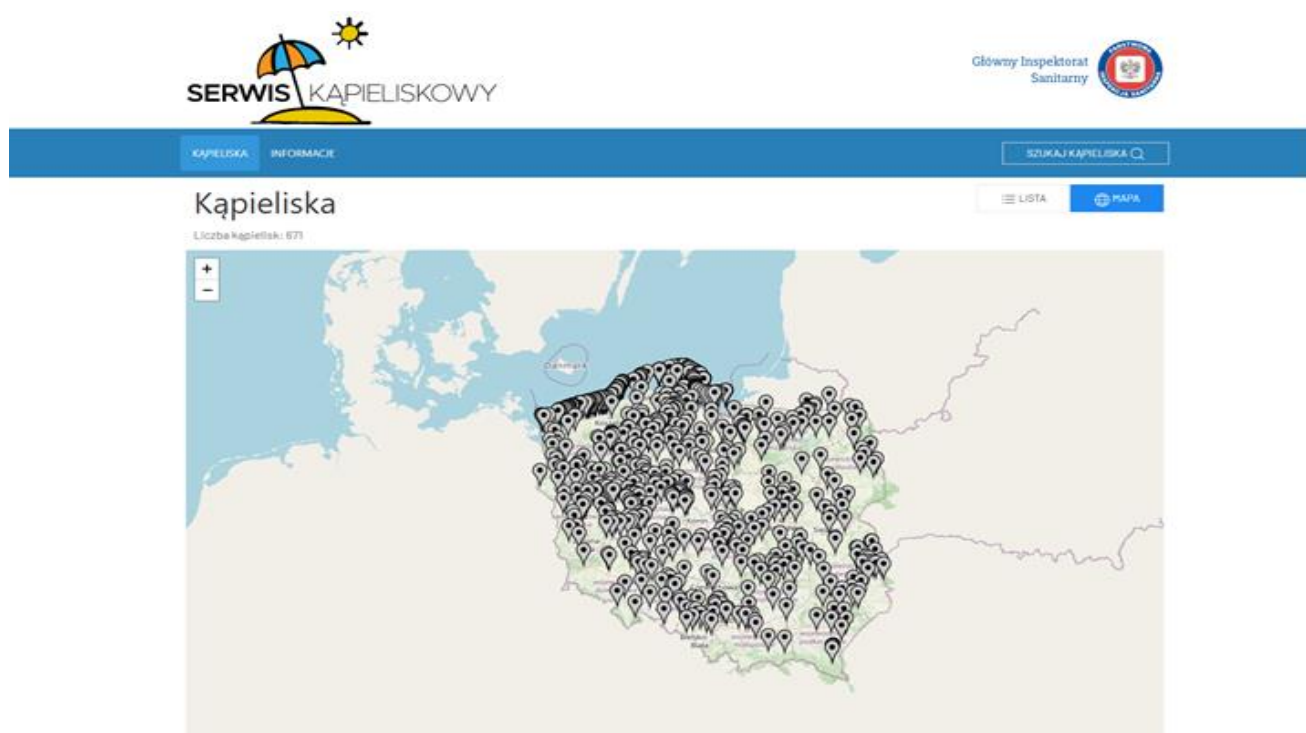
W 2024r. na terenie zalewu w Wilczej Woli zaobserwowano wystąpienie śniętych ryb, sytuacja ta miała miejsce na zakończenie trwania sezonu kąpielowego. W powyższej sprawie odbyły się spotkania

Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego w Kolbuszowej. Po analizie sytuacji ustalono, że przyczyną śnięcia ryb było najprawdopodobniej podłoże biologiczne, sytuacja klimatyczna.

W latach 2019-2023 w sezonie letnim również funkcjonowało miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli. W okresie tym nie stwierdzono przekroczeń badanych parametrów mikrobiologicznych tj. *Escherichia coli*, Enterokoki, w 2023 roku zaobserwowano zakwit sinic w miejscu do kąpeli i w obszarze przyległym do miejsca. W czasie od 29.07.2023r. do 04.08.2023r. miejsce do kąpeli było wyłączone z użytkowania.

Należy wspomnieć, że wykaz miejsc do kąpeli na bieżąco jest aktualizowany na stronie WSSE w Rzeszowie (w informacji umieszczony jest m. in. sezon kąpielowy i ocena jakości wody).

Na terenie powiatu kolbuszowskiego nie funkcjonowało kąpielisko. Przez Główny Inspektorat Sanitarny utworzony jest internetowy Serwis Kąpielowy (zdjęcie nr 1, 2 i 3), który prezentuje wykaz wszystkich wyznaczonych uchwałami rad gmin kąpielisk oraz przedstawia aktualne informacje o jakości wody w kąpieliskach i infrastrukturze kąpielisk. Serwis jest informatorem o jakości wody w kąpieliskach, obrazującym na mapie Polski wykaz wszystkich wyznaczonych uchwałami Rad Gmin kąpielisk w kraju. Serwis kąpieliskowy zawiera dane podstawowe kąpielisk tj. dane adresowe, czas trwania sezonu kąpielowego, godziny otwarcia oraz wskazanie stacji sanitarno-epidemiologicznej nadzorującej poszczególne kąpieliska, jak również informacje o infrastrukturze kąpieliska w postaci piktogramów. Należy zaznaczyć, iż wszystkie podmioty zaangażowane w organizację kąpielisk, a szczególności burmistrz i wójt, powinny dążyć do zwiększenia na administrowanym obszarze liczby kąpielisk i promowania bezpiecznej kąpeli w obszarze kąpielisk, które charakteryzują się najwyższymi standardami bezpieczeństwa.

zdjęcie nr 1. Strona serwisu kąpieliskowego z zaznaczoną mapą kąpielisk.

Informacje dotyczące kąpielisk

[STRONA GŁÓWNA](#)
[ORGANIZACJA KĄPIELISK](#)
[SANITARNY](#)
[KONTAKT](#)
[KONTAKT](#)

Organizacja kąpielisk

Terminarz organizacji i funkcjonowania kąpielisk

- do 23 grudnia każdego roku pozostawiającego sezon kąpielowy, w którym kąpielisko ma być otwarte organizator kąpieliska składa wniosek do właściwego terenowego wójta, burmistrza lub prezydenta miasta o wpisanie kąpieliska do wykazu kąpielisk danej gminy¹;
- wójt, burmistrz lub prezydent miasta, w przypadku przekroczenia przez organizatora kąpieliska niekompletnego wniosku, wyznacza do jego uzupełnienia w terminie do 7 dni²;
- w przypadku braku uzupełnienia dokumentów w wyznaczonym terminie, wniosek pozostaje bez rozpatrzenia³;
- wójt, burmistrz lub prezydent miasta przygotowuje projekt uchwały o wykazie kąpielisk i podaje projekt uchwały do publicznej wiadomości, w sposób przewidziany przepisami, określając formę, miejsce i termin składania uwag oraz proponując zmianę do wniosku, nie później niż 23 dni od jego ogłoszenia⁴;
- wójt, burmistrz lub prezydent miasta rozstrzyga uwagi oraz przysyła do projektu uchwały w terminie nie dłuższym niż 14 dni⁵;
- do 28 lutego każdego roku wójt, burmistrz lub prezydent miasta przekazuje projekt uchwały o wykazie kąpielisk do zaopiniowania Wódcom Publicznym, właściwemu wójtowi, oraz właściwemu organowi Inspekcji Ochrony Środowiska i państwowemu powiatowemu lub państwowemu granicznemu inspektorowi sanitarnemu, a w przypadku kąpieliska położonego:
 - na terenie parku narodowego - także dyrektorowi parku narodowego;
 - w obszarach obszarach monitoringu - także właściwemu dyrektorowi urzędu morskimi;
 - drogą wodną - także właściwemu dyrektorowi urzędu drogowego;
 który w ciągu 14 dni wysyła opinię do przekazującego projektu. Brak opinii w tym terminie uznaje się za wyrażenie opinii pozytywnej⁶;
- do 20 maja każdego roku rada gminy określa, w drodze uchwały, wykaz kąpielisk na terenie gminy lub na podległych obszarach monitoringu przyległych do danej gminy⁷;
- do 20 maja każdego roku rada gminy określa, w drodze uchwały, sezon kąpielowy, który obejmuje okres między 1 czerwca a 30 września⁸;
- do podpisu uchwały o wykazie kąpielisk, wójt, burmistrz lub prezydent miasta przedkłada właściwemu państwowemu powiatowemu lub państwowemu granicznemu inspektorowi sanitarnemu informacje o liczbie kąpielisk i podaje przyczynę zmian w liczbie kąpielisk w porównaniu do poprzedniego sezonu kąpielowego⁹;
- Główny Inspektor Sanitarny przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego przekazuje Komisji Europejskiej informacje o liczbie kąpielisk i podaje przyczynę zmian w liczbie kąpielisk w porównaniu do poprzedniego sezonu kąpielowego¹⁰;
- organizator kąpieliska jest obowiązany oznakować kąpielisko¹¹;
- do 1 czerwca każdego roku organizator kąpieliska w porozumieniu z właściwym państwowym powiatowym lub państwowym granicznym inspektorem sanitarnym ustala harmonogram pobrania próbek wody z kąpieliska w sezonie kąpielowym¹²;
- harmonogram pobrania próbek uwzględnia terminy pobierania i analizy jednej próbki pobranej nie wcześniej niż 10 dni przed otwarciem sezonu kąpielowego oraz nie mniej niż trzech próbek w sezonie kąpielowym, w okresie funkcjonowania kąpieliska, tak aby przerwa między badaniami nie przekraczała jednego miesiąca¹³. W odniesieniu do kąpieliska, w którym sezon kąpielowy nie przekracza 8 tygodni, harmonogram pobrania próbek uwzględnia terminy pobierania i analizy jednej próbki pobranej nie wcześniej niż 10 dni przed otwarciem sezonu kąpielowego oraz nie mniej niż dwóch próbek w sezonie kąpielowym, w okresie funkcjonowania kąpieliska, tak aby przerwa między badaniami nie przekraczała miesiąca¹⁴;
- właściwy państwowy powiatowy lub graniczny inspektor sanitarny wykonuje badania wody w kąpielisku przed sezonem kąpielowym oraz każdorazowo w przypadku pobierania wykazującej pogorszenie jakości wody w kąpielisku¹⁵;

zdjęcie nr 2. Informacje na temat utworzenia kąpieliska

✓ Pływalnie

Na terenie powiatu kolbuszowskiego funkcjonują 2 kryte pływalnie – Pływalnia w Cmolasie i Pływalnia w Kolbuszowej. W 2024r. w ramach nadzoru przez PPIS w Kolbuszowej przeprowadzono 15 kontroli, w tym 2 dotyczące oceny stanu sanitarno- technicznego obiektu i 13 dotyczących poboru próbek wody (4 na Pływalni w Cmolasie i 9 na Pływalni w Kolbuszowej).

Badaniami objęto wodę w nieckach, cyrkulacji jak również ciepłą wodę użytkową oraz wodę dopływającą do pływalni. Pobór próbek wody z wyżej wymienionych obiektów prowadzony był również w ramach kontroli wewnętrznej przez Zarządców Pływalni. Wewnętrzna kontrola jakości wody na pływalniach prowadzona jest zgodnie z obowiązującymi przepisami i opracowanym harmonogramem poboru próbek wody uzgodnionym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Kolbuszowej.

Ponadto zarządcy obydwu obiektów:

- dokumentowali bieżące obserwacje wody na pływalni,
- dokonywali systematycznego i udokumentowanego nadzoru pracy urządzeń,
- rejestrowali wyniki pomiaru jakości wody,
- podejmowali stosowne działania naprawcze,
- prowadzili badania jakości wody zgodnie z ustalonym harmonogramem,
- wydawali bieżące komunikaty o jakości wody.

Częstotliwość i zakres badań przeprowadzanych przez zarządzających pływalniami była zgodna z obowiązującymi wymaganiami zawartymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach. Zarządzający w ramach kontroli wewnętrznej zlecali badanie wody laboratorium akredytowanemu. Po analizie uzyskanych wyników badań jakości wody na przestrzeni raportowanego okresu ocenia się, że kąpiący korzystali z wody o dobrych parametrach jakości wody, natomiast w przypadkach pogorszenia jakości wody działania naprawcze przynosiły oczekiwane efekty (przypadki dotyczące podwyższenia chloru związanego - Pływalnia Cmolas oraz chloroformu i mętności - Pływalnia w Kolbuszowej).

Zarządzający pływalniami na podstawie bieżącej obserwacji dokumentowali spostrzeżenia, podjęte czynności w celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody oraz rejestrowali wyniki pomiarów jakości wody na pływalni tj. pH, potencjał redox, stężenie chloru wolnego, temperatura wody, stężenie chloru związanego. Na podstawie uzyskiwanych wyników dobierali najbardziej odpowiednie metody, celem uzyskania wymaganych wartości parametrów wody.

W dniach od 23.12.2024r. do dnia 1.01.2024r. pływalnia w Cmolasie była nieczynna z powodu planowanej przerwy technologicznej. Podczas przerwy została wymieniona woda w niecce basenowej oraz zostały wykonane drobne prace remontowe.

W dniach od 02.09.2024r. do dnia 13.09.2024r. pływalnia w Kolbuszowej była nieczynna z powodu planowanej przerwy technologicznej. Podczas przerwy została wymieniona woda w trzech nieckach basenowych oraz zostały wykonane drobne prace remontowe. Ponadto w miesiącu Listopad miała miejsce awaria wanny jacuzzi i punkt został wyłączony z użytkowania (problem z zasilaniem elektrycznym). Z kolei w dniach od 1.12.2024r. do dnia 11.12.2024r. nastąpiła awaria całego obiektu pływalni dotycząca zasobów elektrycznych. Po usunięciu awarii zostały zlecone do badań próbki wody z niecek i cyrkulacji- otrzymano wyniki zgodne z wymaganiami.

Po przeanalizowaniu wyników badań wody oceniono, że na koniec 2024 roku woda w obydwu obiektach spełniała wymagania mikrobiologiczne i fizykochemiczne określone w załącznikach nr 1 i 2 do ww. rozporządzenia w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach, a użytkownicy obydwu pływalni korzystali z wody przydatnej do kąpieli.

Zbiorcza roczna ocena jakości wody dla obydwu pływalni za 2024 rok zostanie wydana w marcu 2025 roku.

- ✓ **Legionella** – W roku 2024 w ramach nadzoru nad jakością ciepłej wody użytkowej zostały pobrane do badań: 1 próbka wody w obiekcie: Dom Pomocy Społecznej w Cmolasie, 1 próbka wody: Katolicka Placówka Wychowawcza - Nasz Dom w Widelce 1 próbka wody w Domu Opieki Senioralnej Leśna Ostoja w Raniżowie, 4 próbki wody w SPZOZ w Kolbuszowej. Na zlecenie SPZOZ w Kolbuszowej pobrano do badań 13 próbek wody. W jednym przypadku instalacja ciepłej wody była skolonizowana. Prowadzone było postępowanie administracyjne. Niezwłocznie wdrożone działania naprawcze skutkowały poprawą jakości wody, co potwierdziły przeprowadzone kolejne badania laboratoryjne próbek wody ciepłej.

W 2024 roku w ewidencji PPIS w Kolbuszowej znajdowały się ponadto obiekty takie jak (podzielone wg. kategorii druku sprawozdawczego):

- ✓ **Ustępy publiczne** – 2 obiekty: stałe, skanalizowane; 1 skontrolowany, 1 kontrola.

W 2024r. kontrolą objęto Ustępy Publiczne w Kolbuszowej. Obiekt zaopatrzony jest w wodę z wodociągu publicznego, ścieki odprowadzane do kanalizacji. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, w związku z powyższym nie było prowadzone postępowanie administracyjne.

- ✓ **Domy pomocy społecznej** – 1 obiekt; 1 skontrolowany. Przeprowadzono 2 kontrole, w tym pobrano 1 próbkę ciepłej wody użytkowej.

Dom Pomocy Społecznej w Cmolasie - obiekt zapewnia 79 miejsc w pokojach jedno i dwuosobowych. Zapewniony jest dostęp do węzłów higieniczno-sanitarnych (średnio z 1 łazienki korzysta od 1-3 osób). Obiekt podłączony jest do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Nie stwierdzono nieprawidłowości podczas kontroli w latach 2024-2023. Zarówno w roku 2024 jak i na przestrzeni ostatnich lat w próbach ciepłej wody użytkowej pobranych w DPS Cmolas nie wykryto bakterii Legionella sp.

- ✓ **Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej** – 4 obiekty; 2 skontrolowane, 2 kontrole.

Skontrolowano Środowiskowy Domy Samopomocy w Kolbuszowej. W 2024 roku została przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykonanie nakazów decyzji PPIS w Kolbuszowej wydanej

w 2023r. dotyczących stanu technicznego obiektu. Przeprowadzona kontrola potwierdziła usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Postępowanie zostało zakończone.

W 2024 roku nadzorem objęto również Warsztaty Terapii Zajęciowej w Kolbuszowej prowadzone przez CARITAS. Obiekt mieści się w dwóch parterowych wolnostojących budynkach. Każdy budynek odłączony jest do sieci wodociągowo-kanalizacyjnej. Z warsztatów terapeutycznych uczestniczy 30 osób. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

✓ **Placówki zapewniające całodobową opiekę** – 1 obiekt, 1 skontrolowany.

Dom Opieki Senioralnej Leśna Ostoja w Raniżowie rozpoczął działalność w 2023 roku. W 2024 roku przeprowadzono 2 kontrole, w tym 1 to pobór próbek ciepłej wody użytkowej. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Nie wykryto również bakterii Legionella sp. w pobranej próbce ciepłej wody użytkowej.

✓ **Obiekty hotelarskie** - 2 obiekty: 1 hotel, 1 dom wycieczkowy; 2 obiekty skontrolowane, 2 kontrole.

W 2024r. kontrolą objęto Hotel Dworek w Kolbuszowej. Przeprowadzono 1 kontrolę. Obiekt ten był również objęty kontrolami na przestrzeni ostatnich trzech lat. W obiekcie drobne prace remontowe prowadzone są na bieżąco. Podczas kontroli nie stwierdzano nieprawidłowości.

W 2024r. skontrolowano również Dom wycieczkowy w Kolbuszowej, przeprowadzono 1 kontrolę. Zakres kontroli obejmował m.in. ocenę stanu sanitarno -technicznego pomieszczeń, postępowanie z bielizną, postępowanie z odpadami. Podczas kontroli nie stwierdzano nieprawidłowości. Właściciel prowadzi na bieżąco drobne prace remontowe, wymienia wyposażenie.

✓ **Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie** – 2 obiekty; 1 skontrolowany, 1 kontrola.

W 2024r skontrolowano obiekt- Stylowa Kolbuszowa. Przeprowadzona kontrola wykazała wykonanie nakazów nałożonych decyzją PPIS w Kolbuszowej w 2023r. W związku z powyższym prowadzone postępowanie uznano za zakończone.

✓ **Zakłady fryzjerskie** - 43 obiekty; skontrolowano 13; przeprowadzono 14 kontroli.

Nieprawidłowości stwierdzono w 2 obiektach (wydano 2 decyzje: 1 płatniczą, 1 administracyjną nakładającą obowiązki, w związku z uchybieniami sanitarnymi nałożono 1 mandat karny na kwotę 300zł). Ponadto w 2024 roku na wniosek Strony zobowiązanej wydano 1 decyzję przedłużającą termin wykonania nakazów nałożonych decyzją PPIS w Kolbuszowej z 2023. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała ich wykonanie. Prowadzone postępowanie uznano za zakończone. Postępowanie z bielizną w zakładach; w niektórych zakładach stosowana jest wyłącznie bielizna jednorazowego użytku. W pozostałych przypadkach stosowana jest bielizna jednorazowego i wielokrotnego użytków, we wszystkich skontrolowanych zakładach bielizna wielokrotnego użytku, prana we własnym zakresie przez właścicieli obiektów.

Dezynfekcja w zakładach; narzędzia dezynfekowane są w przeznaczonych do tego celu pojemnikach, przy użyciu preparatów dezynfekcyjnych o szerokim spektrum działania. Dezynfekcja powierzchni prowadzona jest przy użyciu środków dedykowanych do powierzchni.

Odpady powstające w zakładach fryzjerskich traktowane są jako odpady komunalne, nie stwierdzono nieprawidłowości odnośnie postępowania z odpadami.

✓ **Zakłady kosmetyczne** - 29 obiektów; 11 skontrolowanych; 13 kontroli.

Nieprawidłowości dotyczące stanu sanitarno-technicznego stwierdzono w 4 obiektach (wydano 5 decyzji, w tym; 3 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, 1 decyzję płatniczą, 1 decyzję przedłużającą termin usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, nałożono 1 mandat karny na kwotę 500zł.):

Postępowanie z bielizną:

- w większości zakładów stosowana jest wyłącznie bielizna jednorazowego użytku,
- niektóre zakłady stosują wielokrotnego użytku pokrowce na fotele, pokrowce te są prane w obiektach we własnym zakresie przez właścicieli, podczas wykonywania zabiegów pokrowce dodatkowo są zabezpieczone bielizną jednorazową.

Dezynfekcja i sterylizacja:

- gabinety świadczące usługi z naruszeniem ciągłości tkanek stosują do wykonywania tych zabiegów narzędzia sterylne jednorazowego lub wielokrotnego użytku. Mają podpisane umowy na sterylizację narzędzi z Centralną Sterylizacją SP ZOZ Kolbuszowa, SP ZOZ Nowa Dęba, w 4 zakładach skontrolowanych w 2024 roku sterylizacja narzędzi prowadzona jest przez właścicieli obiektu. Prowadzona jest chemiczna i biologiczna kontrola procesów sterylizacji,
- narzędzia, które są dezynfekowane - są dezynfekowane w zakładzie w przeznaczonych do tego celu pojemnikach, przy użyciu środków dezynfekcyjnych o szerokim spektrum działania,
- dezynfekcja powierzchni prowadzona jest przy użyciu środków dezynfekcyjnych do powierzchni.

W 1 przypadku stwierdzono nieprawidłowości dot. postępowania z narzędziami. Za uchybienie nałożono mandat karny, obiekt podpisał umowę na sterylizację narzędzi, zostało potwierdzone przekazanie pakietów do sterylizacji.

Odpady:

- właściciele gabinetów posiadają zawarte umowy na odbiór odpadów medycznych, odpady te przechowywane są w odpowiednich pojemnikach, zakwalifikowane jako odpady o kodzie 180103.
- postępowanie z odpadami komunalnymi w zakładach kosmetycznych prawidłowe,

Brak uregulowanej gospodarki dotyczącej postępowania z odpadami niebezpiecznymi stwierdzono w 2 przypadkach, w obiektach kontrolowanych po raz pierwszych- w jednym przypadku umowa została podpisana, drugi zakład – działalność gospodarcza została zakończona).

Procedury:

- funkcjonujące zakłady kosmetyczne posiadają procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami, które obejmują między innymi sposób postępowania przy wykonywaniu czynności, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich, zasady stosowania sprzętu poddawanego sterylizacji oraz sposoby przeprowadzania dezynfekcji skóry i błon oraz dekontaminacji pomieszczeń i urządzeń. W 1 obiekcie kontrolowanym po raz pierwszy nakazano opracowanie procedur, w 2 przypadku ich uaktualnienie. W 2024 stwierdzono brak opracowanych procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami w 1 kontrolowanym zakładzie – obiekt ten był kontrolowany po raz pierwszy.

✓ **Zakłady tatuażu** – 1 obiekt. Nie kontrolowano w 2024 roku. Obiekt był skontrolowany w 2023 roku, podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

✓ **Zakłady odnowy biologicznej i inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż 1 z usług fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu** – 7 obiektów; skontrolowano 4; przeprowadzono 7 kontroli.

Nieprawidłowości stwierdzono w 3 obiektach, wydano 3 decyzje: 2 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, 1 decyzję płatniczą, nie nakładano mandatów karnych.

Postępowanie z bielizną:

- w większości zakładów stosowana jest wyłącznie bielizna jednorazowego użytku,
- niektóre zakłady stosują wielokrotnego użytku pokrowce na fotele, pokrowce te są prane we własnym zakresie przez właścicieli obiektów, a podczas wykonywania zabiegów są zabezpieczone bielizną jednorazową.

Dezynfekcja i sterylizacja:

Wszystkie gabinety świadczące usługi z naruszeniem ciągłości tkanek stosują do wykonywania tych zabiegów narzędzia sterylne jednorazowego lub wielokrotnego użytku. Mają podpisane umowy na sterylizację narzędzi z Centralną Sterylizacją SP ZOZ Kolbuszowa, SP ZOZ Nowa Dęba, w 2 zakładach sterylizacja narzędzi prowadzona jest przez właścicieli obiektu. Prowadzona jest chemiczna i biologiczna kontrola procesów sterylizacji. Narzędzia, które są dezynfekowane w zakładzie są dezynfekowane w przeznaczonych do tego celu pojemnikach, przy użyciu środków dezynfekcyjnych o szerokim spektrum działania. Dezynfekcja powierzchni prowadzona jest przy użyciu środków dezynfekcyjnych do powierzchni.

Odpady:

Właściciele gabinetów posiadają zawarte umowy na odbiór odpadów medycznych, odpady te przechowywane są w odpowiednich pojemnikach, zakwalifikowane jako odpady o kodzie 180103. Postępowanie z odpadami komunalnymi w zakładach kosmetycznych prawidłowe.

Procedury:

- funkcjonujące zakłady posiadają procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami, które obejmują między innymi sposób postępowania przy wykonywaniu czynności, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich, zasady stosowania sprzętu poddawanego sterylizacji oraz sposoby przeprowadzania dezynfekcji skóry i błon oraz dekontaminacji pomieszczeń i urządzeń. W 2 przypadkach nakazano aktualizację posiadanych procedur.

- ✓ **Dworce autobusowe** - 1 obiekt – Dworzec PKS w Kolbuszowej; 1 obiekt skontrolowany; 1 kontrola.

Obiekt funkcjonuje po przebudowie od maja 2022 roku. Dla podróżnych jest udostępniony od poniedziałku do soboty. W obiekcie zapewnione są toalety dla podróżnych. Dworzec posiada stałą obsługę zajmującą się sprzątaniami obiektu. Służy również pasażerom podróżującym PKP. W 2023 roku przeprowadzono 2 kontrole dworca. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

- ✓ **Dworce i stacje kolejowe** – 6 obiektów. Nie kontrolowano w latach 2022-2024.

- ✓ **Tereny rekreacyjne** - 17 obiektów (15 placów zabaw, Kompleks Turystyczny BRZEZOŹKA, zbiornik wodny- Zalew Wilcza Wola); skontrolowano 5 obiektów; przeprowadzono 19 kontroli, 11 dotyczących poboru próbek wody. Nie pobierano prób piasku z piaskownic.

W 2024r. kontrolą objęto Kompleks Turystyczny BRZEZOŹKA położony w miejscowości Domatków. Przeprowadzono 15 kontroli, w tym: 2 dotyczące oceny stanu sanitarno- technicznego obiektu, 2 kontrole sprawdzające i 11 dotyczących poboru próbek wody. Wydano 2 decyzje: jedną administracyjną i jedną płatniczą.

W 2024 roku obiekt rozpoczął funkcjonowanie od 22 kwietnia. Kompleks składa się z dwóch stref: zabaw (połączona strefa historyczna ze strefą zabaw) oraz wodnej. Na terenie kompleksu znajduje się 14 toalet z bieżącą wodą, sześć wydzielonych przebieralni. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania ze ściekami. Strefa wodna funkcjonowała w okresie od 22.06.2024r. do 01.09.2024r. W strefie tej znajdują się 3 jacuzzi, brodzik do zabaw dziecięcych „REKIN”, brodzik do zabaw dziecięcych „WIADRO”, dmuchany plac zabaw- brodzik do zabaw dziecięcych ze zjeżdżalnią, plac zabaw SBR oraz basen otwarty. W trakcie kontroli dot. oceny stanu sanitarno- technicznego obiektu nie stwierdzono nieprawidłowości.

W ramach nadzoru przez PPIS w Kolbuszowej pobrano do badań 11 próbek wody. Badania te wykazały zanieczyszczenie mikrobiologiczne w próbkach wody. W związku z powyższym PPIS w Kolbuszowej zawiadomił o wszczęciu postępowania administracyjnego, wydał decyzję zakazującą korzystania z brodzik Rekin i Plac SBR oraz również podjęcie skutecznych działań naprawczych w celu wyeliminowania mikrobiologicznego zanieczyszczenia w wodzie. W decyzji zawarto także informację, że wyłączone z eksploatacji urządzenia mogą być uruchomione po uprzednim udokumentowaniu, że jakość mikrobiologiczna wody nie zagraża zdrowiu i życiu osób korzystających i przedstawieniu wyników badań wody PPIS w Kolbuszowej. Została także wydana decyzja płatnicza. Przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, która wykazała wyłączenie urządzeń z eksploatacji. Zarządca pobrał do badań próbki wody, po otrzymaniu sprawozdań z badań wody, wskazujących na brak w nich zanieczyszczeń mikrobiologicznych został przeprowadzona kontrola sprawdzająca i przywrócono miejsca do użytkowania. W 2024r. na terenie obiektu zapewniono osiem nowych toalet oraz 2 dodatkowe przebieralnie zlokalizowane w strefie wodnej.

✓ **Place zabaw**

W sezonie letnim 2024 skontrolowano 3 place zabaw na terenie Gminy Kolbuszowa. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. W latach 2022-2024 nie pobierano prób piasku z piaskownic.

✓ **Domy przedpogrzebowe** – 1 obiekt; skontrolowano 1; przeprowadzono 1 kontrolę.

Obiekt jest zlokalizowany na Cmentarzu Komunalnym w Hucie Komorowskiej, na terenie gminy Majdan Królewski. Chłodnia do przechowywania zwłok i szczątków ludzkich wyposażona jest w urządzenie do stałego pomiaru temperatury. Obiekt jest podłączony do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Punkty poboru wody zaopatrzone są w bieżącą ciepłą i zimną wodę. Zapewnione są 2 toalety, w tym 1 dla osób niepełnosprawnych. Obiekt ten był również objęty nadzorem w 2023 roku. Nie stwierdzono nieprawidłowości podczas kontroli w latach 2024-2023.

✓ **Inne obiekty** – 68 obiektów (stadiony- 3, stacje paliw -16, zakłady pogrzebowe -8, targowiska - 7, kort tenisowy-1, przystanki PKS -3, domy kultury i biblioteki – 19, parkingi -1, budynek wielofunkcyjny – 1, muzeum -1, przystanki PKP- 8); skontrolowano 5 obiektów, przeprowadzono 5 kontroli.

W 2024 roku skontrolowano 2 zakłady świadczące usługi pogrzebowe oraz 3 środki transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich. Przeprowadzono 2 kontrole. Nie stwierdzono nieprawidłowości podczas kontroli, w związku z powyższym nie wydawano decyzji administracyjnych. Nie nakładano mandatów karnych. W roku ubiegłym nadzorem zostały objęte 2 zakłady usług pogrzebowych i 3 środki transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich. Przeprowadzono 3 kontrole.

Pracownicy - st. pracy ds. Epidemiologii w 2024 roku skontrolowali 4 środki transportu do przewozu chorych. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. W 2023 i 2022 roku nadzorem objęto po jednym środku transportu do przewozu chorych. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2024 roku skontrolowano 3 stacje paliw, przeprowadzono 3 kontrole. Podczas kontroli oceniano stano sanitarno- techniczny toalet dla podróżnych i utrzymanie czystości wokół obiektów, nie stwierdzono nieprawidłowości. W związku z powyższym nie wydawano decyzji administracyjnych. Rok wcześniej nadzorem objęto 7 stacji paliw, przeprowadzono 8 kontroli.

Interwencje; W 2024 roku do PPIS w Kolbuszowej wpłynęły następujące interwencje:

- ✓ Wójt Gminy Dzikowiec przesłał zawiadomienie informujące o interwencji złożonej do Wójta w sprawie wypływu nieokreślonej substancji z biogazowni w Dzikowcu. W odpowiedzi na powyższe poinformowano Wójta Gminy Dzikowiec, że zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym ustawą z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach jak również ustawą z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne, wójt gminy właściwy miejscowo jest organem właściwym do rozpatrzenia powyższej sprawy. Jednocześnie wskazano na fakt, że w powyższej sprawie było prowadzone postępowanie w 2022 roku. Wtedy tut. Inspektor podjął czynności kontrolne, nie stwierdzono naruszeń objętych właściwością organów PIS.
- ✓ Od Powiatowego Lekarza Weterynarii w Kolbuszowej wpłynęło pismo informujące o mieszkaniu nieuprzątniętym, wypełnionym śmieciami z podłogą zanieczyszczoną odchodami psów, mocno wyczuwalnym odorem kału i moczu na terenie miasta Kolbuszowa. Interwencję przekazano do rozpatrzenia wg kompetencji do Burmistrza Kolbuszowej.
- ✓ Przyjęto telefoniczną interwencję dotyczącą niewłaściwego odprowadzania ścieków z budynku mieszkalnego (do rowu między działkami), brak zbiornika bezodpływowego, brak podłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej. Interweniująca uskarżała się również na uciążliwości zapachowe i nasadzenie drzew w granicy, w konsekwencji czego gałęzie sięgają do połowy posesji, a sąsiad nie reaguje na prośby o ich obcięcie. Interwencję przekazano wg właściwości do Wójta Gminy.
- ✓ Kolejna przyjęta telefonicznie interwencja dotyczyła niewłaściwego składowania obornika, wypływania ścieków z miejsca jego składowania, uciążliwych zapachów i dużej ilości owadów w jego okolicy, jak również przetrzymywania bydła w miejscu do tego nie przeznaczonym. Powyższa interwencja została przekazana do rozpatrzenia do Wójta Gminy, Powiatowego Lekarza Weterynarii w Kolbuszowej jak również Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Kolbuszowej.
- ✓ W 2024r. na terenie zalewu w Wilczej Woli zaobserwowano wystąpienie śniętych ryb, sytuacja ta miała miejsce na zakończenie trwania sezonu kąpielowego. W powyższej sprawie odbyło się spotkanie Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego w Kolbuszowej. Po analizie sytuacji ustalono, że przyczyną śnięcia ryb było najprawdopodobniej podłoże biologiczne, sytuacja klimatyczna.
- ✓ Do tut. Inspektora wpłynęła interwencja mieszkańców Kolbuszowej na uciążliwości zapachowe powodowane przez zakład produkcyjny nadzorowany przez PPIS w Kolbuszowej. Podjęto czynności kontrolne i wyjaśniające w tej sprawie.
- ✓ Kolejna interwencja telefoniczna została przyjęta od mieszkańca gminy dotyczyła niewłaściwego zamontowania beczki/ zbiornika na ścieki znajdującej się na jego posesji. Przypomniawszy, że składał już interwencję w powyższej sprawie w roku 2023. W trakcie rozmowy Pan poinformował, że zbiornik/beczka dalej jest niewłaściwie zamontowana, nic się nie zmieniło w stosunku do roku ubiegłego. Obecnie wieko jest podniesione, ścieki spływają z terenów położonych wyżej do beczki, co może skutkować cofnięciem się ścieków w kierunku domu. Pan ponadto poinformował, że na posesji ułożył kostkę brukową i dojazd do zbiornika/beczki w celu jej wypompowania może ją zniszczyć. Wnioskując zatem, że zasadne byłoby przeniesienie zbiornika w inne miejsce, na jego posesji lub poza jego posesję. Podważa ponownie legalność jej zamontowania. Wnosi o ponowne przeprowadzenie kontroli. W trakcie rozmowy poinformowano osobę dzwoniącą o możliwości zgłoszenia powyższej sprawy do Powiatowego Inspektora

Nadzoru Budowlanego w Kolbuszowej. Po przeanalizowaniu dokumentacji dotyczącej powyższej sprawy z 2023 roku będącej w posiadaniu Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kolbuszowej ustalono co następuje: W 2023 roku strona złożyła wniosek do PPIS w Kolbuszowej, w którym wnioskowała o przeprowadzenie kontroli na posesji. Przedstawiciele PPIS w Kolbuszowej w dniu przeprowadzili wizję lokalną na posesji w obecności osoby interweniującej. W trakcie wizji ustalono, między innymi: w odległości ok. 7 metrów od budynku mieszkalnego znajduje się wkopana w ziemię beczka/zbiornik na ścieki, w którym znajduje się zestaw pompowy oraz drabina. W związku z powyższym wystąpiono do Gminnego Zakładu Wodociągów Kanalizacji i Oczyszczania o udzielenie informacji o zbiorniku, w tym wskazania w skład jakiej instalacji wchodzi, jaką pełni funkcję, na podstawie jakiej decyzji administracyjnej zostały wykonane oraz wszelkich innych informacji mogących przyczynić się do załatwienia tej sprawy. W odpowiedzi otrzymano informację, że są to elementy przydomowej przepompowni ścieków, która została wybudowana zgodnie z pozwoleniem na budowę z 2004r., decyzją wydaną przez Starostę Kolbuszowskiego, zadanie to realizowane było przez Gminę. W załączeniu dołączono kopię w/w decyzji wraz z załącznikami. Strona zapoznała się z odpowiedzią w siedzibie PSSE w Kolbuszowej. Po analizie dokumentacji PPIS w Kolbuszowej nie znalazł podstaw do dalszego podejmowania działań w powyższej sprawie. O fakcie tym poinformowano interweniującego. W związku z powyższym nie podejmowano działań w 2024 roku.

PPIS na bieżąco rozpatrywał interwencje, których tematyka dotyczyła kwestii będących w kompetencji Inspektora Sanitarnego. W pozostałych przypadkach sprawy były przekazane właściwym organom.

Nie odnotowano interwencji dotyczących nadzorowanych obiektów użyteczności publicznej.

Liczba kontroli. Liczba nałożonych mandatów. Liczba wydanych decyzji.

Ogółem w ewidencji znajduje się 187 obiektów, rok wcześniej pod nadzorem było 174 obiekty. Skontrolowano 50 obiektów. W 2024 roku nałożono 2 mandaty karne na łączną kwotę 800zł. Przeprowadzono 159 kontroli oraz wydano: 71 decyzji merytorycznych, 9 płatniczych, 20 postanowień.

Wydano 12 decyzji administracyjnych, w tym :

- ✓ 7 decyzji nakazujących usunięcie nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli: 1 dotyczące zakładów fryzjerskich, 3 zakładu kosmetycznego, 2 obiektów, w których świadczonych jest więcej niż jedna z usług, 1 dotyczącą Kompleksu Turystycznego BRZEWOWKA,
- ✓ 4 decyzje płatnicze: 1 dotyczące zakładu fryzjerskiego, 1 zakładu kosmetycznego, 1 obiektu, w którym świadczona jest więcej niż jedna z usług, 1 dotyczącą Kompleksu Turystycznego BRZEWOWKA,
- ✓ 1 decyzję przedłużającą termin wykonania obowiązków- dotyczącą zakładu kosmetycznego.

W 2024r. wydano ponadto:

- ✓ 7 decyzji zezwalających na ekshumację zwłok lub szczątków ludzkich (1 wniosek z grudnia 2023 roku). Nie uczestniczono w ekshumacjach. W 2024 roku nie wydawano decyzji zezwalających na wywóz zwłok za granicę.
- ✓ 20 postanowień wyrażających zgodę na sprowadzenie zwłok, prochów ludzkich z zagranicy,
- ✓ 1 opinię dotyczącą regulaminu o utrzymaniu czystości i porządku w gminie,
- ✓ 1 opinię w sprawie projektu uchwały rady gminy w sprawie wyrażenia zgody na utworzenie miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli na terenie gminy,

- ✓ 1 opinię o spełnieniu wymagań sanitarnych przez pomieszczenia przeznaczone na zakład fryzjerski,
- ✓ 1 opinię o spełnieniu wymagań sanitarnych przez dom wycieczkowy kat. III,
- ✓ 3 opinie w sprawie organizacji imprezy masowej.

Pracownicy Higieny Komunalnej uczestniczyli ponadto w kontrolach dopuszczających obiekty budowlane do użytkowania (przebudowa i rozbudowa SUW Huta Komorowska- dobudowa budynku magazynowego i stalowego zbiornika wody; budowa kompleksu turystycznego, rozbudowa, przebudowa budynku szkoły na Dzienny Dom Seniora; budowa placu targowego; modernizacja oczyszczalni ścieków w Nowym Dzikowcu; przebudowa budynku pływalni) wspólnie ze stanowiskiem pracy ds. Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego- stanowisko wiodące.

Ponadto:

- przesłano wystąpienia na temat dbałości o należyte utrzymanie instalacji wodnej, w tym ciepłej wody. Pisma skierowane były między innymi do zarządców spółdzielni mieszkaniowych, organów samorządowych, zarządców pływalni, zarządcy domu wycieczkowego, zarządcy kompleksu turystycznego,
- w trakcie czynności kontrolnych rozdawano ulotki dot. bakterii Legionela jak również Legionellozy;
- dystrybuowano materiały informacyjne dotyczące bakterii Legionela jak również Legionellozy i udzielano informacji osobom zainteresowanym podczas pikników organizowanych na terenie gmin (stoiska edukacyjno-informacyjne PSSE Kolbuszowa),
- w czasie kontroli zwracano uwagę na właściwe utrzymanie instalacji ciepłej wody użytkowej, jej okresową dezynfekcję, jak również we właściwym stanie urządzeń klimatyzacyjnych i wentylacyjnych poprzez użytkowanie zgodnie z zaleceniami producenta oraz przeprowadzanie okresowych przeglądów i konserwacji, sprawdzano dokumenty z przeglądów klimatyzacji i wentylacji,

Podczas kontroli w zakładach branży beauty informowano o Kampanii „Świadome Piękno- Wspólnie zadbajmy o nasze zdrowie” rozdawano ulotki, udzielano instruktażu w zakresie dezynfekcji, sterylizacji narzędzi.

Ponadto pracownik Higieny Komunalnej wspólnie z Pracownikiem Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia przeprowadził szkolenie dotyczące Kampanii Świadome Piękno -Wspólnie zadbajmy o nasze zdrowie podczas, którego przedstawił prezentację pn. „Branża beauty – działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej” w Zespole Szkół Technicznych w Kolbuszowej.

3. OCENA W ZAKRESIE HIGIENY PRACY

W ewidencji PSSE Kolbuszowa w 2024 r. figurowało 214 zakładów pracy, zatrudniających ogółem 4631 pracowników.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 46 obiektów, przeprowadzając łącznie 65 kontroli sanitarnych, w tym 46 kontroli w zakresie higieny pracy, 14 kontroli dotyczących substancji chemicznych i produktów biobójczych, 5 kontroli dotyczących środków zastępczych.

W celu poprawy warunków pracy wydano 26 decyzji administracyjnych. Nakazy w decyzjach dotyczyły m.in. obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia (hałasu, pyłu), przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy, poprawy stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń zakładów, założenia i prowadzenia na bieżąco rejestru prac i rejestru pracowników narażonych na działanie czynników rakotwórczych, założenia i prowadzenia rejestru chorób zawodowych, zapewnienia sprawnie funkcjonującego systemu pierwszej pomocy w razie wypadku, opracowania instrukcji stanowiskowych bhp, opracowania lub aktualizacji oceny i dokumentacji ryzyka zawodowego, założenia i utrzymywania rejestr prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych sklasyfikowanych do 3 lub 4 grupy zagrożenia, wstrzymania wprowadzania do obrotu produktów chemicznych, założenia i prowadzenia na bieżąco spisu stosowanych substancji/mieszanin niebezpiecznych, zapewnienia

karty charakterystyki dla każdej stosowanej substancji/mieszaniny niebezpiecznej, zapewnienia pracownikom dostęp do karty charakterystyki stosowanej substancji/mieszaniny niebezpiecznej.

Podczas przeprowadzanych kontroli w nadzorowanych zakładach pracy przekazywano w formie instruktażowej informacje na temat hałasu występującego na stanowiskach pracy. Informowano pracodawców o nowoczesnych ochronach przed hałasem tj.: aplikacji wspomagającej dobór ochronek słuchu, prawidłowym umieszczaniu wkładek przeciwhałasowych w przewodzie słuchowym oraz o metamateriałach akustycznych jako innowacyjne podejście do walki z hałasem, o kampanii społecznej prowadzonej przez CIOP „Chroń siebie i innych- noś półmaskę”, zagadnień dotyczących narażenia pracowników na czynniki chemiczne, w tym o działaniu rakotwórczym i reprotoksycznym. Przekazywano pracodawcom oraz zakładowym inspektorom bhp ulotki, broszury oraz inne materiały edukacyjno-oświatowe. W 14 zakładach pracy przekazywano informacje na temat hałasu, w 7 przekazywano informację o kampanii CIOP, w 1 zakładzie przekazano informacje na temat substancji reprotoksycznych. Ponadto podczas kontroli sprawdzano, czy obiekty są oznakowane znakiem graficznym informującym o zakazie palenia papierosów (w 61 obiektach).

W 2024 r. zbierano od pracodawców informacje czy w zakładach pracy były wykonywane pomiary związane z występowaniem promieniowania naturalnego -radonu. Zebrano informację od 16 pracodawców – pomiary radonu nie były wykonywane.

W 2024 r. w 5 zakładach pracy stwierdzono przekroczenia: najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu (w 3 zakładach pracy) oraz przekroczenia najwyższego dopuszczalnego stężenia pyłu (w 2 zakładach pracy). W narażeniu powyżej NDN/NDS w 2024 r. pracowało łącznie 77 pracowników tj.:

- powyżej NDN hałasu- 28 pracowników,
- powyżej NDS pyłu - 49 pracowników.

W ewidencji tutejszej Stacji funkcjonuje 88 zakładów pracy, w których występują czynniki/procesy o działaniu rakotwórczym. W roku sprawozdawczym skontrolowano 8 zakładów pracy w zakresie realizacji wymogów dotyczących czynników o działaniu rakotwórczym. W skontrolowanych zakładach w 2024 r. w narażeniu/kontakcie na czynniki rakotwórcze pracuje 32 pracowników. Czynnikiem rakotwórczym występującym w nadzorowanych obiektach są: formaldehyd, pyły drewna, benzen, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, epoksyetan, wolna krystaliczna krzemionka.

W ewidencji PSSE w Kolbuszowej funkcjonuje 56 podmiotów gospodarczych, gdzie występują szkodliwe czynniki biologiczne. W roku sprawozdawczym oceniono wymogi w zakresie występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych w 2 podmiotach. W narażeniu na działanie szkodliwych czynników biologicznych w skontrolowanych zakładach pracuje ogółem 79 pracowników (2 i 3 grupa zagrożenia). Podczas kontroli stanu bezpieczeństwa i higieny pracy zakładów, w których występują zagrożenia biologiczne dokonywane są oceny działań pracodawców w zakresie oceny ryzyka zawodowego i informowania pracowników o istniejących zagrożeniach dla zdrowia. Sprawdzono czy prowadzony jest rejestr prac i pracowników narażonych na czynniki biologiczne. Pracodawcy zakwalifikowali szkodliwe czynniki biologiczne do 1, 2 i 3 grupy zagrożenia. Pracodawcy prowadzą szkolenia obejmujące zagadnienia dotyczące potencjalnego zagrożenia dla zdrowia pracowników spowodowanego działaniem czynnika biologicznego, zastosowania środków zapobiegawczych, wymagań higieniczno-sanitarnych. Pracodawcy zapewniają wydzielone pomieszczenie do spożywania posiłków, odpowiednie środki ochrony indywidualnej, środki higieny osobistej. Pracownicy posiadają aktualne orzeczenia lekarskie bez przeciwwskazań do wykonywania pracy na danym stanowisku wykonane przez lekarza medycyny pracy.

W 2024 r. zakłady posiadające siedzibę poza terenem Powiatu Kolbuszowskiego (Logistyka Odpadów- Realizacje Sp. z o.o. ul. Szklana 20, 43-300 Bielsko-Biała, Usługi Transportowe i Handel

Jan Lorek, Trzetrzewina 320, 33-395 Chełmec, Delta Tomasz Wejman ul. Kurowska 118, 24-130 Końskowola) zgłosiły Tutejszemu Inspektorowi prace związane z usuwaniem/zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest, które odbyły się na terenie Gminy Kolbuszowa, Dzikowiec, Raniżów. Podczas kontroli w zakresie wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest, nieprawidłowości nie stwierdzono. Pracownicy ukończyli szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania, zabezpieczania i usuwania wyrobów zawierających azbest. Ponadto pracownicy posiadają aktualne orzeczenia lekarskie bez przeciwwskazań do wykonywania pracy na danym stanowisku pracy.

W roku sprawozdawczym prowadzony był nadzór bieżący nad zakładami pracy, które stosują w swojej działalności zawodowej niebezpieczne substancje lub mieszaniny chemiczne stwarzające zagrożenie dla zdrowia, produkty biobójcze oraz prekursory narkotyków kat. 2 i 3. Prekursory narkotyków kategorii 2 i 3 stosowane w nadzorowanych zakładach pracy to kwas siarkowy, kwas solny, nadmanganian potasu, aceton, toluen, które wykorzystywane są m.in. do analiz laboratoryjnych, uzdatniania wody, regulacji pH wody, odtłuszczania form.

W powiecie kolbuszowskim nie jest prowadzona działalność eksporter (do krajów trzecich) prekursorów narkotyków kat. 2 i 3. Nie wydawano zezwoleń na wywóz prekursorów do krajów trzecich.

W 2024 r. przeprowadzono 2 kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin oraz 2 kontrole sprawdzające. W ramach kontroli oceniono oznakowanie sprzedawanych produktów chemicznych. Oceniono etykiety produktów chemicznych i porównano z informacjami zawartymi w karcie charakterystyki tych produktów w sekcji 1 (identyfikacja substancji/mieszaniny i identyfikacja przedsiębiorstwa) i sekcji 2 (Identyfikacja zagrożeń). Analiza informacji na etykietach produktów wykazała niezgodności z informacjami zawartymi w kartach charakterystyki. W zakresie substancji chemicznych i mieszaniny wydano 1 decyzję administracyjną o wstrzymaniu wprowadzania do obrotu produktów chemicznych, 1 decyzję opłatową oraz 1 decyzję umarzającą. W roku sprawozdawczym nałożono 1 mandat karny w kwocie 300 zł w zakresie substancji chemicznych. Ponadto wydano 2 postanowienia o nakazie zabezpieczenia produktów chemicznych.

W ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami w 2024 r. przeprowadzono 7 kontroli podmiotów stosujących w działalności zawodowej substancje chemiczne i ich mieszaniny. Podczas kontroli pracodawców stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny zwracano uwagę na: formę i treść kart charakterystyki, obowiązek posiadania kart charakterystyki, spis posiadanych substancji i ich mieszanin, prawidłowość oznakowania opakowania substancji i ich mieszanin, prawidłowość oznakowania miejsc przechowywania, fakt posiadania i stosowania przez pracowników środków ochrony indywidualnej. W ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami u stosujących w działalności zawodowej w 2024 r. wydano 1 decyzję administracyjną, dotyczącą założenia i prowadzenia na bieżąco spisu stosowanych substancji/mieszanin niebezpiecznych, zapewnienia karty charakterystyki dla każdej stosowanej substancji/mieszaniny niebezpiecznej, zapewnienia pracownikom dostęp do karty charakterystyki stosowanej substancji/mieszaniny niebezpiecznej.

W ramach nadzoru nad produktami biobójczymi w 2024 r. przeprowadzono 10 kontroli podmiotów zajmujących się wprowadzaniem do obrotu produkty biobójcze. Kontrole dotyczyły wprowadzania do obrotu produktów biobójczych do dezynfekcji i deratyzacji oraz przeznaczonych do basenów, a także produktów biobójczych, które były zakwestionowane decyzjami przekazywanymi informacyjnie od PPWIS w Rzeszowie. Podczas kontroli oceniono 47 produktów biobójczych, czy posiadają odpowiednie pozwolenie na udostępnianie na rynku i stosowanie na podstawie Wykazu Produktów Biobójczych dostępnego na stronie Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych.

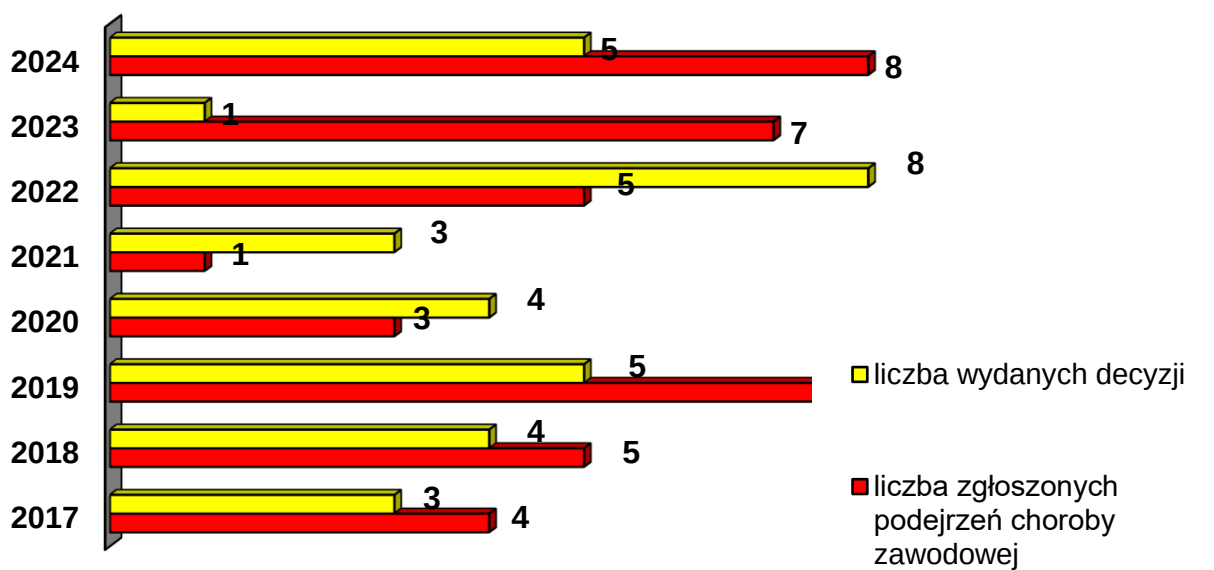
W 2024 r. nie przeprowadzono kontroli w zakresie detergentów z uwagi na brak podmiotów produkujących ww. produkty na nadzorowanym terenie.

W roku sprawozdawczym zlecono badania czynników szkodliwych w środowisku pracy w 7 zakładach pracy. Wykonano pomiary dotyczące stężenia pyłów, substancji chemicznych, mikroklimatu gorącego, natężenia hałasu. W ramach zleconych badań wykonanych na terenie powiatu kolbuszowskiego stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych w 4 zakładach pracy. Przekroczenia dotyczyły NDN hałasu i NDS pyłu na stanowiskach pracy.

Choroby zawodowe

Zagrożenia będące przyczynami powstania chorób zawodowych wśród pracowników, mogą występować w każdym zakładzie pracy. Zgodnie z Kodeksem Pracy za chorobę zawodową uważa się chorobę wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanym „narażeniem zawodowym”. Choroby zawodowe odzwierciedlają stan zdrowia osób pracujących, jak również higieniczne warunki pracy. Pozostają w nierozdzielalnym związku z rozwojem przemysłu i stosowanymi technologiami, warunkami pracy oraz jej organizacją. Postępowania administracyjne w sprawie chorób zawodowych prowadzone były na podstawie przepisów określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie chorób zawodowych oraz rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie dokumentowania chorób zawodowych i skutków tych chorób. W roku sprawozdawczym zgłoszono 7 podejrzeń chorób zawodowych, dotyczyły one chorób zakaźnych i pasożytniczych oraz 1 podejrzenie choroby zawodowej, dotyczące zespołu cieśni w obrębie nadgarstka. W ramach zgłoszonego podejrzenia choroby zawodowej przeprowadzono 2 kontrole w sprawie oceny narażenia zawodowego. W 2024 r. wydano 5 decyzji w sprawie stwierdzenia chorób zawodowych u rolników indywidualnych (Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa- Borelioza), a także 5 kart stwierdzenia chorób zawodowych. Ponadto w odnośnie chorób zawodowych wydano 23 postanowienia w sprawie przedłużenia terminu załatwienia sprawy.

postępowanie w sprawie podejrzeń o choroby zawodowe

Środki zastępcze

W 2024 r. kontynuowany był nadzór bieżący nad środkami zastępczymi, które powodują niebezpieczne skutki zdrowotne, szczególnie dla ludzi młodych. W zakresie ewentualnego wprowadzania do obrotu środków zastępczych współpracowano z Komendą Powiatową Policji w Kolbuszowej odnośnie wymiany informacji na temat podmiotów istniejących lub nowopowstałych mogących wprowadzać do obrotu środki zastępcze.

W 2024 r. PPIS w Kolbuszowej nie otrzymał żadnego zgłoszenia podejrzenia zatrucia środkami zastępczymi. Nie były wydawane decyzje w zakresie środków zastępczych.

W 2024r. przeprowadzono 5 kontroli w zakresie przestrzegania przepisów dot. wprowadzania nowych substancji psychoaktywnych, podczas których nie stwierdzono w obrocie nowych substancji psychoaktywnych. W związku z pismem PPWIS w 2024 r. sprawdzano podczas kontroli dostępne produkty pod względem składu, deklarowanego na opakowaniu, czy nie zawierają substancji takich jak: kwas ibotenowy i muscymol, a także czy produkty nie są logowane grzybami- muchomorem czerwonym.

Pracownicy Inspekcji Sanitarnej prowadzili działania edukacyjne, których celem było ustawiczne poszerzanie wiedzy lokalnej społeczności nt. szkodliwości środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych. W ramach prowadzonej Promocji Zdrowia współpracowano, w tym zakresie z zakładowymi inspektorami do spraw bhp oraz z pracownikiem Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia. Na stałe zorganizowano w PSSE w Kolbuszowej punkt informacyjny w połączeniu z kolportażem materiałów edukacyjnych o różnorodnej tematyce m.in. HIV/AIDS, STOP DOPALACZOM, WZW. Z powyższego punktu korzystają petenci Stacji oraz Starostwa Kolbuszowskiego. Dodatkowo w social mediach stacji (Facebook) opublikowano 10 postów dotyczących problematyki związanej z dopalaczami. Na organizowanych w 2024 r. stoiskach informacyjno- edukacyjnych na festynach i eventach na terenie powiatu kolbuszowskiego dystrybuowane były ulotki oraz udzielane informacje o tematyce m.in. HIV/AIDS, STOP DOPALACZOM, WZW (8 stoisk edukacyjno-informacyjnych). Kontynuowano współpracę z dyrektorami placówek oświatowo – wychowawczych z terenu powiatu kolbuszowskiego w celu podejmowania działań edukacyjnych w zakresie szkodliwości używania substancji psychoaktywnych w pracy wychowawczej i profilaktycznej z młodzieżą szkolną oraz konieczności zgłaszania prób sprzedaży lub podejrzenia sprzedaży środków zastępczych w punktach znajdujących się w pobliżu placówek.

Wnioski:

1. Do grupy czynników szkodliwych, na które narażona jest największa liczba pracowników zatrudnionych w przekroczeniach najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy, już od wielu lat należą czynniki fizyczne- hałas oraz pyły.
2. Wyniki kontroli wskazują, że działania podejmowane przez pracodawców przyczyniają się do poprawy warunków pracy pracowników pracujących w narażeniu na działanie czynników szkodliwych. W 2024 r. odnotowano poprawę w 14 zakładach pracy.
3. Popularność nowych narkotyków jest wciąż aktualnym problemem z zakresu zdrowia publicznego. W 2024 r. była „moda” na muchomory czerwone i substancje w nich występujące kwas ibotenowy i muscymol.
4. Działania edukacyjne i profilaktyczne przyczyniają się do zwiększenia świadomości zagrożeń, jakie występują na stanowiskach pracy. Wielu pracodawców nie wie, iż zmieniło się rozporządzenie w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy, w którym to ujęto prace związane z narażeniem na pył drewna, a także prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną – frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy.
5. W 2024 r. nastąpiła zmiana rozporządzenia w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Zmiana rozszerza katalog badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy o substancje reprotoksyczne, co jest również

zadaniem PSSE na 2025 r., aby prowadzić działania edukacyjne w zakresie warunków pracy i oceny narażenia zawodowego pracowników narażonych na substancje

4. OCENA W ZAKRESIE HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2024r. na terenie powiatu kolbuszowskiego funkcjonowało 82 stałe placówki nauczania i wychowania oraz 48 placówek sezonowego wypoczynku dzieci i młodzieży. W ramach realizacji zadań związanych z nadzorem nad placówkami nauczania i wychowania przeprowadzono łącznie 164 kontrole, w tym:

- ✓ 101 kontrole stałych placówek nauczania i wychowania w zakresie: oceny stanu sanitarno – technicznego; oceny realizacji obowiązków zawartych w decyzji administracyjnej; kontrole tematyczne odnośnie przygotowania placówek do rozpoczęcia nowego roku szkolnego;
- ✓ 42 kontrole placówek letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży;
- ✓ 21 kontrole akcyjnych, placówek organizujących zajęcia dla dzieci i młodzieży w ramach tzw. „otwartych drzwi” w trakcie ferii letnich i zimowych.

Prowadzono postępowanie administracyjne w zakresie higieny dzieci i młodzieży. W 2024r. wydano 13 decyzji administracyjnych w tym 9 na poprawę stanu sanitarno – technicznego w placówkach nauczania i wychowania, 4 decyzje zmieniające termin wykonania obowiązków oraz 2 decyzje opłatowe. W 2024r. nie nałożono mandatów karnych. Wykonano 1704 oznaczeń fizycznych w postaci: pomiarów temperatury w salach zajęć, pomiarów dostosowania mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii, oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów.

W 2024 r. nie odnotowano interwencji dot. placówek nauczania i wychowania funkcjonujących na terenie powiatu kolbuszowskiego.

W 2024r. na terenie powiatu kolbuszowskiego nie oddano do użytku nowych placówek nauczania i wychowania. Żadna z funkcjonujących placówek nie została zlikwidowana.

Zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek;

Rodzaj placówki		Liczba placówek								
		nowo oddanych w nowych obiektach	nowo otwartych w obiektach istniejących	istniejących przeniesionych do nowych obiektów lub z rozbudowaną bazą dydaktyczną	zlikwidowanych	po remontach generalnych	z nowo oddanymi obiektami sportowymi	zmodernizowanymi blokami sportowymi	z nowo otwartymi blokami żywienia	z modernizowanymi blokami żywienia
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Żłobki	01	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Przedszkola	02	0	0	1	0	0	0	0	1	0
Szkoły. Podst.	03	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Licea Ogólnokształcące	04	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Technika	05	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły Branżowe	06	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zespoły Szkół	07	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Szk. Wyższe	08	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe placówki	09	0	0	0	0	0	0	0	0	0
OGÓŁEM	10	0	0	1	0	0	0	0	1	0

Szkoły podstawowe, zespoły szkół, szkoły średnie

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora sanitarnego znajduje się 35 szkół podstawowych funkcjonujących samodzielnie, 8 zespołów szkół, 1 liceum ogólnokształcące. Bardzo ważne jest, aby dzieci i młodzież miały zapewnione odpowiednie warunki do pracy umysłowej oraz prawidłowego rozwoju fizycznego. Dlatego też, kładziemy duży nacisk na zapewnienie przez placówki właściwych warunków sanitarnych. W 2024r. skontrolowano:

- ✓ 28 szkół podstawowych - do których uczęszcza 3940 uczniów
- ✓ 1 liceum ogólnokształcące – do którego uczęszcza 498 uczniów
- ✓ 7 zespołów szkół - do których uczęszcza 1327 uczniów

Większość szkół zapewniała właściwy stan sanitarno – techniczny pomieszczeń i wyposażenia. W placówkach, w których nie był on spełniony wydawano decyzje administracyjne dot. m.in. doprowadzenia do należytego stanu sanitarno – technicznego ścian i sufitów w: salach lekcyjnych, szatniach szkolnych, na korytarzach szkolnych.

Wszystkie skontrolowane placówki mają podłączenie do sieci wodociągowej. Z 36 skontrolowanych placówek 34 ma podłączenie do sieci kanalizacyjnej, 1 placówka odprowadza nieczystości do zbiornika bezodpływowego – szamba, zaś 1 placówka posiada hydrobotaniczną oczyszczalnię ścieków. Na terenie powiatu kolbuszowskiego wszystkie placówki posiadają ubikacje wewnętrzne.

W skontrolowanych obiektach zapewniony był dostęp do środków utrzymania higieny osobistej oraz do bieżącej ciepłej wody. Standardy dostępności do urządzeń sanitarnych zachowane.

Stanowisko pracy ucznia (stół, krzesło), z którego dzieci i młodzież korzystają przez znaczną część czasu w szkole, ma duży wpływ na ich postawę i zdrowie. W związku z tym istotne jest, aby meble były dostosowane do wzrostu uczniów, zgodnie z obowiązującymi normami. Kontrole w zakresie dostosowania mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii zostały przeprowadzone w 1 szkole podstawowej (oceniono 19 stanowisk w 1 oddziale). Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie. Użytkowany sprzęt był w dobrym stanie sanitarno – technicznym.

Mając na uwadze konsekwencje noszenia przeciążonych plecaków/tornistrów pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Kolbuszowej w swojej pracy podejmują również działania odnośnie profilaktyki wad postawy. Nadmierne obciążenie uczniów ciężarem tornistrów/plecaków może być przyczyną nasilenia bólu pleców, zmniejszenia pojemności płuc. Może sprzyjać także kształtowaniu nieprawidłowej statyki ciała i w efekcie prowadzić do skrzywienia kręgosłupa. Dlatego podczas kontroli sanitarnych w placówkach oświatowych sprawdzane jest również, w jaki sposób szkoły realizują zapis § 4a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U.2020.1604 z późn. zm.). Zgodnie z nim, w pomieszczeniach szkoły lub placówki powinno zostać zapewnione miejsce na pozostawienie części podręczników i przyborów szkolnych przez uczniów. Z przeprowadzonych w 2024r. kontroli wynika, iż wszystkie skontrolowane placówki zapewniają taką możliwość. Uczniowie mają do dyspozycji w tym zakresie szafki indywidualne bądź też wydzielone szafki lub miejsca na półkach w salach lekcyjnych.

W 6 placówkach na terenie powiatu kolbuszowskiego dokonano oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów. Pomiary zostały przeprowadzone w 49 oddziałach, wśród 667 uczniów. Rok wcześniej oceniono w 8 placówkach w 56 oddziałach, wśród 803 uczniów. W trakcie oceny dokonywano dwóch pomiarów: jeden - ciężaru ciała ucznia, drugi - jego spakowanego tornistra/plecaka. Następnie obliczano normy obciążenia ciała ciężarem tornistra. Zgodnie z zaleceniami GIS waga tornistra nie powinna przekraczać 10-15% masy ciała dziecka. **Na ogólną liczbę przebadanych 667 uczniów optymalną normę - do 10% obciążenia ciężaru ciała uzyskało 274 uczniów**, normę 10-15% wagi ciała – 247 uczniów, 146 uczniów posiadało tornistry/plecaki, dla których odnotowano wagę stanowiącą powyżej 15% masy ciała. Oznacza to że 41% uczniów ma prawidłową wagę tornistra w stosunku do swej wagi. Rok wcześniej 40% uczniów osiągnęło taki wynik, więc mimo działań i szkoleń nie widać poprawy. Pomimo, iż szkoły zapewniają miejsce na pozostawianie podręczników i przyborów szkolnych plecaki uczniów nadal są przeciążone. Jest to

spowodowane przede wszystkim koniecznością zabierania książek do domu, aby móc przygotować się do następnego dnia nauki szkolnej. Dlatego prowadzono również prelekcje dla dzieci, rodziców, nauczycieli, w trakcie których uświadamiano, jak prawidłowo spakować tornistry, oraz dlaczego wkładanie do nich zbędnych rzeczy może wpływać na wady postawy.

W trakcie kontroli sanitarnych dokonywano także oceny rozkładu zajęć lekcyjnych. We wszystkich skontrolowanych placówkach zajęcia lekcyjne odbywają się w systemie jednozmianowym. Różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia jest nie większa od jednej godziny. Przerwy międzylekcyjne, 5-cio, 10-cio, 15-sto, 20-sto minutowe. Placówki zapewniają uczniom możliwość aktywnego spędzania przerw międzylekcyjnych na świeżym powietrzu, w zależności od panujących warunków atmosferycznych, pod opieką nauczyciela dyżurującego.

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem i higieną pobytu dzieci i młodzieży w szkołach, kontrolą objęto także infrastrukturę do prowadzenia zajęć wychowania – fizycznego. Z pełnej infrastruktury sportowej tj. szkolnego zespołu sportowego wraz z boiskiem korzystać mogli uczniowie 23 szkół. Pozostałe skontrolowane placówki posiadają zaplecze sportowe w postaci samej sali zastępczej, samego boiska sportowego lub sali zastępczej z boiskiem. Infrastruktura do zajęć nie uległa zmianie w stosunku do roku poprzedniego.

Zgodnie z ustawą o systemie oświaty szkoła powinna zapewnić uczniom możliwość korzystania z gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. W 34 skontrolowanych szkołach funkcjonowały gabinety profilaktyki zdrowotnej, zaś w 2 placówkach zadania z zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej realizowane były w pomieszczeniach zastępczych na terenie szkoły. Skontrolowane gabinety były w dobrym stanie sanitarno - technicznym, wyposażone w punkt poboru ciepłej i zimnej wody. Środki myjące i dezynfekujące dostępne. Ponadto 10 skontrolowanych placówek zapewnia uczniom opiekę stomatologiczną (w 5 placówkach funkcjonują gabinety stomatologiczne, 5 placówek ma podpisaną umowę z gabinetem stomatologicznym poza terenem szkoły).

Z uwagi na fakt, iż dzieci i młodzież spędzają w szkołach znaczną część dnia, ważne jest, aby miały zapewnioną możliwość spożycia ciepłego posiłku. W szkołach na terenie powiatu kolbuszowskiego prowadzone jest dożywianie w formie ciepłego posiłku jednodaniowego. Żadna placówka nie serwuje obiadów dla dzieci i młodzieży w swoich placówkach.

Podczas przeprowadzanych kontroli zwracano również uwagę na przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. 2023 poz. 700). We wszystkich placówkach obowiązuje całkowity zakaz palenia tytoniu - zakaz ten jest przestrzegany.

Opieka nad dziećmi do lat 3

Opieka nad dziećmi do lat 3 może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego lub sprawowana przez dziennego opiekuna lub nianię. Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kolbuszowej znajduje się 1 klub dziecięcy oraz 3 żłobki.

W 2024r. skontrolowano 2 żłobki, do których zapisanych jest łącznie 35 dzieci. Skontrolowane placówki podłączone są do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Pomieszczenia utrzymane są w czystości i porządku, wyposażenie w dobrym stanie sanitarno – technicznym – posiada wymagane atesty oraz certyfikaty. Zabawki czyste, nieuszkodzone, spełniają wymagania bezpieczeństwa i higieny. Sanitariaty zaopatrzone w środki do utrzymania higieny osobistej. Zapewniony jest dostęp do bieżącej ciepłej wody. Dzieci mają zapewnioną możliwość leżakowania. Pościel, leżaki oznakowane, przypisane do konkretnego dziecka i odpowiednio przechowywane.

Wychowanie przedszkolne

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kolbuszowej znajduje się 28 przedszkoli funkcjonujących samodzielnie oraz 5 funkcjonujących w zespołach szkół. W 2024r. skontrolowano 17 przedszkoli funkcjonujących samodzielnie, do których uczęszcza 1158 dzieci oraz 5 przedszkoli wchodzących w skład zespołów – do których uczęszcza 279 dzieci.

Podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych szczególną uwagę zwracano na stan sanitarno – techniczny pomieszczeń, wyposażenia, zabawek. Kontrolowano także warunki do utrzymania higieny osobistej – stan techniczny sanitariatów, zapewnienie dostępu do bieżącej ciepłej wody, zaopatrzenie w środki do utrzymania higieny osobistej. Większość skontrolowanych placówek dysponuje placami zabaw wykorzystywanymi przy sprzyjającej pogodzie. Podczas kontroli sanitarnych zwracano uwagę na bezpieczeństwo dzieci uczestniczących w zabawach na świeżym powietrzu. Sprawdzano realizację wymogu wymiany piasku, zabezpieczenia piaskownic przed zanieczyszczeniem, oceniano stan techniczny sprzętu i wyposażenia oraz posiadanie atestów i certyfikatów dla urządzeń na placach zabaw. Stan sanitarno – higieniczny oraz techniczny skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń.

Inne placówki oświatowo – wychowawcze

Pod nadzorem PPIS w Kolbuszowej znajdują się 3 placówki wsparcia dziennego, 2 placówki pracy pozaszkolnej, jedna placówka opiekuńczo – wychowawcza z pobytem całodobowym.

W 2024r. skontrolowano jedną placówkę pracy pozaszkolnej, która organizuje zajęcia dla 181 podopiecznych, jedną placówkę opiekuńczo – wychowawczą z pobytem całodobowym, która sprawuje opiekę nad 12 dziewczętami, jedną placówkę wsparcia dziennego, do której zapisanych jest 30 dzieci.

W 2024r. podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych nie stwierdzono nieprawidłowości w ww. placówkach. Pomieszczenia, wyposażenie, którym dysponują placówki w dobrym stanie sanitarno – technicznym. Sanitariaty zaopatrzone w środki do utrzymania higieny osobistej. Dostęp do bieżącej ciepłej wody zapewniony.

Podczas kontroli sanitarnej przeprowadzonej w placówce opiekuńczo – wychowawczej z pobytem całodobowym oceniono: warunki w pokojach mieszkalnych; jakość ich wyposażenia; dostępność do pomieszczeń wypoczynkowych; aneksów kuchennych; pomieszczenia higieniczno – sanitarne pod kątem warunków do utrzymania higieny osobistej wychowanków, jak również wydzielenie miejsc do prania i suszenia rzeczy osobistych. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Wypoczynek dzieci i młodzieży

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kolbuszowej sprawował również nadzór nad zapewnieniem bezpiecznych i higienicznych warunków w placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży w trakcie ferii zimowych oraz wakacji.

W 2024r. w trakcie zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży skontrolowano:

- ✓ 5 turnusów w obiektach używanych okazjonalnie do wypoczynku – uczestniczyło 166 osób;
- ✓ 4 turnusy wypoczynku w miejscu zamieszkania/półkolonie – uczestniczyło 98 osób.

W trakcie letniego wypoczynku dzieci i młodzieży skontrolowano:

- ✓ 15 turnusów w obiektach używanych okazjonalnie do wypoczynku – uczestniczyło 399 osób;
- ✓ 15 turnusów form w miejscu zamieszkania/półkolonii – uczestniczyło 463 osoby;

- ✓ 1 obóz pod namiotami bez stałej infrastruktury komunalnej – uczestniczyło 86 osób;
- ✓ 2 turnusy w obiekcie hotelarskim – uczestniczyło 119 osób.

W skontrolowanych placówkach wypoczynku nie stwierdzono nieprawidłowości odnośnie stanu sanitarno – technicznego. Organizatorzy zapewnili bezpieczne i higieniczne warunki pobytu. Pomieszczenia oraz wyposażenie, z którego korzystali dzieci i młodzież były w dobrym stanie sanitarno – technicznym. Sanitariaty zaopatrzone w środki do utrzymania higieny osobistej. Zapewniony był dostęp do bieżącej ciepłej wody. Standardy dostępności do urządzeń sanitarnych zachowane.

Ponadto w trakcie wypoczynku skontrolowano również placówki, które organizowały dla dzieci i młodzieży szkół podstawowych zajęcia w ramach **tzw. „otwartych drzwi”**. Podczas wypoczynku zimowego kontrole przeprowadzono w 13 placówkach. W trakcie wypoczynku letniego skontrolowano 8 placówek. Skontrolowane placówki organizowały zajęcia o różnorodnej tematyce m.in. zajęcia plastyczne, edukacyjne, rękodzielnicze, taneczne, integracyjne, sportowe, ruchowe. Organizowano również wyjazdy m.in. do kręgielni, sali zabaw. Placówki zapewniły uczestnikom zajęć dobre warunki pobytu. Pomieszczenia, wyposażenie, sprzęt w dobrym stanie sanitarno – technicznym. Sanitariaty zaopatrzone w środki do utrzymania higieny osobistej, zapewniony był dostęp do bieżącej ciepłej wody.

Podczas kontroli pracownik PSSE Kolbuszowa prowadził działalność oświatową dotyczącą bezpieczeństwa dzieci i młodzieży podczas spędzania wolnego czasu w trakcie ferii letnich i zimowych.

Wnioski:

- ✓ Na podstawie przeprowadzonych kontroli sanitarnych, stwierdza się systematyczną poprawę stanu sanitarno – technicznego placówek oświatowo – wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu kolbuszowskiego. Podnoszona jest estetyka pomieszczeń, wyposażenia, jak również dbałość o zapewnienie większej funkcjonalności placówki.
- ✓ Z przeprowadzonych rozmów z Dyrektorami placówek wynika, iż środki pieniężne, którymi dysponują organy prowadzące, nie pozwalają na przeprowadzanie większych remontów. Większość prac realizowanych w 2024r. to prace konserwatorskie, naprawcze oraz prace, które miały za zadanie poprawę estetyki budynku.
- ✓ Obserwuje się zwiększoną świadomość w obszarze bezpieczeństwa i higieny procesów nauczania wśród personelu i uczniów m.in. w zakresie doboru stanowisk pracy ucznia (dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii), prawidłowego rozkładu zajęć lekcyjnych, zapewnienia spędzania przerw międzylekcyjnych na świeżym powietrzu.

5. OCENA W ZAKRESIE HIGIENY ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA.

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kolbuszowej w roku 2024 znajdowało się 538 obiektów produkujących, transportujących bądź wprowadzających do obrotu środki spożywcze, materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością oraz kosmetyki (w roku 2023 znajdowało się 536 obiektów). Najliczniejszą grupę stanowiły obiekty obrotu żywnością łącznie 223, z czego zdecydowana większość to małe sklepy spożywcze. Liczną grupą były zakłady żywienia

zbiorowego łącznie 181 obiektów w tym 22 zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego, 31 zakładów małej gastronomii oraz 128 zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego, czyli głównie dożywianie w placówkach oświatowych. Na terenie powiatu kolbuszowskiego funkcjonuje: 44 stołówki szkolne w tym 29 prowadzących żywienie w systemie cateringowym, 35 stołówek przedszkolnych, z których 21 prowadzi żywienie w systemie cateringowym oraz 49 inne zakłady takie jak domy weselne, bloki żywienia w domach seniora, blok żywienia w domu dziecka itp. Pozostałe nadzorowane zakłady na terenie powiatu to zakłady produkujące żywność, zakłady produkujące opakowania przeznaczone do kontaktu z żywnością, obiekty obrotu kosmetykami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, a także podmioty zajmujące się produkcją pierwotną, dostawami bezpośrednimi lub Rolniczym Handlem Detalicznym.

W roku 2024 przeprowadzono 480 kontroli sanitarnych, w tym 68 kontroli interwencyjnych w związku z interwencjami konsumentów zgłoszonymi do tutejszego Inspektora lub w związku z informacją z systemu RASFF o niebezpiecznych produktach. W roku 2023 przeprowadzono 448 kontroli sanitarnych, w tym 80 kontroli interwencyjnych. W stosunku do roku ubiegłego zmalała liczba kontroli związanych z powiadomieniami w systemie RASFF, natomiast wzrosła liczba kontroli w związku z wniesionymi interwencjami. Do Stacji wpłynęło 15 interwencji, a tylko 2 interwencje potwierdziły się podczas kontroli sanitarnych. W ramach prowadzonego nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością pobrano do badań laboratoryjnych 190 próbek – zakwestionowanych zostało 10 próbek.. W tym 9 próbek mięsa zakwestionowano ze względów mikrobiologicznych tj. 2 próbki z uwagi na obecność pałeczek z rodzaju Salmonella w 25g; 2 próbki z uwagi na obecność szczepu bakteryjnego Escherichia coli szczep oporny na cefalosporyny oraz 5 próbek z uwagi na obecność Campylobacter jejuni oraz jedna próbka posiłku obiadowego w przedszkolu ze względu na zbyt niską kaloryczność posiłku, zbyt niską zawartość tłuszczu w posiłku, zbyt wysoką zawartość węglowodanów w posiłku. Informacje o wynikach badań kwestionujących jakość produktów mięsnych przekazano do właściwych miejscowo Powiatowych Lekarzy Weterynarii nadzorujących zakłady produkcyjne. Ponadto zgłoszono do Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego powiadomienie informacyjne w celu zwrócenia uwagi w systemie RASFF dotyczące dwóch próbek mięsa mielonego. Natomiast informację o ocenie posiłku przekazano do osób prowadzących przedszkole.

Nadzór w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego, to między innymi ocena sposobu żywienia i w tym zakresie oceniono żywienie w jednostkach systemu oświaty na podstawie 22 jadłospisów oraz w jednym zakładzie cateringowym przygotowującym posiłki dla 9 rozdzielni posiłków w jednostkach systemu oświaty. W ocenianych jadłospisach nie stwierdzono nieprawidłowości, ocena receptur posiłków oraz używanych surowców również nie wykazała nieprawidłowości. Podsumowując dotychczasowe wyniki działań w obszarze żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty, podejmowanych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, można stwierdzić, że regulacje wymagań dotyczących środków spożywczych sprzedawanych i stosowanych w żywieniu przyjęły się już jako norma, utrwalając nowe nawyki w tym zakresie. Wprowadzone przepisy prawne podniosły świadomość wśród osób odpowiedzialnych za prowadzenie żywienia dzieci i młodzieży, w tym m.in. dyrektorów szkół, przedszkoli, a także spotkały się z pozytywnym odbiorem u rodziców i opiekunów. Ponadto oceniano jadłospisy pod względem urozmaicenia oraz wykorzystywania wszystkich grup składników odżywczych w trakcie wypoczynku dzieci i młodzieży. W ramach oceny żywienia oceniono również żywienie w szpitalu na podstawie jadłospisu z dekady – nie stwierdzono nieprawidłowości. W jednym dniu w głównym posiłku stwierdzono niewielką ilość białka pełnowartościowego – jednak w tym dniu cztery pozostałe posiłki zawierały białko pełnowartościowe dlatego zwrócono uwagę by przygotowując jadłospis

uwzględniać w trzech głównych posiłkach białko pełnowartościowe. Ponadto pobrano do badań laboratoryjnych posiłek obiadowy w szpitalu na kaloryczność i zawartość składników odżywczych – badania potwierdziły że badane parametry mieściły się w granicach normy. W powiecie kolbuszowskim w zakładach żywienia zamkniętego czyli stołówkach szkolnych, przedszkolnych i żłobkach a także domach seniora od kilku lat przeważają zakłady z dożywianiem w formie cateringu. Dowóz posiłków, niekiedy kilkanaście kilometrów, może negatywnie wpłynąć na walory, zwłaszcza smakowe, posiłku. W powiecie kolbuszowskim 66% stołówek szkolnych, 60% stołówek przedszkolnych, 71% stołówek w domach seniora oraz 100% w żłobkach prowadzi dożywianie w formie cateringu.

Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości techniczne to: zły stan techniczny pomieszczeń (podłogi, ściany, sufity) oraz wyposażenia (meble, regały), brak wyniku badania wody. Natomiast najczęstszymi nieprawidłowościami sanitarnymi były kolejno: brak wdrożonych procedur na podstawie zasad systemu analizy zagrożeń i wyznaczenia krytycznych punktów kontroli (HACCP) – polega to na braku zapisów wynikających z powyższych procedur, środki spożywcze po datach minimalnej trwałości lub terminach przydatności do spożycia oraz brak czystości w zakładzie. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości sanitarnych nałożono 27 mandatów karnych na kwotę 6200 zł, w 2023r nałożono 14 mandatów karnych na kwotę 3400 zł.. Każdorazowo osoba popełniająca wykroczenie została pouczone w obszarze, w którym zostało popełnione wykroczenie, poprzez wyjaśnienie prawidłowych zasad. Na przestrzeni kilku lat obserwuje się, że nadal najczęstszym wykroczeniem jest brak wdrożenia procedur na podstawie zasad systemu analizy zagrożeń i wyznaczenia krytycznych punktów kontroli. Osoby popełniające to wykroczenie najczęściej podają powód, że zapomnieli o tym obowiązku.

W wyniku stwierdzenia nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego zakładów wydano 117 decyzji administracyjnych, rok wcześniej 95 decyzji administracyjnych. Najczęstszymi uchybieniami były: zły stan techniczny ścian, sufitów, podłóg, urządzeń i wyposażenia, brak wdrożonych procedur w oparciu o zasady systemu HACCP, brak wyniku badania wody używanej w zakładzie. W jednym przypadku zakazano prowadzenia działalności w sklepie spożywczym z uwagi na brak odpowiednich warunków sanitarno-technicznych i zatwierdzenia działalności. W wyniku stwierdzenia środków spożywczych niewłaściwej jakości zdrowotnej wydano 13 decyzji zakazujących wprowadzania do obrotu i nakazujących usunięcie tych środków. W 2023r wydano 2 decyzje zakazujące wprowadzania do obrotu środków spożywczych niewłaściwej jakości zdrowotnej i nakazujące usunięcie tych środków. Ponadto wydano 57 decyzji płatniczych będących następstwem niewłaściwego stanu higieniczno-sanitarnego zakładów, a także w przypadku przeprowadzenia ponownych czynności kontrolnych w celu sprawdzenia, czy niezgodności stwierdzone wcześniej zostały usunięte.

Z uwagi na prowadzoną przez jednego z przedsiębiorców działalność eksportową swoich produktów i importową surowca przeprowadzono 99 granicznych kontroli sanitarnych w zakresie jakości zdrowotnej środków spożywczych, rok wcześniej 58 granicznych kontroli sanitarnych. W ramach tych działań wydano 99 świadectw spełnienia wymagań zdrowotnych przez środek spożywczy przekraczający granicę oraz 99 decyzji opłatowych za czynności kontrolne i wydanie stosownych dokumentów.

W 2024 roku zgłoszono do PPIS w Kolbuszowej 9 podejrzeń ogniska zatrucia pokarmowego, rok wcześniej 3 podejrzewania. W 7 przypadkach zgłoszenie było zbyt późno od wystąpienia objawów aby można było ustalić czynnik powodujący zatrucie. W jednym przypadku prowadzono dochodzenie epidemiologiczne w ramach którego pobrano do badań laboratoryjnych w kierunku obecności gronkowca i Salmonelli 6 próbek pozostałości posiłków – w żadnej z próbek nie wykryto obecności

drobnoustrojów chorobotwórczych. Dochodzenie nie wykazało powiązania pomiędzy zachorowaniami a spożytymi posiłkami. W drugim przypadku w trakcie prowadzonego dochodzenia epidemiologicznego nie było już w zakładzie możliwości pobrania posiłków lub pozostałości. Ustalono jednak, że w tym samym czasie zakład żywienia przygotowywał posiłki również na inne przyjęcia okolicznościowe – uczestnicy tych przyjęć nie zgłaszali żadnych dolegliwości układu pokarmowego.

W 2024 roku zgłoszono ze szpitala w Kolbuszowej zatrucie grzybami jednej osoby dorosłej. W wyniku dochodzenia ustalono, że grzyby pochodziły z własnego zbioru, trzy osoby konsumowały posiłek, jedna osoba z objawami zatrucia zgłosiła się na leczenie w szpitalu. Ocena grzybów, które nie zostały użyte do przygotowania posiłku wykazała obecność piestrzenicy kasztanowatej - grzyba trującego, często mylony ze smardzem.

Obserwuje się wzrost zatruc pokarmowych w stosunku do lat ubiegłych (w 2022 roku nie zgłoszono do PPIS w Kolbuszowej żadnego podejrzenia ogniska zatrucia pokarmowego), jednak późne zgłaszanie zachorowań do PPIS w Kolbuszowej utrudnia lub nawet uniemożliwia przeprowadzenie pełnego dochodzenia epidemiologicznego w celu ustalenia przyczyn zatruc.

W 2024 roku nadzór w zakresie higieny żywności i żywienia jak i w latach ubiegłych opierał się na opracowanym planie rocznym, w którym zostały uwzględnione wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego i Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. W ramach prowadzonych działań można wyróżnić tematy, na które kładziony jest szczególny nacisk co najczęściej wynika z polityki w zakresie bezpieczeństwa żywności w Unii Europejskiej.

Pierwszym tematem była kontynuacja działań mających na celu objęcie nadzorem wszystkich podmiotów prowadzących działalność w zakresie produkcji pierwotnej czyli rolników produkujących żywność pochodzenia roślinnego gdyż obowiązkiem podmiotów prowadzących działalność w zakresie produkcji pierwotnej jest zarejestrowanie swojej działalności u właściwego miejscowo Inspektora Sanitarnego. Owoce miękkie, warzywa liściaste i kielki zgodnie z wytycznymi GIS znajdują się w grupie wysokiego ryzyka, jako potencjalne źródło zakażenia, dlatego przestrzeganie dobrych praktyk higienicznych i produkcyjnych przez tych producentów powinno być uwzględnione w bieżącym nadzorze. W 2024 roku w województwie podkarpackim kontynuowano w ramach zawartego porozumienia z Inspekcją Ochrony Środowiska i PIORiN-em wspólne kontrole w gospodarstwach rolnych. W ramach tego planu przeprowadzono kontrole sanitarne u trzech producentów pierwotnych. Dwie wspólne kontrole były zaplanowane z PIORiN-em a jedna z Inspekcją Ochrony Środowiska. Każda z Inspekcji przeprowadza kontrolę w zakresie własnych kompetencji, jeśli jest to możliwe to wspólne kontrole odbywają się w tym samym terminie, aby jak najmniej ingerować w czas pracy rolników. W ramach nadzoru nad produkcją pierwotną pobrano do badań 3 próbki żywności do badań w kierunku pozostałości pestycydów – żadna próbka nie została zakwestionowana. W 2024r w związku z przepisami umożliwiającymi rolnikom sprzedaż środków spożywczych wyprodukowanych we własnym gospodarstwie do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego wpłynęło siedem wniosków o zarejestrowanie działalności w ramach tzw. produkcji pierwotnej, rolniczego handlu detalicznego lub dostaw bezpośrednich.

Drugim tematem, który w 2024 roku nadal wymagał wzmożonych działań powstał w związku z rozprzestrzenianiem się na terenie Polski choroby: afrykański pomór świń. Działaniami kontrolnymi objęto zakłady żywienia i zakłady obrotu żywnością. Dokładnie sprawdzano czy przedsiębiorcy oferują dziczyznę w swoich zakładach, gdzie zaopatrują się w mięso i przetwory mięsne wieprzowe oraz jak wygląda gospodarka odpadami. Wszystkie te działania miały na celu

eliminację nielegalnego wprowadzania dziczyzny lub wieprzowiny od chorych zwierząt do obrotu. W trakcie przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w powyższym zakresie.

Kolejnym tematem w ramach planowych działań jest nadzór nad bezpieczeństwem zdrowotnym suplementów diety, żywności dla określonych grup oraz żywności obligatoryjnie wzbogacanej. Nadzór sanitarny w zakresie bezpieczeństwa suplementów diety sprawowany przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, zgodnie z ustawowymi kompetencjami obejmuje zarówno produkcję jak i dystrybucję tych produktów. Nadzór sanitarny sprawowany jest m. in. poprzez kontrole planowe i interwencyjne, realizację planu pobierania próbek. Na terenie powiatu kolbuszowskiego nie funkcjonują producenci/importerzy suplementów diety ani hurtownie suplementów diety. Sprzedaż suplementów diety odbywa się w sklepach spożywczych, aptekach, sklepach drogerijnych jako dodatkowy dział sprzedaży oraz w sklepach internetowych. W 2024 przeprowadzono 4 kontrole w zakresie obecności w sprzedaży suplementów diety objętych powiadomieniami w systemie RASFF. Pobrano 5 próbek suplementów diety do badań laboratoryjnych, które nie zostały zakwestionowane. Ponadto dokonywano weryfikacji sprzedaży internetowej suplementów diety, na które były wnoszone interwencje do GIS. W 2024 weryfikacja dotyczyła tylko 1 produktu (w 2023 dotyczyło to 21 produktów) – nie stwierdzono w ofercie sprzedawców z powiatu kolbuszowskiego powyższego produktu. Ponadto przeprowadzono 2 kontrole w tzw. zielarniach w trakcie których również sprawdzano czy oferują w sprzedaży kwestionowany produkt. Kontrole powyższe nie wykazały nieprawidłowości.

Na terenie powiatu kolbuszowskiego nie funkcjonują producenci/importerzy żywności dla określonych grup. Sprzedaż żywności dla określonych grup odbywa się w sklepach spożywczych, aptekach, sklepach drogerijnych jako dodatkowy dział sprzedaży. W 2024 nie przeprowadzono kontroli sanitarnych obejmujących wyłącznie ten zakres kontroli, kontrola powyższych środków spożywczych odbywała się w ramach planowych kontroli sanitarnych. Pobrano 1 próbkę produktu z grupy: Żywność dla niemowląt i małych dzieci (Przetworzona żywność na bazie zbóż oraz żywność dla niemowląt i małych dzieci) w kierunku badań: azotanów, organoleptyki i znakowania; 1 próbkę produktu z grupy Preparaty do początkowego żywienia niemowląt, w tym mleko początkowe oraz preparaty do dalszego żywienia niemowląt, w tym mleko następne w kierunku badań: organoleptyki i znakowania oraz 1 próbkę produktu z grupy: Środki spożywcze uzupełniające obejmujące produkty przetworzone i inne środki spożywcze dla niemowląt i małych dzieci w wieku od roku do trzech lat w kierunku badań: organoleptyki i znakowania. Żadna próbka nie została zakwestionowana.

Czwartym ważnym tematem, który również jest kontynuowany od kilku lat to tzw. „Akcja Lato”, czyli nadzór nad zakładami w związku z wakacjami i okresem urlopowym. W powiecie kolbuszowskim nie znajdują się typowo turystyczne lub wypoczynkowe miejscowości. W powiecie funkcjonuje zbiornik retencyjny, na którym wyznaczono miejsce zwyczajowo wykorzystywane do kąpieli, jednak brak wokół niego rozbudowanej infrastruktury gastronomicznej. Od wielu lat obserwuje się, że osoby wypoczywające nad wodą przyjeżdżają z własnym jedzeniem, grillami. Z racji położenia powiatu w części północnej województwa podkarpackiego ruch turystyczny głównie związany jest z przemieszczaniem się turystów w góry, dlatego kontrole w ramach „Akcji Lato” skupiają się na obiektach zlokalizowanych przy drogach o zwiększonym natężeniu ruchu. W ramach wzmożonego nadzoru obiektów gastronomicznych skontrolowano 9 zakładów małej gastronomii, 8 zakładów żywienia otwartego, 2 automaty do lodów oraz 2 wytwórnie ciast. Pobrano 10 próbek do badań laboratoryjnych w jednej z wytwórni ciast – nie zostały zakwestionowane. W powyższych obiektach przeprowadzono łącznie 22 kontrole sanitarne (w tym rekontrole), wydano 8 decyzji administracyjnych na poprawę stanu sanitarno-technicznego, nie wydawano decyzji zakazującej

przewodzenia działalności. W wyniku przeprowadzonych kontroli nałożono 4 mandaty karne na łączną kwotę 900zł. Najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami był zły stan techniczny pomieszczeń (ściany, sufity) środki spożywcze po dacie minimalnej trwałości lub terminie przydatności do spożycia, brak wdrożonych procedur na podstawie zasad HACCP (dotyczy zapisów wynikających z powyższych procedur), brak wyniku badania wody.

W ramach wypoczynku dzieci i młodzieży skontrolowano warunki dożywiania na 11 turnusach obozów sportowych, 1 oazie, 2 półkoloniach oraz jednym obozie pod namiotami. Dzieci wypoczywające na 11 turnusach obozów sportowych i oazie korzystały z dożywiania przygotowywanego na miejscu, posiłki były przygotowywane od surowca. Uczestnicy obozu pod namiotami sami przygotowywali sobie posiłki pod nadzorem osób z kwalifikacjami. Natomiast dla uczestników półkolonii posiłki dostarczał zakład żywienia otwartego, w ramach dowozu posiłku do klienta. Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-technicznych ani w zakresie dożywiania jak i jadłospisów uczestników wypoczynku.

W okresie letnim prowadzony był wzmożony nadzór nad warunkami sprzedaży oraz znakowaniem wód butelkowanych. Przeprowadzono w tym zakresie 11 kontroli sanitarnych, w trakcie których oceniono znakowanie 16 wód, w tym 11 naturalnych wód mineralnych i 5 wód źródłanych. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie znakowania wód butelkowanych. W trakcie wszystkich kontroli stwierdzono prawidłowość przechowywania wód butelkowanych – w miejscu chłodnym i zacienionym, nie stwierdzono również wód po dacie minimalnej trwałości.

W 2024 roku bardzo ważnym obszarem nadzoru, a który nie był planowany jako wzmożony, okazał się nadzór nad żywnością sprzedawaną na targowiskach, z samochodów. Priorytetowość tego zadania wynikała ze zdarzenia w Nowej Dębie: zatrucia się ze skutkiem śmiertelnym jednej osoby żywnością zakupioną na targowisku lub w jego najbliższym otoczeniu. W ramach wzmożonego nadzoru nad handlem obwoźnym przeprowadzono 16 kontroli samochodów, z których sprzedawano mięso, przetwory mięsne lub inne środki spożywcze zawierające w swoim składzie surowce pochodzenia zwierzęcego. W wyniku których wydano 4 decyzje nakazujące wycofanie z obrotu środki spożywcze niewłaściwie oznakowane lub bez oznakowania, 9 decyzji opłatowych za nieprzestrzeganie wymogów sanitarno-technicznych, skierowano 4 wnioski do Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o nałożenie kar administracyjnych za nieprawidłowe znakowanie lub brak oznakowania środków spożywczych oraz prowadzenie działalności bez zgody właściwego miejscowo Inspektora Sanitarnego. Ponadto poinformowano o nieprawidłowościach Powiatowego Lekarza Weterynarii w Rzeszowie oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rzeszowie z uwagi na właściwość miejscową i rzeczową względem przedsiębiorców prowadzących handel obwoźny.

W ramach funkcjonowania systemu szybkiego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszy w 2024r przeprowadzono 55 kontrole sanitarne (w 2023r przeprowadzono 72 kontrole sanitarne) w zakresie sprawdzenia obecności na rynku zakwestionowanej żywności. Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono w obrocie produktów będących przedmiotem powiadomień. W 5 przypadkach stwierdzono w zakładach zabezpieczone i wycofane z obrotu produkty będące przedmiotem powiadomień – każdorazowo monitorowano dalsze postępowanie z kwestionowanym produktem. W 2024r. zgłoszono jedno powiadomienie informacyjne w celu zwrócenia uwagi w systemie RASFF dotyczące dwóch próbek mięsa mielonego z fileta z piersi kurczaka z uwagi na obecność pałeczek z rodzaju Salmonella w 25g.

W 2024 roku kontynuowaliśmy bezpłatne konsultacje w zakresie grzybów świeżych dzikorosnących. Każda osoba która ma wątpliwości co do zebranych przez siebie grzybów może zgłosić się do tut. Stacji w celu oceny tych grzybów. W roku ubiegłym dwie osoby skorzystały z takich konsultacji, w grupie ocenianych grzybów zidentyfikowano 3 gatunki grzybów jadalnych, nie stwierdzono grzybów niejadalnych bądź trujących.

W 2024 roku poczynawszy od lutego w związku z poleceniem Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego weryfikowano obecność środków spożywczych w nadzorowanych zakładach zarówno podczas planowych kontroli jak i kontroli nieplanowanych. W ramach wzmożonego nadzoru pobrano do badań laboratoryjnych 5 próbek. W tym 2 próbki grochu żółtego połówki do badań laboratoryjnych w kierunku pozostałości pestycydów oraz zawartości metali szkodliwych dla zdrowia w ramach granicznej kontroli żywności. Natomiast 1 próbkę siemienia lnianego z zakładu produkcyjnego do badań laboratoryjnych w kierunku pozostałości pestycydów oraz z obrotu detalicznego 1 próbkę czekolady i 1 próbkę grochu żółtego połówki do badań laboratoryjnych w kierunku zawartości metali szkodliwych dla zdrowia

W 2024 roku kontynuowano wzmożony nadzór nad żywnością pochodzącą z krajów UE lub z krajów trzecich wprowadzanych do obrotu w super i hipermarketach w Polsce. W powiecie kolbuszowskim skontrolowano wszystkie funkcjonujące supermarkety (6 zakładów). Przeprowadzono 12 kontroli sanitarnych w wyniku których nałożono 1 mandat karny na kwotę 200zł za niewłaściwy stan sanitarny na sali sprzedaży. W trakcie kontroli sprawdzano między innymi warunki przechowywania środków spożywczych (temperaturę i czas przechowywania) oraz oznakowanie środków spożywczych ze szczególnym uwzględnieniem kraju pochodzenia owoców i warzyw – w powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości. Ponadto pobrano do badań laboratoryjnych 5 próbek z grup żywności objętych wzmożonym nadzorem – żadna próbka nie została zakwestionowana.

W 2024 roku kontynuowano wzmożony nadzór nad sprzedażą owoców i warzyw na giełdach towarowych i w miejscach hurtowej sprzedaży. W powiecie kolbuszowskim nie funkcjonują giełdy towarowe owocowo-warzywne, hurtowa sprzedaż owoców i warzyw prowadzona jest przez jedną hurtownię. Przeprowadzono 3 kontrole sanitarne, które nie wykazały nieprawidłowości w zakresie sprzedaży owoców i warzyw. Pobrano 5 próbek warzyw i owoców pochodzących z poza Polski (odpowiedniki uprawianych w Polsce) do badań laboratoryjnych w kierunku pestycydów – żadna próbka nie została zakwestionowana.

W grudniu 2024r objęto wzmożonym nadzorem sprzedaż maku w opakowaniach zbiorczych. Na terenie powiatu kolbuszowskiego nie funkcjonują producenci/dystrybutorzy maku, dlatego skontrolowano sprzedaż w hurtowni i sklepach rozważających mak na życzenie klienta. Przeprowadzono 4 kontrole sanitarne. W trzech przypadkach sprzedawca nie posiadał informacji nt. zawartości alkaloidów opium, a na opakowaniu zbiorczym brak było informacji o przeznaczeniu maku. Wystosowano zapytania o przeznaczenie maku do PPIS właściwych miejscowo dla dystrybutorów maku. W dwóch przypadkach uzyskano odpowiedź, że był to mak przeznaczonych dla konsumenta, w jednym przypadku nie otrzymaliśmy jeszcze odpowiedzi.

Stan sanitarny obiektów żywności i żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością nadzorowanych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej był i jest nadal bardzo zróżnicowany. Oceniając bezpieczeństwo żywności i żywienia należy zauważyć, że większość przedsiębiorców dba o właściwe warunki higieniczno-sanitarne w zakładach oraz dobrą jakość żywności, jednak niewielki procent przedsiębiorców lekceważy zasady GHP, GMP

powodując tym, że prowadzone przez nich zakłady oceniane są jako zakłady wysokiego ryzyka. Brak zasad GHP, GMP lub ich nie przestrzeganie skutkuje nakładaniem mandatu karnego, dlatego w 2024 roku zaobserwowano wzrost liczby mandatów karnych w tym obszarze. Natomiast dało się zauważyć poprawę stanu sanitarnego zakładów oraz zdecydowanie mniej przypadków środków spożywczych po dacie minimalnej trwałości lub terminie przydatności.

6. OCENA Z ZAKRESU OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

Działania Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kolbuszowej realizowane są w oparciu o zadania dotyczące z bieżących potrzeb zdrowotnych społeczeństwa wynikających z ustawy PIS, wytycznych GIS, sytuacji epidemiologicznej, Narodowego Programu Zdrowia, zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia oraz Komisji Europejskiej, oraz występujących problemów i potrzeb zdrowotnych społeczeństwa powiatu kolbuszowskiego.

Zadania realizowane są poprzez długofalowe programy edukacyjne oraz podejmowanie akcyjnych kampanii informacyjnych adresowanych do poszczególnych grup wiekowych, populacji ludności powiatu kolbuszowskiego. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia jest prowadzona na szeroką skalę poprzez aktywizację środowiska szkolnego i społeczności lokalnej oraz w środkach masowego przekazywania, zakładach opieki zdrowotnej, innych zakładach, instytucjach i organizacjach. Celem tych działań było zapobieganie i zahamowanie rozwoju większości chorób cywilizacyjnych i zakaźnych, poprzez zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat zdrowego i aktywnego stylu życia, odżywiania, dbałości o środowisko, w którym żyjemy, unikania ryzykownych zachowań, przestrzegania higieny osobistej.

Na stanowisku Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia zatrudniona jest jedna osoba. Ogółem w 2024 r. PPIS w Kolbuszowej realizował 2 ogólnopolskie, 7 wojewódzkich oraz 3 powiatowe programy edukacyjne (w 2023 r. PPIS w Kolbuszowej realizował 5 ogólnopolskich, 7 wojewódzkich oraz 1 powiatowy program edukacyjny). Ogólna liczba dzieci, młodzieży oraz rodziców objętych edukacją programową to 15 431 osób.

Procentowy wskaźnik placówek oświatowych współpracujących z PPIS w Kolbuszowej w ramach działań programowych:

Szkoły średnie – 75%

Szkoły Podstawowe – 50%

Przedszkola – 25%

Pracownik Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia przeprowadził 89 wizytacji programowych w placówkach oświatowych realizujących programy edukacyjne, w 2023 roku było 45 wizytacji.

Działalność oświatowa w 2024r. skierowana była przede wszystkim do środowisk szkolnych i przedszkolnych. W ramach podejmowanych działań edukacyjno-zdrowotnych PPIS w Kolbuszowej współpracował z :

- ✓ Starostwo Kolbuszowskie
- ✓ Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kolbuszowej
- ✓ Liceum Ogólnokształcące w Kolbuszowej
- ✓ Zespół Szkół Technicznych w Kolbuszowej
- ✓ Zespół Szkół Agrotechniczno-Ekonomicznych w Weryni
- ✓ Dyrekcja i grono pedagogów i nauczycieli szkół podstawowych w powiecie kolbuszowskim
- ✓ Dyrekcja i nauczyciele z przedszkoli w powiecie kolbuszowskim
- ✓ Komenda Powiatowa Policji w Kolbuszowej
- ✓ Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Kolbuszowej
- ✓ Koła Gospodyń w powiecie kolbuszowskim

Wszystkie zamierzenia programowe zostały zrealizowane. Poza działaniami programowymi prowadzono działania nieprogramowe. W tym temacie odbyło się 190 spotkań edukacyjnych z mieszkańcami powiatu, które dotyczyły:

- Profilaktyka palenia tytoniu, w tym Światowy Dzień Bez Tytoniu, Światowy Dzień Rzucania Palenia,
- Profilaktyka używania narkotyków, w tym środków zastępczych,
- Światowy Dzień Zdrowia,
- Profilaktyka zatruc grzybami,
- Promocja Szczepień ochronnych
- Profilaktyka chorób nowotworowych,
- Profilaktyka wszawicy,
- Bezpieczeństwo dzieci podczas wypoczynku letniego i zimowego,
- Wybierają Bezpieczną Żywność, kampania Efsa,
- Problem Wagi Ciężkiej,
- Promocja zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i prawidłowego odżywiania,
- Profilaktyki chorób układu pokarmowego, w tym zatruc pokarmowych - salmonella, grzyby,
- Profilaktyka chorób zakaźnych (w tym chorób odzwierzęcych – gruźlica, meningokoki, wirusowe zapalenia wątroby B,C, kleszczowe zapalenie mózgu i inne),
- „Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach”, „Światowy Dzień Walki z Antybiotykami”,
- Zdrowotne skutki promieniowania UV,
- Cyberprzestrzeń,
- Świadome piękno – Wspólnie zadbajmy o nasze zdrowie,
- Wyścig do Zdrowia.

Działania w powyższych zagadnieniach były realizowane poprzez prelekcje, stoiska edukacyjno-informacyjne oraz dystrybucję materiałów, posty w Social Mediach.

Media społecznościowe stały się jednym z kanałów dotarcia do odbiorcy z informacjami odnośnie profilaktyki zdrowia, z których PPIS w Kolbuszowej chętnie korzystał. Wpisy dotyczyły m.in.:

- ✓ bezpiecznego wypoczynku zimowego,
- ✓ profilaktyki palenia tytoniu;
- ✓ zdrowego stylu życia (kształtowanie zdrowych nawyków, znaczenie aktywności fizycznej itp.)
- ✓ wydarzeń z zakresu zdrowia publicznego np.: Europejski Tydzień Profilaktyki Raka Szyjki Macicy, Międzynarodowy Dzień Walki z Rakiem, Światowy Dzień Zdrowia, Międzynarodowy Dzień Rodziny, Światowy Dzień Nadciśnienia Tętniczego, Międzynarodowy Dzień Pamięci o Zmarłych na AIDS, Światowy Dzień Walki z Nowotworami Krwi, Światowy Dzień Ochrony Środowiska, Światowy Dzień Krwiodawcy, Międzynarodowy Dzień Zapobiegania Narkomanii, Dzień bez Telefonu Komórkowego, Światowy Tydzień Karmienia Piersią, Światowy Dzień FAS, Światowy, Światowy, Światowy Dzień Monitoringu Wody, Światowy Dzień Choroby Alzheimer, Światowy Dzień Serca, Światowy Dzień Mycia Rąk, Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach, Światowy Dzień Rzucania Palenia, Europejski Tydzień Testowania w kierunku HIV, itp.;
- ✓ szczepień ochronnych;
- ✓ działań Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kolbuszowej.

Konto w serwisie Facebook umożliwiło w 2024 r. dotarcie do ponad 98 tys odbiorców.

W 2024 r. Opracowaliśmy program **„Edukacja zdrowotna rodziców w zakresie szczepień ochronnych w szczególności w zakresie szczepionek MMR”**. W celu zwiększenia zaufania do szczepień i co za tym idzie poziomu wszczepialności w powiecie kolbuszowskim, budujemy świadomość, bez której bardzo trudno osiągnąć zmiany postaw w społeczeństwie. W 2024r. Pracownik OZiPZ promował program Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej podmiotom leczniczym funkcjonującym na terenie powiatu Kolbuszowskiego, Szkołom Podstawowym oraz całej

Społeczności lokalnej. W trakcie pogadanki przekazywane były informacje dotyczące korzyści wynikających z zaszczepienia się, oraz postępowania w przypadku wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych. Na stoiskach przeprowadzane są szczegółowe instruktaże oraz dystrybuowane są materiały. Podnosimy poziom wiedzy i świadomość społeczną na temat szczepień ochronnych. Łącznie edukacją objęto 10 567 osób. Zorganizowano 60 spotkań w tym temacie oraz udzielono 245 instruktaży.

Program „**Myję ręce bo wiem więcej**” jest również programem autorskim Powiatowej Stacji w Kolbuszowej. W 2024 roku Pracownik PSSE Kolbuszowa przeprowadził prelekcję w 16 szkołach. Szkoły te włączyły się w realizację powyższego programu. Spotkało się to z ogromną aprobatą i zaangażowaniem ze strony dzieci. Brały one czynny udział w zajęciach przygotowanych przez PSSE w Kolbuszowej „Witaj, mydlana przygodo”! Pod tym hasłem dzieci rozpoczynały zabawę. Wysłuchały przygodę o Mydlomenie zaprosił on dzieci do wędrowki, do której wszyscy musieli się przygotować. Po pokazaniu uczniom i przećwiczeniu instrukcji mycia rąk umieściliśmy ją w widocznym miejscu w łazience dziecięcej. Miejmy nadzieję że od tej pory będą myli ręczki zdecydowanie dłużej i dokładniej. W praktyce sprawdziliśmy jak dzieci myją ręce. Dzieci były zaskoczone potrzebą dokładnego mycia rąk, zwłaszcza w zakamarkach. Dzieci mogły zobaczyć doświadczenie z wodą i pieprzem obserwowały zachowanie pieprzu czyli brudu w kontakcie bez mydła i z mydłem. Dowiedziały się podczas obserwacji, że kładąc palec do wody posypanej pieprzem, pieprz-brud się nie poruszył. Natomiast, gdy palec był namydlony rozgonił pieprz w mig. Dzieci miały możliwość poznać właściwości mydła. Sprawdzały moką i suchą kostkę, rozlane mydła w płynie. Dowiedziały się jeszcze, że w kontaktach z mydłem należy jednak zachować ostrożność, by nie dostało się ono podczas mycia i kąpieli do oczu i ust. Prelekcja sprawiła wiele radości dzieciom podniosła wiedzę i umiejętności dzieci. Organizowano również zabawy ruchowe przez połączenie zabawy z niezbędną wiedzą chcemy przekazać im zasady dbania o higienę dłoni w sposób atrakcyjny i angażujący.

Dla podsumowania programu zorganizowano konkurs powiatowy „Myję ręce bo wiem więcej-ty nam powiedz czy wiesz więcej jak należy dbać o ręce?”, skierowany był dla uczniów klas 0-III szkół podstawowych w powiecie kolbuszowskim. Zadaniem konkursowym było samodzielne wykonanie pracy w formacie A3 dowolną techniką plastyczną. W pracy należało uwzględnić znaczenie mycia rąk oraz nawiązać do tematyki jak, kiedy, dlaczego i w jakich sytuacjach powinniśmy myć ręce. Do PSSE Kolbuszowa wpłynęło aż 72 prace plastyczne spośród których jury przyznało 3 miejsca oraz 6 wyróżnień.

Przeprowadzono 33 spotkania na temat środków psychoaktywnych. Na spotkaniach zostały omówione również konsekwencje prawne związane z posiadaniem i rozprowadzaniem substancji psychoaktywnych, w tym dopalaczy oraz popełnieniem innych czynów zabronionych. Ponadto poruszono temat e-narkotyków tzw digitaldrugs, czyli narkotyków cyfrowych audio narkotyków lub dosów. W celu lepszego zrozumienia i zobrazowania poruszanych tematów uczestnicy zajęć mieli

możliwość założenia narkogogli i alkogogli – specjalnych okularów, które sprawiają, że świat wygląda podobnie, jak po zażyciu narkotyków lub wypiciu alkoholu.

W ramach kampanii „Czym są napoje energetyczne” zorganizowano 12 stoisk edukacyjno-informatycznych, przeprowadzono 5 pogadek w szkołach gdzie edukacją objęto 270 osób. Celem było dostarczenie uczniom informacji na temat prawidłowego nawodnienia organizmu, przekazanie i omówienie składu napojów energetycznych, uświadomienie uczniów jaki mają wpływ poszczególne związki energetyków na organizm młodego człowieka, uświadomienie uzależniającego działania energetyków o wskazania alternatywnych produktów spożywczych oraz czynności, wspomagających sprawność fizyczną i umysłową. Hasłem przewodnim pogadek było: „Napoje energetyczne moc czy niemoc?”. Sięgając po napoje energetyczne fundujemy organizmowi krótkotrwałą „zastrzyk energii”. Jednak trzeba mieć na uwadze, że efekt „dodania skrzydeł” nie trwa wiecznie. Po początkowym wzroście energii zwykle następuje jej spadek objawiający się sennością, znacznym osłabieniem i przygnębieniem. Jest to swego rodzaju „błędne koło”, które w żaden sposób nie pomaga nam w życiu. Chcąc rzeczywiście być w dobrej formie, cieszyć się zdrowiem i pozytywną energią należy całkowicie wyeliminować ze swojego menu energetyki. Napoje te nie tylko nie pomagają, ale przede wszystkim nie są obojętne dla rozwijającego się organizmu. Zawarte w nich substancje są szkodliwe dla zdrowia, a nawet życia. Czy zatem dla krótkiej chwili pozornej przyjemności warto ryzykować tak wiele? Odpowiedź może być tylko jedna – nie warto i tak właśnie po zajęciach edukacyjnych młodzież odpowiadała.

Na prelekcjach odnośnie bezpiecznego wypoczynku uczestnicy zostali uwrażliwieni na zagrożenia jakie mogą ich spotkać oraz uświadomieni iż zawsze należy zachowywać szczególną ostrożność i czujność oraz nie bagatelizować nawet najmniejszych zagrożeń. Cyklicznie wraz z Powiatową Komendą Policji w Kolbuszowej oraz Powiatową Komendą Straży Pożarnej edukujemy dzieci i młodzież w powiecie kolbuszowskim. Uświadamiamy dzieciom zagrożenia płynące z niebezpiecznych zachowań w szkole, w domu i na ulicy, zrozumienie potrzeby bezpiecznego zachowywania i potrzeby bezpiecznej zabawy w tym przewidywania skutków swoich działań i utrwalenie podstawowych zasad korzystania z pomocy pogotowia ratunkowego oraz umiejętności prawidłowej reakcji w razie wypadku.

W ramach interwencji nieprogramowej „**Problem wagi ciężkiej**” przeprowadzono 1 prelekcję na których uczestniczyło 23 rodziców, oraz 22 prelekcje gdzie uczestniczyło 809 uczniów. Sprawdzaliśmy, czy ciężar tornistra dzieci z klas I-IV nie przekraczał 10% ich masy ciała. W ramach pogadanki dla dzieci przygotowano konkurs z nagrodami, który polegał na jak najszybszym rozwiązaniu krzyżówki w naszej broszurze „Dekalog lekkiego tornistra”. Konkurs cieszył się ogromnym zainteresowaniem dzieci, nagrody wywołały radość na ich twarzach.

W ramach promocji zdrowia w 2024r realizowaliśmy program edukacyjny **Skąd się biorą produkty ekologiczne** adresowany jest do dzieci w wieku 5-6 lat uczęszczających do przedszkoli oraz do ich rodziców i opiekunów. Celem programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Głównie założenie programu to zrozumienie, czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne, kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych, propagowanie zdrowego stylu życia, zwiększenie wiedzy i świadomości przedszkolaków w zakresie higieniczno-zdrowotnym. W roku szkolnym 2023/2024 odbyła się kolejna edycja programu. Koordynatorzy szkolni zostali przygotowani przez powiatowego koordynatora. Dla 20 realizatorów przedszkolnych przeprowadzono 2 szkolenia. Do programu zgłosiło się 10 przedszkoli. Edukacją objęto 428 dzieci i 455 rodziców. Wiele placówek zrealizowało dodatkowe działania: pogadanki, wycieczki do sklepów z żywnością ekologiczną, degustacje żywności ekologicznej, przeprowadzono zajęcia, podczas których dzieci samodzielnie przygotowywały śniadania oraz podwieczorki z produktów ekologicznych. PSSE Kolbuszowa zorganizował 16 pogadanek, na których propagowano zdrowy styl życia przez zabawy ruchowo - muzyczne, zorganizowano projekcje filmów związanych z tematyką żywności ekologicznej. Zapoznaliśmy się z uprawą ekologiczną, ekologicznymi ziołami, herbatami jak również miodem i grzybami. Wszystkie zajęcia były niezwykle interesujące dla dzieci.

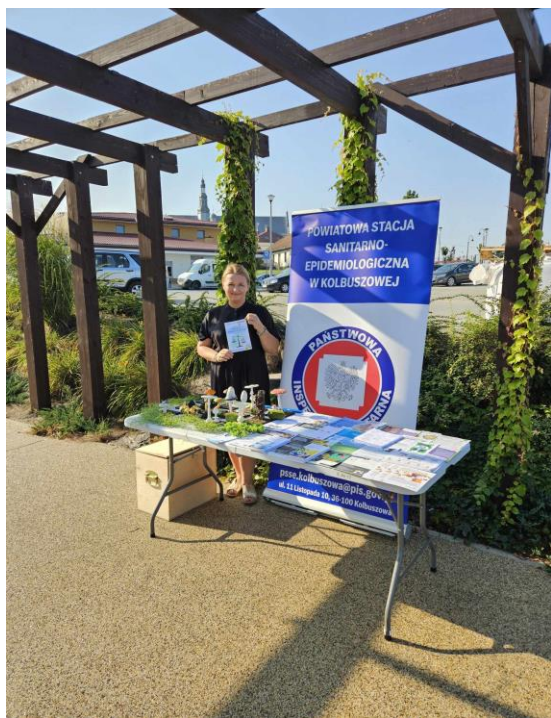
Przedstawiciel PSSE Kolbuszowa uczył również dzieci **profilaktyki zatruć grzybami** poprzez zapoznanie się z cechami identyfikującymi najważniejsze grzyby jadalne, niejadalne i trujące, które często są łudząco podobne i mylone. Dzieci mogły pozyskać wiedzę nt. rodzajów grzybów i ich budowy oraz zapoznać się z zasadami rozpoznawania i zbierania grzybów kapeluszowych oraz poznały 10 zasad bezpiecznego grzybobrania. Oczywiście nie zabrakło makiet grzybów które są własnością tutejszej stacji. Mamy 60 makiet grzybów z którymi udało nam się dotrzeć do 1120 osób w powiecie kolbuszowskim. Zorganizowano 10 spotkań z dziećmi oraz 12 stoisk edukacyjno-informacyjnych. Profilaktyka zatruć grzybami, była realizowana w czasie lata i jesieni w celu poprawy stanu wiedzy na temat bezpiecznego grzybobrania na imprezach plenerowych organizowanych przez gminy z terenu powiatu kolbuszowskiego oraz Muzeum Kultury Ludowej.

W ramach kampanii „**Wyścig do zdrowia**” dział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia przeprowadził 12 zajęć edukacyjnych wśród 5 i 6-latków. Przedszkolaki miały okazję zapoznać się z zasadami zdrowego żywienia, piramidą żywienia, a także ze „zdrowym talerzem”. Dowiedziały się również jak ważną rolę odgrywa aktywność fizyczna, odpowiednia ilość snu czy też higiena osobista. Główną atrakcją kampanii jest gra wieloformatowa, motywująca do ćwiczeń fizycznych podczas której uczestnicy mają okazję wykonywać sportowe zadania znajdujące się na polach gry. Po zakończonych zajęciach dzieci otrzymywali kolorowanki oraz broszury dla rodziców, oraz drobne upominki od Stacji .

W miesiącach od czerwca - września organizowane były **stoisko edukacyjno-informacyjne na kolbuszowskich bulwarach nad Nilem**. Spotkania miały na celu zachęcenie rodzin z dziećmi do prowadzenia zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań bezpiecznych dla zdrowia. Na stoisku można było uzyskać informacje dotyczące m.in.: właściwej techniki mycia rąk, szczepień ochronnych (obowiązkowych i zalecanych), racjonalnego odżywiania oraz nawodnienia organizmu, czy właściwego doboru plecaka dla dziecka. Można było również zbadać zawartość tlenu węgla w wydychanym powietrzu (u palaczy), dowiedzieć się jak właściwie zbierać grzyby oraz jak chronić się przed kleszczami. Edukacją objęto 4598 osób.

W ramach realizacji kampanii informacyjnej **Świadome Piękno-Wspólnie Zadbajmy o Nasze Zdrowie**, przeprowadzane były szkolenia skierowane do przyszłych fryzjerek i fryzjerów uczących się w Zespole Szkół Technicznych im. Bohaterów Września 1939 r. w Kolbuszowej, oraz Salonów kosmetycznych i fryzjerskich w powiecie kolbuszowskim. Edukacją objęto 289 osób.

Z profilaktyką również zawitaliśmy u seniora, Pracownicy PSSE Kolbuszowa odwiedzili 3 placówki, świadczące opiekę nad seniorami. Omówiono m.in.:

- ✓ zasady zdrowego stylu życia,
- ✓ rolę badań profilaktycznych,
- ✓ szczepienia ochronne,
- ✓ bezpieczne zachowania w życiu codziennym,
- ✓ higienę osobistą,
- ✓ profilaktykę chorób zakaźnych,
- ✓ bezpieczne grzybobranie.

Mamy nadzieję, że nasze wspólne działania przyczynią się do kształtowania odpowiednich postaw zdrowotnych wśród naszych seniorów. Podczas spotkania Seniorzy usłyszeli jak ważna jest systematyczna aktywność fizyczna. Pełni ona wiele funkcji zdrowotnych, stymulacyjnych czy adaptacyjnych organizmu, jak również funkcja profilaktyczna. Regularny ruch, dostosowany do możliwości osób starszych, może prowadzić do zmniejszonej zapadalności na wiele groźnych chorób, takich jak: schorzeń sercowo-naczyniowych, udaru, nadciśnienia tętniczego, osteoporozy czy cukrzycy. Systematyczna aktywność fizyczna ma również bezpośredni wpływ na utrzymanie odpowiedniej wagi, a co za tym idzie – dobrego stanu stawów (zwłaszcza tych najbardziej

obciążonych), kręgosłupa oraz mięśni. Po tak owocnym spotkaniu Podopieczni Domu bez żadnych oporów przystąpili do porannej gimnastyki.

PPIS w Kolbuszowej jak również pracownik OZiPZ w PSSE Kolbuszowa są otwarci na współpracę oraz propozycje płynące ze środowisk lokalnych i ze środowisk szkolnych, w zakresie szerzenia edukacji o tematyce prozdrowotnej. Wszelkie propozycje i zaproszenia do realizacji działań prozdrowotnych są pozytywnie rozpatrywane i w miarę możliwości podejmowane.

Podsumowanie:

Zadania realizowane w 2024 roku w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej wynikały z kontynuacji programów edukacyjnych oraz kampanii prozdrowotnych związanych z aktualną sytuacją zdrowotną w kraju, jak i powiecie. Istotną rolę w zakresie prowadzonych działań prozdrowotnych jest edukacja społeczeństwa poprzez lokalne media, które wykazują bardzo duże zainteresowanie działaniami promującymi zdrowie. Ponadto dzięki zaangażowaniu PPIS w Kolbuszowej zakupiono: szkoleniowa lampa UV do nauki prawidłowej techniki dbania o higienę rąk, dokupiono makiety grzybów, realistyczne odlewy trzech różnych kobiecych piersi w rozmiarach C i D służące do badania piersi, koło fortuny, mata podłogowa 60 x 350 cm Myj ręce, bądź zdrowy! 12 kroków, mata podłogowa 60 x 350 cm zdrowe odżywianie. Zakupione materiały posłużą PSSE Kolbuszowa do podnoszenia poziomu wiedzy na temat higieny i bezpieczeństwa, kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych u mieszkańców powiatu kolbuszowskiego.

7. OCENA Z ZAKRESU SANITARNEGO NADZORU ZAPOBIEGAWCZEGO

Tak jak w latach ubiegłych również w 2024 roku głównym celem działalności w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego było egzekwowanie rozwiązań zapewniających spełnienie standardów, które nie stwarzają zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi. Prowadzone działania polegały na ocenie spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych w przedkładanych dokumentach oraz ich kontroli w obiektach zrealizowanych. W ramach działań podejmowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kolbuszowej w 2024 roku prowadzono sprawy dotyczące:

Opiniowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planów ogólnych gminy:

W 2024 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kolbuszowej wpłynęło 6 wniosków dotyczących wydania opinii o zakresie prognozy dla planów ogólnych gminy. Wszystkie wnioski zostały rozpatrzone - wydano 6 opinii określających zakres prognozy. Dotyczyły one terenów wszystkich gmin znajdujących się na terenie powiatu kolbuszowskiego.

Ponadto wydano 1 opinię o projekcie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kolbuszowa wraz z prognozą oddziaływania na środowisko (wniosek wpłynął w grudniu 2023 roku).

W 2024 roku wydano także 2 opinie określające zakres prognozy dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz 2 opinie sanitarne o projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko dla terenów położonych w miejscowości Kolbuszowa oraz na terenie gminy Dzikowiec.

Z kolei w 2023 roku do tut. Inspektora Sanitarnego 3 wnioski dotyczące wydania opinii o projekcie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wraz z sporządzoną do tych dokumentów prognozą oddziaływania na środowisko. Dotyczyły one terenów położonych na obszarze gminy Kolbuszowa oraz gminy Dzikowiec.

Opiniowania potrzeby i zakresu sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko:

W 2024 roku rozpatrzono 36 wniosków dotyczących wydania opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. W 2023 roku rozpatrzono 48 wniosków dotyczących wydania opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, więc widzimy spadek liczby przedsięwzięć.

W 3 przypadkach stwierdzono potrzebę sporządzenia raportu i określono jego zakres. Stanowisko takie zostało zajęte ze względu na lokalizację, wielkość inwestycji lub jej rodzaj. Zakres raportu określono między innymi dla przedsięwzięć polegających na rozbudowie zakładów produkcyjnych, budowie hal produkcyjno-magazynowych.

W pozostałych przypadkach stwierdzono, że przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko nie jest wymagane. Opiniowane przedsięwzięcia dotyczyły między innymi: budowy sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej, rozbudowy dróg gminnych, powiatowych, budowy elektrowni fotowoltaicznych.

Uzgadniania środowiskowych uwarunkowań zgody na realizację przedsięwzięć:

W 2024 roku wydano 2 opinie w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach - wnioski wpłynęły w grudniu 2023 roku. Opinie dotyczyły odkrywkowej eksploatacji piasku oraz budowy farmy fotowoltaicznej. W 2023 roku nie wydawano opinii w powyższym zakresie.

Opiniowania projektów budowlanych:

W roku 2024 rozpatrzono 1 wniosek dotyczący uzgodnienia dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. Wydano opinię pozytywną. Sprawa dotyczyła koncepcji układu funkcjonalnego pomieszczeń dla części socjalno-administracyjnej zakładu produkcyjnego, w związku z jego przebudową. W poprzednim roku wydano 5 opinii dotyczących uzgodnienia dokumentacji projektowej.

Wydania opinii o stanie sanitarnym pomieszczeń wymagane do wniosków o uzyskanie zezwoleń:

W 2024 roku wydano 1 opinię o spełnieniu wymagań sanitarnych przez lokal przeznaczony na punkt apteczny. Opinii takich nie wydawano w 2023 roku.

Kontroli w trakcie realizacji obiektu budowlanego:

W 2024r. i latach poprzednich nie przeprowadzano kontroli w trakcie realizacji obiektów budowlanych.

Odbiorów obiektów budowlanych przed dopuszczeniem do użytkowania:

W 2024 roku przeprowadzono 13 kontroli w związku z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych i sprawdzenia zgodności ich wykonania z projektem budowlanym.

Były to między innymi: stacja uzdatniania wody po przebudowie i rozbudowie, budynek warsztatowo-magazynowy, budynki handlowo-usługowe, budynek produkcyjny oraz oczyszczalnia ścieków po modernizacji, rozbudowa budynku szkoły z przeznaczeniem na dom dziennego pobytu seniora, kompleks turystyczny, rozbudowa krytej pływalni o pomieszczenia przeznaczone do ćwiczeń.

Nie wnoszono sprzeciwu w związku z dopuszczeniem tych obiektów do użytkowania.

Rozpatrywaniem wniosków dotyczących zaopiniowania projektów decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

W 2024 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kolbuszowej wpłynęło 606 wniosków dotyczących wydania opinii o projekcie decyzji o warunkach zabudowy lub projekcie decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego.

W większości przypadków projekty te dotyczyły budowy budynków mieszkalnych jednorodzinnych, budowy budynków gospodarczych, przydomowych oczyszczalni ścieków, sieci wodociągowych, kanalizacyjnych czy farm fotowoltaicznych, zbiorników wodnych.

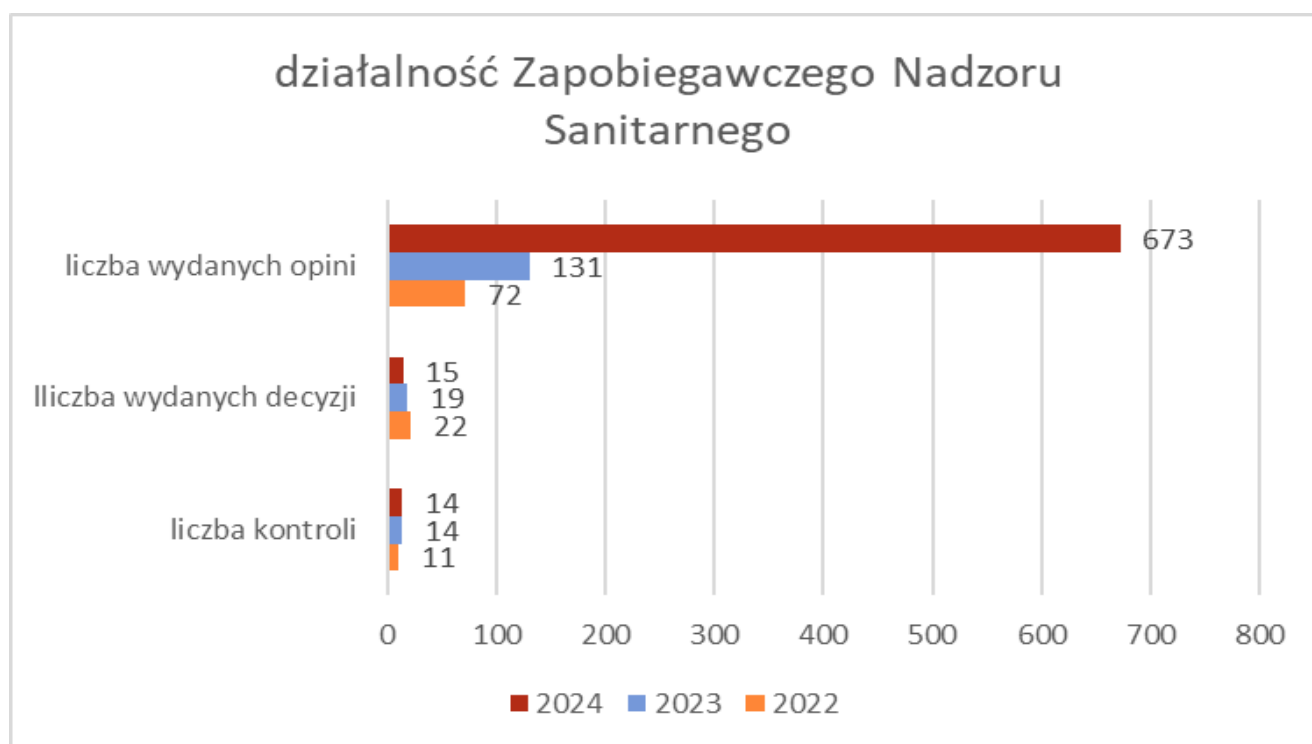
Rozpatrzono 596 wniosków z 2024 roku oraz 8 wniosków z 2023 roku. Tutejszy Inspektor Sanitarny nie kwestionował rozwiązań przyjętych w/w projektach decyzji. Stanowiska zostały zajęte poprzez „milczącą zgodę”. Ten ogromny wzrost wniosków, które zaczęły wpływać do tut. Inspektora

Sanitarnego pod koniec 2023 roku związane były ze zmianą zapisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W 2023 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kolbuszowej wpłynęło 67 wniosków dotyczących wydania opinii o projekcie decyzji o warunkach zabudowy lub projekcie decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kolbuszowej w 2024 i 2023 roku nie wydawał decyzji na podstawie ustawy o działalności leczniczej.

Zarówno w 2024 jaki i w 2023 roku do PPIS w Kolbuszowej nie wpłynęły wnioski o wydanie zgody na odstępstwa wynikające z kompetencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

Z roku na rok wzrasta liczba wydawanych opinii sanitarnych. Z ostatnich trzech lat sytuacja przedstawia się następująco;

Podsumowanie działań:

Wnioski, które dominowały w 2024 roku dotyczyły uzgodnień projektów decyzji o warunkach zabudowy pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. Sytuacja taka ma miejsce w związku ze zmianą przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która miała miejsce w 2023 roku.

Stanowiska w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego zajmowane są w związku z pismami wpływającymi do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego od zainteresowanych stron. Wobec powyższego rodzaj i ilość rozpatrywanych w danym roku spraw znajdujących się w kompetencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego jest zmienna i zależna od wpływających wniosków.